

Jaarstukken 2023

Coöperatie SURF U.A.

Inhoudsopgave

1. Verslag Raad van Commissarissen 2023	4
1.1 Inleiding	4
1.2 Uitgelichte gespreksonderwerpen	4
1.3 Governance: statutenwijziging	5
1.4 Evaluatie Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen	5
1.5 Voorstel aan de Ledenraad.....	6
1.6 Concluderend	7
2. Verslag Raad van Bestuur 2023	8
2.1 Inleiding	8
2.2 Beleid, gang van zaken en voorgaande verwachtingen	8
2.2.1 Uitwerking strategie in 2023	8
2.2.2 Overige punten	16
2.2.3 Medezeggenschap	18
2.3 Kernactiviteiten	19
2.4 Ondernemingsstructuur en personele bezetting	20
2.4.1 Rechtsvorm en structuurregime	20
2.4.2 Interne organisatiestructuur.....	20
2.4.3 Personele bezetting	21
2.4.4 Personele aangelegenheden	22
2.5 Financiële ontwikkelingen	24
2.6 Risico's en risicobeheersing.....	24
2.7 Beleid inzake risicobeheer financiële instrumenten	27
2.8 Inbesteden bij SURF.....	28
2.9 Cultuur en gedrag – soft controls	28
2.10 Toepassing en naleving gedragscodes.....	28
2.11 Onderzoek en ontwikkeling.....	29
2.12 Maatschappelijk verantwoord ondernemen en duurzaamheid	30
2.12.1 Milieu	30
2.12.2 Sociaal	31
2.12.3 Governance.....	31
2.13 Toekomstverwachtingen	32
2.14 Dankwoord Raad van Bestuur	32
3. Bijlage 1: Samenstelling en vergaderingen Raad van Commissarissen.....	34
4. Bijlage 2: Samenstelling en vergaderingen Raad van Bestuur	37
5. Ledenraad	39
5.1 Vergaderingen Ledenraad in 2023	39
5.2 Commissies Ledenraad in 2023	39
5.3 Uitgelichte gespreksonderwerpen	39
5.4 Zetelverdeling Ledenraad en statutenwijziging	40
5.5 Herbenoeming voorzitter en vicevoorzitter Ledenraad	40
5.6 Rooster aan- en aftreden leden en hun vertegenwoordigers in de Ledenraad	40
6. Jaarrekening Coöperatie SURF U.A. 2023	42
6.1 Geconsolideerde balans per 31 december 2023.....	42
6.2 Geconsolideerde winst- en verliesrekening 2023	43
6.3 Geconsolideerde kasstroomoverzicht over 2023.....	44
6.4 Toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening 2023	45

6.5	Enkelvoudige balans per 31 december 2023	77
6.6	Enkelvoudige winst- en verliesrekening 2023	78
6.7	Toelichting behorende tot de enkelvoudige jaarrekening 2023	79
6.8	Overige gegevens	88
7.	Ondertekening jaarstukken Coöperatie SURF U.A. 2023	89
8.	Controleverklaring Mazars 2023	90

1. Verslag Raad van Commissarissen 2023

De Raad van Commissarissen (RvC) van coöperatie SURF U.A. geeft in dit verslag een toelichting op en uitleg over hoe de verantwoordelijkheden van de RvC zijn ingevuld, over het boekjaar dat is gestart per 1 januari 2023 en is geëindigd per 31 december 2023. Dit verslag maakt deel uit van de jaarstukken van de coöperatie.

De taken en bevoegdheden van de RvC zijn vastgelegd in het RvC-reglement en de statuten van SURF. Voor de kerngegevens omtrent de RvC wordt naar bijlage 1 verwezen.

1.1 Inleiding

In 2023 heeft de progressie, zoals in de afgelopen jaren afgetekend, zich voortgezet. De in 2022 gegroeide eenheid binnen SURF, heeft zijn beslag gekregen in 2023. Met name op het gebied van innovatie is er veel vooruitgang geboekt, met de start van het Npuls-programma als belangrijke mijlpaal. Bij dienstverlening is er sprake van een voortdurende stabiele levering van de kwalitatief hoogwaardige diensten. De leden hebben SURF goed kunnen vinden in 2023. Hun betrokkenheid bij SURF is onveranderd hoog gebleken. De drie rollen van SURF (vereniging, dienstverlener en innovatiewerkplaats) geven een mooi houvast in de activiteiten van SURF, waar op gestructureerde wijze invulling aan wordt gegeven, waardoor verbeterpunten inzichtelijk zijn. In 2024 zal dit samen komen in de mid-term review van de strategie 2022-2027.

1.2 Uitgelichte gespreksonderwerpen

2023 heeft voor een belangrijk deel in het teken gestaan van het **Npuls**-programma (voorheen Digitaliseringsimpuls Onderwijs). Na de subsidietoekenning vanuit het Nationaal Groeifonds in 2022, is er in 2023 hard gewerkt aan het operationaliseren en opstarten van het programma, zowel op inhoud als bedrijfsmatig, waarbij SURF de penvoerdersrol vervult voor het programma, partner is in het programma (samen met UNL, VH en MBO raad) en (voor een groot deel van de digitale sectorvoorzieningen) ook uitvoerder is. De RvC is nauw aangesloten geweest bij diverse keuzes die zijn gemaakt rondom de governance en administratieve inbedding, zodanig dat de risico's omtrent Npuls beheersbaar zijn voor SURF, terwijl de kansen die het programma voor (middelbaar en hoger) onderwijs in Nederland biedt volop kunnen worden aangepakt. Het door de Raad van Bestuur (RvB) getoonde leiderschap in de operationalisering van Npuls, is van harte gesteund door de RvC.

Een onderwerp dat hiermee verweven is, is de **control-functie binnen SURF**. De penvoerdersrol en de positie van Npuls in de organisatie van SURF, hebben aangezet tot een kritische blik op control bij SURF. Door en na de samenvoeging van de werkmaatschappijen, is de organisatie flink gegroeid, waar Npuls een extra groei aan toevoegt. Dit stelt extra eisen aan de administratieve organisatie. Vanuit de kritische blik is advies gevraagd aan Mazars (de controlerend accountant) en hulp gevraagd aan KPMG en PwC. Control moet op een niveau komen passend bij een middelgrote onderneming, die SURF is geworden.

Eind 2022 is er een **ledentevredenheidsonderzoek** uitgevoerd, waar in 2023 de resultaten beschikbaar van zijn gekomen. De belangrijkste resultaten zijn dat leden tevreden zijn over de samenwerking met SURF, de dienstverlening goed wordt gewaardeerd en de indeling van de strategie naar de drie rollen herkenbaar is en goed werkt. Van de drie rollen blijft de rol van innovatiewerkplaats achter in de communicatie en zichtbaarheid. Ten aanzien van de dienstverlening is er eind 2023 een klanttevredenheidsonderzoek uitgezet, waar begin 2024 de resultaten van beschikbaar komen.

Voor een groot deel is de onbekendheid van de rol van de **innovatiewerkplaats** gelegen in de mate waarin er over wordt gecommuniceerd en de mate waarin de activiteiten zijn gestructureerd. Door het aanbrengen van een strakkere en herkenbaardere indeling, is het eenvoudiger gebleken om leden te informeren, wat voortvarend is opgepakt. Naast deze praktische aanscherping zijn er in 2023 diverse roadmaps goedgekeurd door zowel de RvC als de Ledenraad. Ook is er onderzoek gedaan naar de nut en noodzaak van een extra innovatiezone op het gebied van publieke waarden (digitale soevereiniteit). Hier zal begin 2024 een antwoord op worden geformuleerd.

De drie rollen zijn naar buiten toe goed herkenbaar, maar voor de interne organisatie niet altijd goed werkbaar. Gezien ook de groei van de organisatie en 'span of control' is aan het einde van het jaar het gesprek geopend over de vraag of het **organisatiemodel en het leiderschap** nog voldoende aansluiten bij de nieuwe werkelijkheid van de gegroeide organisatie en of de strategie optimaal wordt uitgevoerd. Dit zal in 2024 een vervolg krijgen, onder andere aan de hand van de mid-term review.

Een onderwerp dat doorlopend de aandacht van de RvC heeft, is het **welzijn van de medewerkers**, waaronder ook inbegrepen het management en de RvB. Met name werkdruk is een taai onderwerp gebleken, mede door het hoge verantwoordelijkheidsgevoel dat SURF-medewerkers hebben (zoals blijkt uit het medewerkersonderzoek). Dit is onderwerp van gesprek geweest met zowel het management, de OR en de RvB. Het verzuim heeft gedurende het jaar een dalende trend laten zien.

Naast de bovenstaand uitgelichte onderwerpen heeft de RvC in 2023 uiteraard ook de reguliere werkzaamheden uitgevoerd, zoals het uitvoering geven aan de **werkgeversfunctie van de RvB**, het toezicht houden op de **jaarslaglegging 2022**, het **monitoren van de voortgang** middels de 4M-rapportages, het **beoordelen van de risicoanalyse**, het **kernpakket van diensten** bespreken (en goedkeuren voordat het aan de Ledenraad wordt aangeboden), het beoordelen van **nieuwe lidmaatschapsaanvragen** en het beoordelen van de **voordrachten voor nieuwe WTR-leden**.

1.3 Governance: statutenwijziging

Gedurende 2023 is op meerdere momenten door de Ledenraad gesproken over hun **zetelverdeling en de mogelijke uitbreiding van het aantal zetels voor de afdeling middelbaar beroepsonderwijs (mbo)**. De achterliggende gedachte hierbij, is dat het mbo een volwaardige afdeling is geworden van SURF, aangezien inmiddels alle mogelijke mbo-instellingen die lid zijn van de MBO Raad ook lid van SURF zijn geworden. De afdeling is gegroeid in zowel de omvang als volwassenheid en vertegenwoordigt een grote en diverse studentenpopulatie. De Ledenraad heeft zelf het besluit genomen om de eigen omvang uit te breiden met twee zetels en deze toe te kennen aan de afdeling mbo. Om dit te bekrachtigen is er een statutenwijziging doorgevoerd. Deze is, met goedkeuring van de RvC en de Ledenraad, in december 2023 doorgevoerd.

1.4 Evaluatie Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen

Jaarlijks heeft de RvC in februari een remuneratiegesprek met de individuele RvB-leden over de resultaten van het voorgaande jaar en in september een voortgangsgesprek over het lopende jaar. Naast de reguliere onderwerpen over de beoordeling en voortgang gedurende het jaar, is gesproken over de aflopende zittingstermijnen van de RvB-leden in 2024. De **RvC heeft veel waardering en erkenning voor de RvB en de medewerkers, en de groei die SURF door hen heeft doorgemaakt**. De RvC heeft daarom op basis van dit jaar, en de resultaten van voorgaande jaren, besloten om de vraag bij de RvB-leden neer te leggen om een tweede zittingstermijn aan te gaan. Alle drie de RvB-leden hebben hier positief op gereageerd, waarna dit voorstel in december door de RvC is voorgedragen aan de

Ledenraad. Zij heeft **unaniem positief besloten over de herbenoemingen van de drie RvB-leden**, waartoe zij in 2024 worden aangesteld voor een tweede zittingstermijn.

De jaarlijkse zelfevaluatie van de RvC heeft op 28 juni 2023 plaatsgevonden. Gezien het positieve verloop van het jaar en de uitgebreide informatie uit de twee voorgaande jaren, is de zelfevaluatie geconcentreerd rond een aantal vragen waar onderling met elkaar over is gesproken. Uit deze evaluatie is gebleken, dat het **toezicht en advies naar SURF goed onder controle is en de RvC conform de statuten acteert**. Een aandachtspunt is dat de RvC wil waken voor de rolzuiverheid tussen de RvB, de RvC en de Ledenraad. De individuele RvC-leden hebben elk hun eigen expertises, die mooi complementair aan elkaar zijn in het geheel van de RvC. In dat kader is er in de RvC gesproken over de in 2024 aflopende zittingstermijnen van de voorzitter en de vicevoorzitter. Beiden hebben zich wederom beschikbaar gesteld voor deze rollen. De RvC heeft hun voordrachten in december 2023 aan de Ledenraad voorgelegd, die **unaniem positief heeft besloten over de herbenoeming van de voorzitter en vicevoorzitter van de RvC**.

Om de herbenoemingen volledig te benoemen in dit jaarverslag, wordt vermeld dat de zittingstermijnen van de voorzitter en de vicevoorzitter van de Ledenraad medio december zijn geëindigd. De Ledenraad kiest zelf een voorzitter en vicevoorzitter uit hun midden. De **zittende voorzitter en vicevoorzitter van de Ledenraad hebben aangegeven beschikbaar te zijn voor herbenoeming, waartoe unaniem is besloten door de Ledenraad**.

1.5 Voorstel aan de Ledenraad

De jaarrekening is in aanwezigheid van de externe accountant, Mazars, besproken en is volgens de rapportagevereisten opgesteld. Volgens Mazars geeft de jaarrekening 2023 een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Coöperatie SURF U.A., uitgezonderd de ter vergelijking opgenomen cijfers over 2022 met betrekking tot de vrijval in het resultaat van € 1.513.000, waar afgelopen jaar een beperking voor was opgenomen. Dit is niet meer van invloed op het onderhavige boekjaar 2023, maar geldt wel voor de vergelijkende cijfers 2022. De RvC heeft de jaarrekening 2023 van coöperatie SURF U.A goedgekeurd.

Op grond van de goedgekeurde jaarstukken **adviseert de RvC aan de Ledenraad om de jaarrekening 2023 vast te stellen, met het advies om het resultaat toe te voegen aan de algemene reserve, de RvB te dechargeren voor het door haar gevoerde beleid in 2023 en de RvC voor het op dat beleid uitgeoefende toezicht**.

1.6 Concluderend

Ondanks de onzekere tijden en instabiliteit in de nationale en internationale politiek, is 2023 een succesvol jaar gebleken voor SURF. Dat had niet gekund zonder de inspanningen van de RvB, het management en alle medewerkers van SURF. De RvC wil veel dank richten hen uitspreken voor hun inzet voor de coöperatie. **Het maakt trots dat er ondanks grote uitdagingen mooie resultaten zijn behaald.** Ook mede, door en voor de leden. Veel dank aan de Ledenraad, die (namens alle leden) met haar constructieve houding positief weet bij te dragen aan de coöperatie. Het wederzijdse vertrouwen en respect is groot, wat een stevige basis legt onder de coöperatie voor toekomstige tijden. De RvC kijkt met vertrouwen naar de toekomst en gaat graag samen met de RvB en de leden nieuwe ontwikkelingen tegemoet.

Utrecht, 17 mei 2024

Raad van Commissarissen SURF

Harry van Dorenmalen
Edwin van Huis
Dorien Jongeneel
Saskia Vlaar
Gabriël Zwart

2. Verslag Raad van Bestuur 2023

De Raad van Bestuur van de coöperatie SURF U.A. legt in dit verslag verantwoording af over het gevoerde beleid in het boekjaar dat is gestart per 1 januari 2023 en is geëindigd per 31 december 2023. Dit verslag maakt deel uit van de jaarstukken van de coöperatie.

De taken en bevoegdheden van de Raad van Bestuur zijn vastgelegd in het Bestuursreglement en de statuten van SURF. Voor de kerngegevens in 2023 omtrent de Raad van Bestuur wordt verwezen naar bijlage 2.

2.1 Inleiding

In 2023 krijgt de strategie van SURF verder vorm. We zijn goed op weg onze ambitie te verwezenlijken. Tegelijk constateren we dat er nog veel werk te doen is. Binnen onze rollen vereniging en dienstverlening zijn we goed in staat aan verwachtingen te voldoen. Dit geldt ook voor de rol innovatiewerkplaats - het tempo hier wordt evenwel bepaald door de voortgang in de grote programma's waaraan leden deelnemen: Npuls en OpenScienceNL.

2.2 Beleid, gang van zaken en voorgaande verwachtingen

In 2023 is voortgebouwd op de in 2021 en 2022 ingezette verbeteringen. De dienstverlening is onderwijl op peil gehouden en ook aan innovatie is hard getrokken.

Onderstaande lijst is niet uitputtend, maar geeft wel een goed beeld van de hoeveelheid werk die is verzet.

2.2.1 Uitwerking strategie in 2023

Naast belangrijke reguliere onderwerpen zoals het bespreken van de kwartaalrapportages en het voorbereiden van vergaderingen (met onder andere de Raad van Commissarissen en de Ledenraad, maar ook externe gremia), zijn onder andere besproken in de Raad van Bestuur:

- **Innovatiezones**

De Raad van Bestuur heeft, met goedkeuring van de Raad van Commissarissen en de Ledenraad, besloten om in de SURF strategie 2022-2027 het **aantal innovatiezones bij onderzoek terug te brengen naar twee**, waarbij de innovatiezones 'Verantwoord omgaan met data' en 'Skills en capaciteit opbouwen' worden geïntegreerd in de innovatiezones 'Optimaal gebruikmaken van infrastructuren' en 'Open Science versterken' (waarbij er geen onderwerpen verloren gaan). Tevens is besloten tot de overgang van de innovatiezones 'Flexibel en efficiënt ingericht onderwijs', 'Digitale leermaterialen stimuleren', 'Studiedata verantwoord benutten' en 'Online Onderwijs' van SURF naar Npuls.

Optimaal gebruikmaken van infrastructuren

Daarnaast heeft de Raad van Bestuur, met goedkeuring van de Raad van Commissarissen en de Ledenraad, besloten tot het **vaststellen van de uitwerking** van de innovatiezone 'Optimaal gebruikmaken van infrastructuren' en bijbehorende roadmap 'Efficiënt gebruik van infrastructuur en applicaties'.

Publieke Waarden/digitale soevereiniteit

SURF maakt zich hard voor het borgen van publieke waarden bij de inzet van ict in onderwijs en onderzoek. In 2021 is gestart met het thema, met name gericht op het verkrijgen van bewustwording van de leden op het gebied van publieke waarden (en de hoofdwaarden autonomie, rechtvaardigheid en menselijkheid) en hoe hen mee te krijgen op dit gebied. De activiteiten op het gebied van publieke waarden moeten niet alleen leiden tot **bewustwording** bij bestuurders, CSC's en andere stakeholders, maar ook tot het **integreren van publieke waarden** in de ecosysteem-aanpak.

De Raad van Bestuur heeft, met goedkeuring van de Raad van Commissarissen en de Ledenraad, besloten tot het maken van een verkenning voor een **nieuwe innovatiezone ‘Publieke Waarden/digitale soevereiniteit’** met daarbinnen verschillende roadmaps. Het voorstel voor deze nieuwe innovatiezone omvat vijf roadmaps: bewustwording en transitie, inkoop, open source, AI en datasourcing. Het voorstel is op hoofdlijnen in de Ledenraad van december 2023 worden besproken. Een nadere uitwerking komt in de Ledenraad van april 2024 voor goedkeuring.

Open Science versterken

In 2023 is gewerkt aan de invulling die wordt gegeven aan de innovatiezone ‘Open Science versterken’. In het document ‘Innovatiezone open science versterken’ is de **innovatiezone nader beschreven**, inclusief de rol van coöperatie SURF binnen Open Science, specifiek naar drie belangrijke thema’s waar roadmaps voor worden voorgesteld, namelijk 1) Open Research Information, 2) Open Scholarly Communication, en 3) FAIR data. In de drie roadmaps sluit SURF aan bij de eerder nationaal opgestelde ambities van het NPOS-ambitiedocument en de ‘Rolling Agenda’. De zone wordt in 2024 besproken met het bestuurlijk overleg Open Science dat door OpenScienceNL wordt ondersteund. In overleg met het veld zullen de roadmaps nader worden uitgewerkt.

- **Proces mid-term review SURF strategie 2022-2027**

In 2024 wordt een mid-term review van de SURF strategie 2022-2027 uitgevoerd. Doel van de review is om te beoordelen of we gegeven de veranderende omgeving op koers liggen of dat aanpassingen nodig zijn in de strategie en/of de organisatie. Ofwel: doen we de goede dingen, en doen we de dingen goed?

In oktober is een **procesvoorstel besproken** met de Ledenraad. Essentie van het voorstel is dat SURF in december 2023 en januari 2024 een zelfevaluatie uitvoert. De uitkomsten en conclusies zullen met de Raad van Commissarissen besproken worden en gaan in februari 2024 voor een onafhankelijke review naar de Wetenschappelijke Technische Raad (WTR). De WTR zal de review doen. De uitkomsten van de review kunnen voor de Raad van Bestuur aanleiding zijn om wijzigingen in de strategie voor te stellen.

De eerste resultaten (uitkomsten zelfevaluatie, advies Wetenschappelijk Technische Raad) worden, vergezeld van een Raad van Bestuur-voorstel, in het voorjaar 2024 voor advies aan de OR en voor goedkeuring aan de Raad van Commissarissen en Ledenraad voorgelegd. De conclusies zijn voor de zomer 2024 bekend en vormen daarmee de kaders voor Jaarplan en Begroting 2025.

- **Npuls**

In april 2022 is de aanvraag ‘Digitaliseringsimpuls Onderwijs’ door het Nationale Groeifonds gehonoreerd (we spreken verder van Npuls). In 2023 zijn nadere afspraken gemaakt met het Ministerie van OCW over de aanpak en uitvoering, op basis waarvan subsidie aanvragen voor de voorbereiding (fase 0.5) en start (fase 1) konden worden ingediend en goedgekeurd. Met een totale begroting van M€603 is Npuls het grootste programma dat ooit door de drie onderwijssectoren (mbo, hbo en wo) is uitgevoerd, **in juli 2023 van start gegaan**. Samen met Universiteiten van Nederland (UNL), Vereniging Hogescholen (VH) en MBO Raad is SURF partner in Npuls. Het inbedden van het Npuls programma heeft veel impact op de SURF-organisatie. SURF is naast partner ook uitvoerder en penvoerder. Als penvoerder treedt SURF op als werkgever voor mensen die voor het programma werken en faciliteert het programma. Als uitvoerder speelt SURF een belangrijke rol in het mede vormgeven van de Digitale sectorvoorzieningen. SURF is o.a. verantwoordelijk is voor de ontwikkeling en in productie nemen van nieuwe onderwijscomponenten en -diensten.

De Raad van Bestuur heeft in 2023 veel aandacht besteed aan de **governance van Npuls** door intensief mee te denken over de invulling van het samenwerkingsconvenant en de

bijbehorende bepalingen. Het convenant beschrijft de samenwerking tussen SURF en de brancheverenigingen en de afspraken die in het kader van het programma en de penvoering tussen partijen worden gemaakt, waaronder de risico's en de bijbehorende beheersmaatregelen. De Raad van Bestuur heeft, met mandaat van de Ledenraad (en tevens met goedkeuring van de Raad van Commissarissen en positief advies van de OR), het Npuls convenant namens SURF getekend. In een **addendum** zijn taken en bevoegdheden nader uitgewerkt, waarmee aan bepaalde risico's nadere duiding is gegeven, alsmede aan mitigerende maatregelen daaromtrent.

Daarnaast is de Raad van Bestuur in gelegenheid gesteld om feedback te geven op de samenwerkingsafspraken tussen OCW en Npuls en geïnformeerd over de project specifieke afspraken tussen OCW en EZK.

Op basis van het geheel is een **position paper aan de accountant** voorgelegd voor de administratieve afhandeling, waarbij de Npuls administratie goed gescheiden wordt van die van SURF.

Omdat de Raad van Bestuur verwacht dat de massa van het programma voor een zodanige groei bij onderwijsteams zal zorgen dat dit met de bestaande organisatiestructuur niet goed is uit te voeren, is een wijziging doorgevoerd. Hiervoor is een adviestraject met de Ondernemingsraad doorlopen. De belangrijkste wijziging betreft het **instellen van de afdeling Education Services** onder de COO bij de start van fase 1 van het Npuls-programma.

- **Kernpakket van diensten 2024 en tarievenbrief 2024**

Mede in het licht van ontwikkelingen op het gebied van het portfolio en de tarieven, is besloten geen aanpassingen te doen in het kernpakket van diensten voor 2024. Op voorstel van de Raad van Bestuur (die daarvoor is geadviseerd door de SPA en de (vice)voorzitters van de CSC-sectoroverleggen), heeft de Ledenraad in juni het **kernpakket van diensten 2024 ongewijzigd vastgesteld**.

De Raad van Bestuur heeft de bijbehorende tarieven vastgelegd in de **tarievenbrief 2024**, waarbij de adviezen van de SPA en de (vice)voorzitters van de CSC-sectoroverleggen zijn opgevolgd. Er is een indexatie van 10% doorgevoerd in de tarieven, SURF is hierbij conform voorgaande jaren uitgegaan van de CPI-index van het CBS.

- **Tarieven en portfoliomanagement**

Eind 2022 zijn de portfoliocommissie en de portfolioboard gestart. Vanuit de projecten 'Tarieven' en 'Portfoliomanagement' waren de volgende doelen gesteld voor 2023;

- het geven van maandelijkse trainingen voor medewerkers met betrekking tot het businessplan (inclusief businesscase).
- een nieuwe clustering van diensten vanuit het outside – in perspectief
- aanpassing van het tarief van diensten op de 20%-lijst
- verdeling van 2 basisvergoedingen naar 1 basisvergoeding voor leden per 1-1-2025
- positief advies voor de start van een all-in netwerk-tarief per 1-1-2025
- voor alle SURF-diensten de businesscase ingevuld en gecheckt in 2023, zodat dit gereed is voor de Tarieven SPA '24.
- portfoliostategie maken.

Deze doelen zijn bijna allemaal gehaald. De Raad van Bestuur heeft, na afstemming met de SPA en CSC-voorzitters en met positief advies van de Ledenraad commissie tarieven en goedkeuring van de Ledenraad, besloten om:

- **alle netwerkdiensten onder het basispakket** te laten vallen, met verhoging van de basisvergoeding voor de desbetreffende leden, met hetzelfde bedrag waarmee de kosten voor de additionele diensten omlaaggaan;
- de **basispakketten voor infrastructuur en inkoop samen te voegen**.

Alleen de laatste twee doelen zijn nog niet helemaal gehaald en afgerond. De portfoliostrategie wordt nu verder ingevuld aan de hand van de visies per cluster. De projecten worden onder leiding van de portfoliocommissie en -board verder opgepakt en afgerond. Besproken is om in de eerste helft 2024 de samenwerking tussen de portfoliocommissie en -board te evalueren.

De eerste stappen zijn gezet. Het is nu de bedoeling om door te bouwen op de gehaalde resultaten, zoals het opstellen van visies per dienst-domein en aanpassing van een aantal tarieven in de SPA in april 2024.

- **1SURF next level**

In 2023 is binnen SURF in het programma 1SURF Next Level hard gewerkt aan het optimaliseren van klantprocessen met als doel de klanttevredenheid te vergroten. Er is in verschillende verbeterprojecten hard gewerkt aan:

- 1DVO: één dienstverleningsovereenkomst. Alle raamovereenkomsten (ROK's) met leden zijn getekend; niet-leden loopt nog.
- Portfoliomanagement: een inzichtelijk dienstportfolio en verbeterd proces voor het beheren en ontwikkelen van het SURF-dienstenportfolio samen met de leden (meer info staat in voorgaande alinea onder het kopje 'Tarieven en portfoliomanagement').
- Transparante tariefstructuur (zie 'Tarieven en portfoliomanagement').
- Online Support: één gepersonaliseerde omgeving mijn.surf.nl waarin een instelling straks alle diensten die ze van en via SURF afnemen, kunnen bestellen en beheren.
- 1CRM: het harmoniseren van onze relatiemanagementsystemen.
- Glassy: het in kaart brengen van de bedrijfsarchitectuur en belangrijkste processen met een financiële impact; order to cash, procure to pay en subsidie aanvraag tot verantwoording.

Hieraan zijn, naar aanleiding van de aanbevelingen in een eerder opgeleverd adviesrapport, twee toevoegingen gedaan: Change and values en Swimming Lanes.

Er is veel bereikt in alle projecten en tegelijkertijd zijn we nog niet waar we hoopten te zijn. Dat hangt samen met de snelle groei van SURF, mede als gevolg van Npuls, en toenemende complexiteit (buiten en binnen). Daarnaast waren niet altijd voldoende resources beschikbaar, waren er teveel onderlinge afhankelijkheden en bleek het moeizaam processen te standaardiseren. Er is daarom besloten om de programma-setting van 1SURF Next Level anders vorm te gaan geven; een aantal projecten wordt ondergebracht bij drie hoofdprioriteiten onder directe sturing van het GMT en een aantal projecten wordt overgedragen aan de lijn.

- **Compliance kopgroep**

Voor het verbeteren van de **organisatie en opvolging van compliance** is een 'compliance-kopgroep' ingesteld, om compliance beter in te bedden in de eerste lijn en te ondersteunen vanuit de tweede lijn. Het gaat om compliance op het gebied van security, privacy, juridische zaken en inkoop.

- **Ledentevredenheidsonderzoek**

Eind 2022 is een Ledentevredenheidsonderzoek uitgevoerd onder de leden van SURF, de resultaten zijn begin 2023 beschikbaar gekomen. Uit het Ledentevredenheidsonderzoek blijkt dat zowel de Coördinerend SURF Contactpersonen (CSC's) als de bestuurders de **dienstverlening van SURF belangrijk vinden en deze heel goed waarderen**. Ze voelen zich goed geïnformeerd door SURF en zijn tevreden over het contact met onze organisatie. Zowel de bestuurders als de CSC's hebben vertrouwen in onze innovatie-inspanningen maar hebben ook behoefte aan meer duidelijkheid hierover en betrokkenheid. Ook vinden ze SURF soms een complexe organisatie wat de slagkracht kan belemmeren. Dit is herkenbaar: over diverse onderwerpen leven veel standpunten en zijn er soms onderling afwijkende

belangen van leden en sectoren. De breedte van het werkveld van SURF maakt het niet gemakkelijk om overzicht te hebben en te houden.

- **Klanttevredenheidsonderzoek**

Eind 2023 heeft SURF een Klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd onder onze leden. De resultaten werden begin 2024 bekend. SURF heeft een hoge waardering ontvangen van de leden en gebruikers. De **gemiddelde tevredenheid over de diensten van SURF is een 8**. Verbeterpunten liggen op het vlak van informatievoorziening. In het eerste kwartaal van 2024 worden de resultaten besproken met stakeholders.

- **Acceptable Use Policy**

De Raad van Bestuur heeft, met instemming van de Ondernemingsraad, een gewijzigde versie van de **Acceptable Use Policy vastgesteld**. Hierin staat wat er van medewerkers verwacht wordt als zij ICT-middelen (internet, laptop, etc.) van SURF gebruiken.

- **Logging en monitoring procedure**

De Raad van Bestuur heeft het voorgenomen besluit genomen tot vaststelling van de Logging en Monitoring procedure en dit voor instemming voorgelegd aan de Ondernemingsraad. De logging en monitoring procedure is een uitwerkingsprocedure in het kader van de acceptable use policy (AUP).

- **Camerabeleid en toegangsbeleid**

De Raad van Bestuur heeft, met instemming van de Ondernemingsraad, een geactualiseerde toegangsbeleid kantoren SURF en een camerabeleid SURF vastgesteld. Het doel van het toegangsbeleid SURF kantoren is om een goed beheerde en veilige toegang tot de kantoren van SURF te realiseren en te voorkomen dat onbevoegden toegang krijgen tot ruimtes met informatie waar zij geen kennis van behoren te nemen dan wel dat informatie of techniek kan worden aangepast. Aanvullend op dit toegangsbeleid is een camerabeleid opgesteld met het oog op gebruik maken van enkele beveiligingscamera's.

- **Duurzame Werkplek beleid & Mobiele Telefonie beleid**

De Raad van Bestuur heeft een beleid Duurzame Werkplek vastgesteld. Dit is een uitwerking van het eerder vastgestelde e-waste beleid. Daarnaast is er een voorgenomen besluit genomen voor vaststelling van een beleid voor Mobiele Telefonie. Dit beleid is ter instemming voorgelegd bij de Ondernemingsraad. Begin 2024 heeft de Raad van Bestuur, na afstemming met de Ondernemingsraad, een licht aangepaste versie aan de Ondernemingsraad voorgelegd.

- **Benchmark / onderzoek naar arbeidsvoorwaarden**

Het voormalige bestuur van SURF heeft in het kader van de uniformering van de arbeidsvoorwaarden een set aan arbeidsvoorwaarden vastgesteld met ingangsdatum 1-1-2020. Deze arbeidsvoorwaarden zijn vastgesteld door het ambitieniveau arbeidsvoorwaarden van SURF te toetsen aan de feitelijke arbeidsmarkt middels een benchmark-onderzoek in 2019. In de SURF-regelingen is afgesproken dat SURF eenmaal in de vier jaar opnieuw een **benchmark-onderzoek doet naar de beloningspositie**. De Raad van Bestuur heeft opdracht gegeven voor het uitvoeren van de benchmark. De uitkomsten hiervan zijn in het najaar ontvangen. De Raad van Bestuur is in gesprek met de Ondernemingsraad over de conclusies.

- **Gedragscode**

De Raad van Bestuur heeft het voorgenomen besluit genomen tot vaststelling van een update van de SURF Gedragscode en heeft deze aan de OR voorgelegd voor instemming. Ultimo 2023 is het instemmingsverzoek in behandeling bij de OR.

- **Fraudebeleid**

De Raad van Bestuur heeft het voorgenomen besluit genomen tot vaststelling van het fraudebeleid en heeft dit voor instemming voorgelegd aan de OR. Ultimo 2023 is het instemmingsverzoek in behandeling bij de OR.

Het doel van dit fraudebeleid is **om vast te stellen wat SURF onder fraude verstaat en hoe medewerkers binnen SURF dienen te handelen** bij vermoedens van fraude of geconstateerde fraude. De Raad van Bestuur heeft tevens aan het GMT gevraagd om een **frauderisicoanalyse** te maken. Het doel van een frauderisicoanalyse is om inzicht te krijgen in de mogelijke zwakke plekken in de interne controlesystemen en bedrijfsprocessen die fraudeurs zouden kunnen benutten, en om passende maatregelen te nemen om deze risico's te minimaliseren of te voorkomen. Overigens wordt via zo'n analyse ook nader verkend welke zaken onder 'fair use' vallen of als 'fout' moeten worden gezien waarop een andere herstelmaatregel volgt (en die dus niet als fraude dienen te worden betiteld).

- **Public Affairs strategie**

De Raad van Bestuur heeft de Public Affairs strategie 2023-2027 en bijbehorend implementatieplan vastgesteld. In deze strategie zijn de **doelen en ambities van het publicaffairs-beleid van SURF** beschreven, hoe deze te bereiken, en hoe tot keuzes en prioriteiten te komen. Dit beleid is tevens afgestemd met UNL, VH, MBO Raad en NFU. De Raad van Bestuur is eind 2023 akkoord gegaan met de Public Affairs lobbyagenda met lobbydoelen en prioritering. Daarnaast heeft de Raad van Bestuur ingestemd met een verkiezingsinzet, die input bevat voor het verkiezingsprogramma 2023.

- **Mandatering en autorisatie SURF bv**

De Raad van Bestuur heeft ingestemd met **aanpassingen in de mandateringsregeling**. De belangrijkste aanpassingen zijn 1) toekennen mandaat tot 25K aan programmamanagers, 2) innovatiemanagers zijn bevoegd om mandaat toe te kennen aan programmamanager en 3) wijziging in standaard autorisatieroute voor Innovatie: waar de standaardroute naar 'Teamhoofd' verwijst, geldt voor route binnen Innovatie 'Teamhoofd/Programma Manager'.

- **Statutenwijziging voor zetelverdeling ledenraad**

De Raad van Bestuur heeft, met akkoord van de Ledenraad, een statutenwijziging doorgevoerd voor de zetelverdeling in de Ledenraad. Het betreft het wijzigen van ten hoogste drie naar ten hoogste vijf zetels voor de afdeling mbo. Meer informatie hierover is te vinden in het jaarverslag van de Ledenraad.

- **URAN Support**

De Raad van Bestuur besluit om in 2023 uit Raad van Bestuur budget 10k Euro te doneren aan de Vietsch Foundation ten bate van URAN (Oekraïense NREN). In overleg met GEANT en URAN worden de middelen besteed aan het in de lucht houden van onze Oekraïense collega's. In 2022 heeft SURF ook 10k Euro gedoneerd.

- **Nationaal Groiefonds voorstellen**

De Raad van Bestuur is akkoord gegaan met de participatie in de volgende Nationaal Groiefonds voorstellen:

- *Future Network Services Programma*

De ambitie van het groiefondsvoorstel Future Network Services is te komen tot een strategische en leidende positie opbouwen in de ontwikkeling en toepassing van 6G-netwerken. 6G-netwerken kenmerken zich door verregaande convergentie tussen (public) cloud, vaste en draadloze netwerken. De doelen voor dit programma zijn (in het kort):

- architectuur- en coördinatieoplossingen ontwikkelen voor 6G-netwerken
- een DevOps-platform creëren
- een digitaal continuüm mogelijk maken.

Het programma is met steun van EZK in februari 2023 door TNO als de penvoerder ingediend.

- Holomicrobioom instituut

SURF is gevraagd als partner voor de Data-integratie-infrastructuur en service unit in het NGF voorstel van Holomicrobioom instituut. Het instituut beoogt microbiom onderzoek (over de interactie van micro-organismen in een specifieke leefomgeving) samen te brengen volgens een hub-en-node model. SURF zal de hub ondersteunen met de integratie van o.a. data- (bv iRODS/yoda), identitymanagement (SRAM) en dataverwerkingsfaciliteiten (bv ResearchCloud). In overleg met dienstverlening is een uiteenzetting gemaakt van een mogelijke betekenisvolle bijdrage die SURF kan leveren aan het project.

De Raad van Bestuur is akkoord met de bijdrage en heeft deze gespecificeerd in de letter of commitment.

- Climate Space NL

Daarnaast heeft de Raad van Bestuur een Letter of Support voor Climate Space NL getekend. De Raad van Bestuur heeft hiermee commitment afgegeven voor deelname in het groeifondsvoorstel Climate Space NL (CSNL). In het Climate Space NL consortium willen publieke en private spelers hun krachten bundelen voor een onafhankelijk emissie-monitoring-systeem. Het voorstel beoogt dat Nederlandse partijen wereldwijd metingen uitvoeren van broeikasgasemissies (methaan en CO₂) op installatieniveau, om de gemeten data vervolgens in te zetten voor dienstverlening, beleid en wetenschap. De metingen worden gemaakt met kleine en kosteneffectieve satellieten met de onvervangbare rol emissies wereldwijd, onafhankelijk, homogeen en continu waar te nemen.

- **EIC Pathfinder participation**

De Raad van Bestuur is akkoord gegaan met deelname aan het BuildAI-project, waarbij een **consortium wordt gevormd** om een aanvraag in te dienen voor een EIC Pathfinder Challenge subsidie. Het consortium beoogt een **intelligente AI-agent te bouwen** die samenwerkt met menselijke ontwerpers om klimaatneutrale, duurzame, inclusieve, esthetische en inspirerende gebouwwontwerpen te vinden. De rol van SURF is zowel in het AI-ontwerpgedeelte als in het **creëren van gebruikers/visuele interfaces** om de hele workflow te faciliteren (Visualisatie-inspanning van SURF). Dit is duidelijk gekoppeld aan meerdere topsectoren zoals materialenonderzoek en duurzame energie.

- **Large Language Models TNO EZK voorstel**

De Raad van Bestuur heeft ingestemd met het **indienen van het voorstel GPT-NL** voor de EZK tender call "Financieringsronde Toegepaste Onderzoeksfaciliteiten 2023 voor TO2/RKI" onder leiding van TNO, waarin SURF innovatiepartner is samen met het NFI. Dit voorstel helpt een risico voor de onderzoeks- en onderwijssector te verkleinen in termen van publieke waarden (voornamelijk autonomie en rechtvaardigheid) door als leverancier te fungeren van **digitale infrastructuur voor taalmodellen** in plaats van pure hardware-infrastructuur. Het voorstel is toegekend; de subsidie voor SURF bedraagt ongeveer 8 miljoen euro voor 5 jaar. Het initiatief heeft veel media aandacht ontvangen.

- **Privacy statement medewerkers**

SURF is volgens de AVG verplicht **om medewerkers te informeren over de omgang met hun persoonsgegevens**. Het is gebruikelijk en gemakkelijk om alle vereiste informatie op één plek aan te bieden in een intern privacy statement. HR heeft samen met de afdeling Privacy een intern Privacy statement opgesteld waarmee SURF kan voldoen aan deze wettelijke verplichting. De Raad van Bestuur heeft het document 'Privacy statement medewerkers' vastgesteld.

- **Toetsingskader Doorgifte persoonsgegevens**

De Raad van Bestuur heeft, met goedkeuring van de Raad van Commissarissen en de Ledenraad een 'Toetsingskader Doorgifte persoonsgegevens' vastgesteld. Het toetsingskader 1) maakt inzichtelijk **welke risico's zijn verbonden aan datadoorgifte**; in het bijzonder wanneer er sprake is van doorgifte van persoonsgegevens buiten de EER en 2) biedt **handvatten** waarmee een beslissing kan worden genomen of datadoorgifte plaats kan vinden en onder welke voorwaarden. Een dergelijk besluit wordt per individuele instelling en per applicatie genomen, zo ook door SURF (SURF kantoor).

Voor het privacy-beleid betekent dit dat veel 'comply or explain'-procedures niet meer in de Raad van Bestuur hoeven te komen omdat dit toetsingskader een handvat biedt om risico's te mitigeren. Het doorlopen van de stappen in het toetsingskader leidt tot een duidelijk antwoord op de vraag of privacy voldoende geborgd kan worden of niet.

- **SIRT-charter**

De Raad van Bestuur heeft akkoord gegeven op een SIRT-charter waarin organisatie, taken en bevoegdheden van SIRT zijn vastgelegd, en met de start van de uitvoering hiervan. SIRT is het Computer Security Incident Response Team voor SURF. SIRT is ingericht voor het **beheersen van incidenten op het gebied van informatieveiligheid** waarmee SURF geconfronteerd kan worden. SIRT richt zich primair op de coördinatie van het afhandelen van informatiebeveiligingsincidenten (resolutie). SIRT is onderdeel van Security operations (SecOps), het team binnen Internal Services dat SOC-diensten aan de interne SURF-organisatie biedt.

- **SURFsoc/SIEM dienstverlening**

In de loop van 2022 ontving SURF signalen dat de dienst SURFsoc/SIEM niet naar behoren functioneerde. Naar aanleiding daarvan heeft SURF extern onderzoek laten uitvoeren en een **verbeterplan opgesteld voor de dienstverlening**.

Er waren echter ook **zorgen over hoe en wanneer SURF communiceert en opschaalt**. Dat heeft SURF serieus genomen en daarom is het COT gevraagd deze evaluatie uit te voeren. De belangrijkste conclusie van het COT is dat SURF een aantal processen op het vlak van communicatie en opschaling niet goed heeft ingericht. SURF had bijvoorbeeld eerder kunnen communiceren en door dat niet te doen is ontevredenheid bij leden ontstaan. Het COT heeft een aantal aanbevelingen voor verbetering gedaan. Daar gaat SURF mee aan de slag.

- **Integraal Veilig Hoger Onderwijs**

Via het Platform IV-HO werken ho-instellingen aan het ontwikkelen van tools en handreikingen waarmee zij hun integrale veiligheidsbeleid kunnen vormgeven en professionaliseren. IV-HO (Integraal Veilig Hoger Onderwijs) zal na afloop van het subsidieprogramma eind 2023, voortgezet worden als verenigingsactiviteit binnen SURF. Dat betekent dat SURF de community Integraal Veilig blijft ondersteunen en alle vergaarde kennis zal delen met de gehele doelgroep. De stuurgroep gaat door in de vorm van een bestuurlijk overleg Integraal Veilig, waarbij ook een bestuurlijk vertegenwoordiger vanuit mbo en onderzoek aansluit.

- **Onboarding bestuurders en CSC's**

De Raad van Bestuur heeft een voorstel voor onboarding (kennismaking) voor nieuwe bestuurders en CSC's bij SURF goedgekeurd. De onboarding zal plaatsvinden via een zogenaamde 'trajectkaart', waarbij sprake is van een gestandaardiseerde modules om te borgen dat bestuurders en CSC's van gelijke informatie worden voorzien en snel de weg weten te vinden binnen SURF. Middelen die hierbij gebruikt worden zijn o.a. een **kennismakingsgesprek** aan de hand van een powerpoint, een **informatieset per e-mail** en

jaarlijks een **fysieke bijeenkomst bij SURF** om nader kennis te maken met de organisatie (hierbij kan eventueel worden aangesloten bij bestaande grote events). In 2024 zal het projectteam dit voorstel verder uitwerken.

- **Online doorvertaling communicatiestrategie**

In het najaar van 2023 is de SURF communicatiestrategie vastgesteld. Deze **strategie sluit direct aan op de ambities uit het SURF strategisch plan 2022-2027**. Op basis van de in deze strategie verwoorde visie op communicatie, is een doorvertaling gemaakt. Het gaat hierbij om een social mediastrategie, contentstrategie, eventstrategie, podcaststrategie, SURF.nl en online meten.

- **Nieuwe aanvragen voor toetreding tot coöperatie SURF**

SURF heeft in 2023 veel nieuwe lidmaatschapsverzoeken behandeld. De volgende instellingen zijn (met goedkeuring van de Raad van Commissarissen en Ledenraad) lid geworden van SURF in 2023:

- Scholengemeenschap De Rooi Pannen per 1 januari 2023 in de afdeling mbo
- Leidse Instrumentmakers School per 1 januari 2023 in de afdeling mbo
- Zone.college per 1 februari 2023 in de afdeling mbo
- PZ hogeschool per 1 mei 2023 in de afdeling hbo
- Mediacollege Amsterdam per 1 september 2023 in de afdeling mbo
- Scalda per 1 september 2023 in de afdeling mbo.

Hiermee zijn op één na alle leden van de MBO Raad nu ook lid van SURF.

2.2.2 Overige punten

- **Evenementen en bijeenkomsten**

Er is met veel energie vorm gegeven aan onze verenigingsrol voor leden. Er werden weer veel bijeenkomsten georganiseerd: in totaal 249 events met ruim 12.700 deelnemers. Van kleine meetups en trainingen voor experts en gespecialiseerd publiek tot een zeer succesvolle **Research Day** in mei 2023 met 395 deelnemers en twee inspirerende **Onderwijsdagen** in hete najaar van 2023 met een recordaantal bezoekers (ruim 1200, 100 meer dan in 2022). Ook de **SURF Summit** voor bestuurders en CSC's in oktober 2023 was een groot succes. Ook online waren de diverse communities van SURF buitengewoon actief met webinars, kennisclips en andere vormen van disseminatie. Voor meer informatie, zie: communities.surf.nl.

- **Bezoek minister Adriaansens**

Op 30 januari 2023 heeft minister Adriaansens (EZK) een werkbezoek aan SURF, AMS-ix, Digital Realty in Amsterdam gebracht. De focus van dit bezoek lag op digitale infrastructuur en de opening van de 800Gb/s router voor het testnetwerk.

- **Internationale agenda**

SURF is ook **internationaal actief**. De nieuw ingestelde werkgroep Internationaal, met SURF-collega's die in diverse internationale gremia actief zijn, houdt de vinger aan de pols op wat er speelt in Europa en de rest van de wereld in ons werkerrein. SURF is onder andere aangesloten bij [GÉANT](#) (netwerk voor onderwijs en onderzoek), [PRACE](#) (high performance computing), [EGI](#) (advanced computing for research), [eIRG](#) (eInfrastructures Advisory Group), het Global NREN CEO Forum (wereldwijd netwerk voor onderwijs en onderzoek), [GAIA-X](#) (ontwikkelen van een Europees cloud alternatief) en is in 2022 door OCV voorgedragen als Mandated Organisation namens Nederland in [EOSC-Association \(European Open Science Cloud\)](#). In EOSC-Association werken researchinstellingen en service providers samen aan het verwezenlijken van de 'Strategic Research and Innovation Agenda' (SRIA) waar EOSC mede uitvoering aan geeft in opdracht van de Europese

Commissie en de lidstaten.

Daarnaast kijkt SURF naar de impact van Europese wetgeving.

- De 'directive on security of network and information systems (NIS)', de 'digital governance act' (DGA), de 'digital services act' (DSA) en de 'digital market act (DMA)' zijn door de Europese wetgever vastgesteld. SURF monitort met name de **implementatie van de NIS2 Richtlijn** in Nederland; in 2023 vindt doorvertaling plaats vanuit de Europese richtlijn NIS-2 naar Nederlandse wetteksten, die in 2024 moeten worden verankerd in nationale wetgeving. Deze zal gevolgen hebben voor leden en SURF zelf. Van de andere wetten is dit nog niet duidelijk.
- **Zeekabels**
Zeekabels zijn essentieel voor netwerkverbindingen in de wereld. Samen met het ministeries van EZK en J&V en diverse stakeholders, werkt SURF aan een plan voor de Nederlandse rol rondom zeekabels binnen Europa en vanuit Europa met andere continenten.

- **Schrems II en privacy**

Binnen SURF staat privacy hoog in het vaandel en daarom is het privacybeleid streng vormgegeven. Dat geldt zowel voor de eigen producten en diensten als voor hetgeen SURF inkoopt namens de leden.

Het huidige 'SURF privacybeleid 2020' kent drie strikte uitgangspunten, namelijk dat SURF (i) persoonsgegevens verwerkt binnen de Europese Economische Ruimte (EER), (ii) personen niet profileert en (iii) niet trackt. Deze activiteiten zijn onder risicobeperkende voorwaarden volgens de wet wel toegestaan. Wanneer een afdeling van SURF een van deze activiteiten wil ondernemen, na een bindend advies van een Privacy Officer, kan de afdeling een *exception request* indienen bij de Raad van Bestuur (RvB) na het doorlopen van een *comply-or-explain*-procedure.

Hoewel SURF het graag anders zou zien, blijkt het nog met enige regelmaat noodzakelijk om uitzonderingen toe te staan. Dit betreft in een groot aantal gevallen de verwerking van geanonimiseerde gegevens in cloud toepassingen van leveranciers of onderaannemers van buiten de Europese Unie – dit is een probleem sinds het Schrems II arrest. Schrems II is het vonnis dat op 16 juli 2020 werd uitgesproken door het Hof van Justitie van de EU waarbij de EU-VS Data Protection Shield ongeldig werd verklaard. Dit arrest leidde ertoe dat alle dataverwerking door niet-Europese leveranciers (bijvoorbeeld uit de VS) niet compliant zijn met de AVG (GDPR).

Hoewel uitzonderingen door de Raad van Bestuur worden toegestaan, als de risico's aantoonbaar laag zijn, wil SURF ook werken aan structurele oplossingen voor dit probleem. SURF kan hier immers een rol in spelen door de bijzondere positie die SURF in het IT-landschap inneemt. Hiervoor wordt beleid ontwikkeld, waarbij naast de Corporate Privacy Officer en de Functionaris Gegevensbescherming vele andere collega's bij de diensten betrokken zijn. Ook de leden werken aan use cases op dit terrein.

In 2023 heeft de Raad van Bestuur een aantal *explain requests* behandeld. De Raad van Bestuur heeft tevens aan de Corporate Privacy Officer gevraagd om een analyse uit te voeren op deze *explain request* en te bekijken of deze analyse aanleiding geeft tot aanpassing van het privacybeleid. Begin 2024 is de analyse opgeleverd, de Corporate Privacy Officer adviseert een aanpassing van het privacybeleid. Deze aanpassing zal in 2024 uitgewerkt worden in overleg met de kopgroep compliancy.

- **Convenant Regieorgaan Open Science**

De Raad van Bestuur is akkoord met de convenanttekst voor het nieuwe Regieorgaan Open Science bij NWO en met de ondertekening van dit convenant op 29 maart 2023. SURF is door ondertekening toegetreden als partner in OpenScienceNL en neemt deel aan het

bestuurlijk overleg Open Science waarin de nationale agenda voor Open Science wordt gemonitord in afstemming met collega partners.

- **Nationaal Programma Open Science (NPOS)**

In het eerste kwartaal 2023 is het Regieorgaan Open Science bij NWO gestart en zijn de activiteiten van NPOS afgerond en overgedragen.

SURF was tot 31 maart 2023 **penvoerder** van het Nationaal Programma Open Science (NPOS). De NPOS Stuurgroep en Adviesraad hadden SURF gemandateerd om verantwoording af te leggen aan de subsidieverstrekkers over de activiteiten die uitgevoerd zijn in het kader van het Nationaal Programma Open Science. De controleverklaring van de accountant is ontvangen, er zijn geen bevindingen. De Raad van Bestuur heeft het formulier **subsidievaststelling** en de controleverklaring OCW/DUS-i ingediend.

Resterende NPOS-middelen zijn in 2023, conform besluitvorming door de Stuurgroep NPOS eind 2022, ingezet voor een beperkte, afgebakende set activiteiten in het kader van overdracht, afronding, afleggen verantwoording en zorgdragen voor continuïteit. De verantwoording is dienovereenkomstig ingediend bij het ministerie van OCW en goedgekeurd. Er resteerde een klein batig saldo dat is geretourneerd aan OCW.

- **NWO**

De Raad van Bestuur heeft in november 2023 het **Werkplan 2024 NWO middelen**

vastgesteld en het werkplan ingediend bij NWO. In het plan wordt beschreven voor welke doeleinden de middelen die SURF van NWO ontvangt in 2024 worden ingezet.

Daarnaast heeft SURF **een rapportage over het Werkplan 2022 NWO middelen** vastgesteld en ingediend bij NWO. In de rapportage verantwoordt SURF wat SURF met de NWO-middelen heeft gedaan. Tevens heeft SURF hierbij een wijzigingsverzoek ingediend. De rapportage en het wijzigingsverzoek zijn goedgekeurd door NWO.

- **Jaarplannen 2023 en 2024 Netherlands eScience Center (NLeSC)**

SURF is samen met NWO founding partner van het NLeSC en verstrekt daartoe jaarlijks een subsidie. De Raad van Bestuur heeft in januari 2023 kennisgenomen van het jaarplan en de begroting 2023 van NLeSC. Op basis hiervan is besloten tot het verlenen van een **subsidiebeschikking** van €2,7 miljoen voor het jaar 2023. Het NLeSC heeft in oktober 2023 een gewijzigde begroting 2023 en een toelichting hierop ingediend. De Raad van Bestuur heeft de gewijzigde begroting in november 2023 goedgekeurd.

De Raad van Bestuur heeft in februari 2024 goedkeuring gegeven op de begroting 2024 van NLeSC en besloten tot het verlenen van een subsidiebeschikking groot € 2,7 miljoen voor het jaar 2024.

- **Samenwerking tussen DANS en SURF**

[DANS](#) en SURF zijn beiden als nationale voorziening voor onderzoek actief op het gebied van data en research data management. Beiden hebben een rol te spelen in het bevorderen van open science en het FAIR maken van data, alsook data archiving. In 2023 is de samenwerking verdergegaan, onder andere in de technische integratie van DANS Datastations op de SURF infrastructuur, is de DANS Narcis dienstverlening opgegaan in OpenAire en is er elk kwartaal een bestuurlijk overleg

2.2.3 Medezeggenschap

In 2023 hebben de Raad van Bestuur en de SURF Ondernemingsraad (OR) onder andere gesproken over:

- Begroting 2024 en jaarplan 2024
- Collectieve waardeoverdracht pensioenen
- Acceptable Use Policy (versie 2)
- Evaluatie organisatie

- Uitkeringsbeleid
- Beheerde Telefoons
- OR Jaarverslag 2023
- Uitkomsten Ledentevredenheidsonderzoek
- Nieuwe afdeling Education Services
- Medewerkersonderzoek
- OR SURF reglement
- Convenant Npuls
- Betrokkenheid Npuls
- Overlijdensuitkering
- Toegangsbeleid SURF kantoren
- Cameratoezicht
- Logging en monitoring procedure
- Benchmark Arbeidsvoorwaarden
- Nieuwe pensioenstelsel en gevolgen voor SURF
- Regieorgaan Open Science NL
- Privacy statement interne medewerkers
- RI&E en preventiemedewerker
- SURF Jaarverslag 2022
- Voortgangsrapportages 2023
- SURF Jaarplan 2023 voortgangsrapportage
- Mobiele Telefonie Beleid
- Duurzame hardware beleid
- Gedragscode
- Public Affairs strategie
- Midterm Review strategie
- Structuurwijziging kernteam innovatie
- Nieuw team LCD bij Procurement en Contracting
- Werkdruk
- Teamsplitsing Distributed Data Processing
- Beloningsverhoudingen (WOR artikel 23 lid 1)
- Fraudebeleid.

2.3 Kernactiviteiten

SURF is de coöperatie voor ict-dienstverlening voor onderwijs en onderzoek in Nederland.

Conform de strategie kent SURF drie rollen:

1. SURF als **vereniging**, waarin leden samen optrekken over de grenzen van hun campus heen en samen met de SURF-organisatie kennis ontwikkelen, bundelen en delen over de optimale inzet van ict in onderwijs en onderzoek,
2. SURF als **dienstverlener**, waarin de SURF-organisatie een betrouwbaar en state-of-the-art diensten aanbod levert dat in samenspraak met leden tot stand is gekomen, en
3. SURF als **innovatiewerkplaats**, waarin een omgeving wordt gecreëerd waar leden onderling en met de SURF-organisatie optimaal kunnen samenwerken aan complexe innovatie-vraagstukken. Daarbij wordt voor een ecosysteem-aanpak gekozen, waarbij verschillende partijen, afspraken en technologieën worden samengebracht om gezamenlijk een oplossing te realiseren.

Binnen dienstverlening kan onderscheid worden gemaakt tussen infrastructuur, inkoop en contractmanagement en ict-diensten. Een volledig overzicht van alle diensten is te vinden in de [dienstencatalogus](#). Een uitgebreide beschrijving van de activiteiten en doelen van SURF is te vinden in de [strategie 2022-2027](#). Zowel de reguliere dienstverlening als innovatie-activiteiten beogen het Nederlands onderwijs en onderzoek optimaal te ondersteunen en te vernieuwen, waar het om digitalisering gaat.

Missie: SURF maakt betrouwbare en innovatieve ict-voorzieningen mogelijk, waarmee het Nederlandse onderwijs en onderzoek kan uitblinken.

Visie: SURF stimuleert de vorming van de ecosystemen waarin de leden en hun stakeholders samenwerken, innoveren en kennis delen, op basis van gedeelde en afspraken. SURF smeedt sterke coalities voor inkoop en dienstontwikkeling. SURF levert infrastructuur, diensten en expertise die essentieel zijn voor de soevereiniteit en internationale standaarden van onderwijs en onderzoek.

2.4 Ondernemingsstructuur en personele bezetting

2.4.1 Rechtsvorm en structuurregime

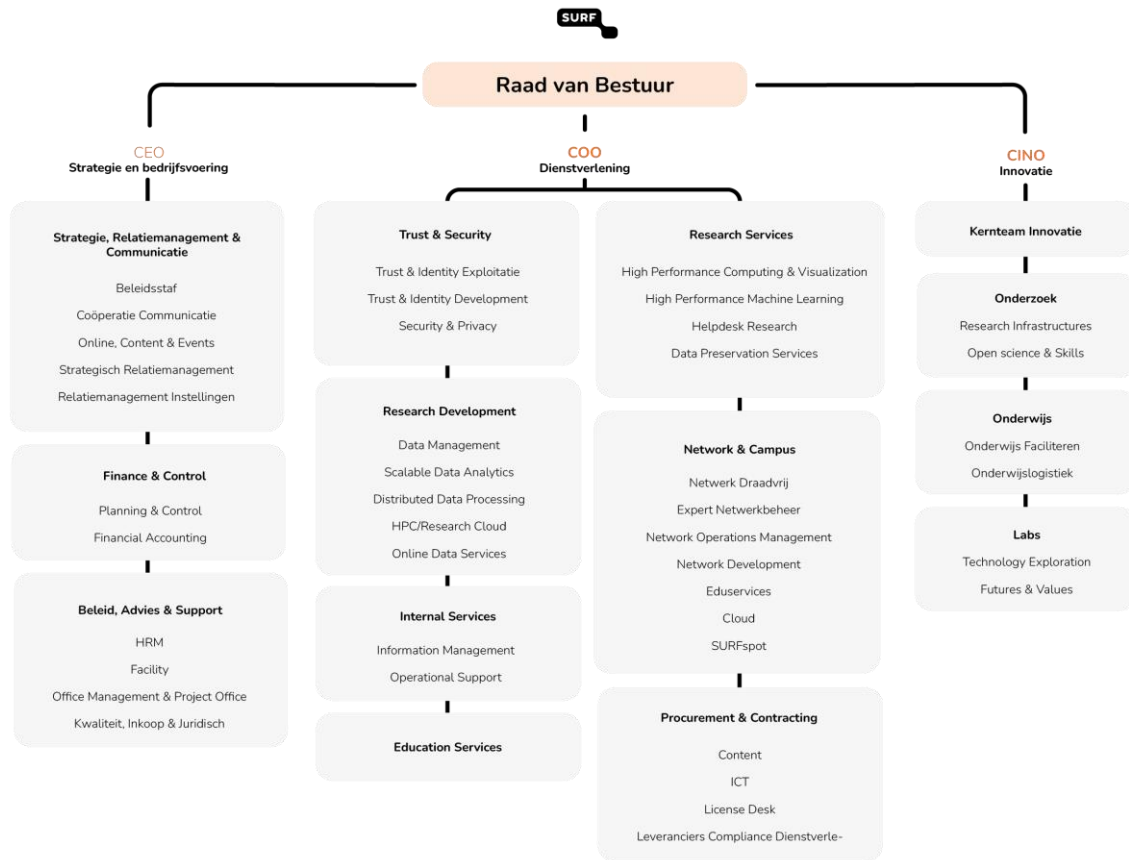
De rechtsvorm van de coöperatie is in 2023 niet gewijzigd: SURF is een coöperatieve vereniging met uitgesloten aansprakelijkheid (Coöperatie SURF U.A.); de leden zijn eigenaar van SURF. Coöperatie SURF, statutair gevestigd te Utrecht, heeft één werkmaatschappij, SURF bv, waarvan de coöperatie 100% aandeelhouder en bestuurder is. De zetel en hoofdvestiging van de werkmaatschappij is gelijk aan de zetel en vestiging van de coöperatie. De governance wordt beschreven in en gereguleerd door de statuten, reglementen en de governance code, die staan gepubliceerd op de website. In de governance code staat tevens het model van inbesteding uitgelegd. De toetsing hiervan over 2023 leverde op dat SURF in 2023 met een percentage van 82,2% (2022: 84%) voldoet aan de gestelde norm (tenminste 80% van de activiteiten van SURF dienen te worden uitgeoefend voor de leden).

2.4.2 Interne organisatiestructuur

Alle werkzaamheden vinden plaats binnen SURF bv, waar de medewerkers in zijn ondergebracht. SURF bv is ingedeeld naar drie organisatieonderdelen, met aan het hoofd van elk onderdeel één van de leden van de Raad van Bestuur:

- Organisatieonderdeel Strategie en Bedrijfsvoering: CEO (Jet de Ranitz)
- Organisatieonderdeel Dienstverlening: COO (Hans Louwhoff)
- Organisatieonderdeel Innovatie: CINO (Ron Augustus)

Per onderdeel is sprake van meerdere afdelingen, waar meerdere teams onder vallen, zoals onderstaand grafisch weergegeven:

Per organisatieonderdeel is een Klein MT ingericht, bestaande uit de portefeuillehouder in de Raad van Bestuur en de daaronder ressorterende managers: dit zijn MT SB, MT DV en MT IV. De drie leden van de Raad van Bestuur aangevuld met alle managers vormen samen het Groot MT (GMT), waarbij de innovatiemanagers Onderzoek, Onderwijs en Labs, alsmede de strategisch adviseur Dienstverlening, ook tot het Groot MT behoren. In totaal telt het Groot MT eind 2023 18 personen.

Organisatiewijzigingen in 2023

In 2023 zijn de volgende organisatiewijzigingen doorgevoerd:

- Nieuwe afdeling **Education Services** per 1 december 2023 bij Dienstverlening.
- Een nieuw team **Leveranciers Compliance Dienstverlening** binnen Procurement & Contracting dat zich gaat richten op de dienstverlening rond compliancy van leveranciers ten behoeve van leden.
- Herstructurering **kernteam innovatie** van een structuur met drie teams naar zes kleinere teams om de span of control voor teamleiders te verkleinen en beter aan te sluiten op de zich ontwikkelende strategie. Per Innovatiedomein; Onderwijs, Onderzoek en LABS zijn twee teams geformeerd rondom een inhoudelijk thema.
- Splitsing van het **Distributed Data Processing team (DDP)** in het domein Research Development, het team was te groot geworden voor één teamlead. Besloten is om het team op te splitsen in een Daphne serviceteam en een serviceteam voor de drie andere services (Grid, Spider, MS4). De splitsing gaat per 1 maart 2024 in.

2.4.3 Personele bezetting

Ultimo 2023 bedroeg het aantal medewerkers bij de coöperatie 487, omgerekend naar volledige mensjaren (FTE) 443. Dat is een stijging van 15% ten opzichte van 2022 (407).

medewerkers, 386 FTE). Deze **personele omvang** is als volgt onder te verdelen naar verschillende personeelscategorieën:

	2023	2022
Raad van Bestuur	3	3
Management/directie	15	13
Teamleden	469	391
Totaal aantal medewerkers	487	407

Er was sprake van 19% **instroom** (ofwel: nagenoeg 1 op de 5 medewerkers is nieuw in dienst gekomen), een **doorstroom** van 6% en een **uitstroom** van 6% over 2023. Het **werven** van nieuwe medewerkers kreeg veel aandacht. Met de start van 76 nieuwe medewerkers (headcount) was dit succesvol. Er zijn in het totaal 97 vacatures ingevuld (in 2022 waren dat er 95). Ondanks de krappe arbeidsmarkt blijven we in staat talent te vinden en te binden. Wel kost het meer tijd om goede kandidaten te vinden en maken we vaker gebruik van externe werving & selectie bureaus. De **interne mobiliteit** is goed: 1 op de 7 vacatures wordt met een interne kandidaat ingevuld. We weten collega's loopbaanperspectief te bieden. Ook de lage uitstroom duiden we positief.

2.4.4 *Personele aangelegenheden*

In paragraaf 2.2 is al een aantal onderwerpen benoemd waar in 2023 aan gewerkt is (Benchmark naar beloningspositie (arbeidsvoorwaarden) en SURF Gedragscode).

Ook dit jaar is een **Medewerkers Onderzoek** uitgevoerd. Medewerkers geven het werken bij SURF in 2023 een rapportcijfer van 7,9. Dit was 7,6 en is dus verder toegenomen. Medewerkers bevelen SURF als werkgever actief aan. De Net Promotorscore is maar liefst 45% (was 28% in 2022); dit is hoog t.o.v. de benchmark. Medewerkers zijn trots om bij SURF te werken en voelen zich in sterke mate verbonden. Verbeterpunten betreffen werkdruk, duidelijke procedures en besluitvorming.

In 2023 is een start gemaakt met de voorbereidingen op het **nieuwe pensioenstelsel**; in co-creatie met de SURF Ondernemingsraad. In 2024 krijgt dit een vervolg. Daarnaast is gewerkt aan het verstevigen van de **arbeidsmarktcommunicatie**. Doel is om SURF bredere bekendheid te geven onder toekomstige talenten. Ook is veel aandacht besteed aan het ontwikkelen van de leidinggevenden en management door centrale leiderschapstrainingen, managementdagen en leidinggevenden bijeenkomsten.

De Raad van Bestuur heeft tevens aandacht besteed aan **leiderschap en cultuur bij SURF**. Waar komen we vandaan, waar willen we naar toe en hoe gaan we daar komen? Er is een beeld gevormd van hoe leiderschap en cultuur binnen SURF in de komende jaren in grote lijnen ontwikkeld kan worden, hoe daarmee om te gaan en hoe dat een plek te geven op de verschillende managementdagen. De **kernwaarden** van SURF (open, passie en betrouwbaar) geven hier mede richting aan.

SURF heeft in 2023 weer veel activiteiten ondernomen voor het **versterken van de sociale binding en het SURF gevoel**, zoals het organiseren van een nieuwjaarsborrel, sinterklaasviering, personeelsdag, kerstviering, twee leidinggevendendagen en een personeelsfeest. Daarnaast zijn er ook vanuit de medewerkers activiteiten georganiseerd (denk aan pubquiz, spelletjesavond, tenniscompetities, netwerkbijeenkomsten onder andere met SURF collega's in de eerste fase van hun loopbaan, deelname aan hardloophwedstrijden). Nieuwe medewerkers krijgen een **introductieprogramma**.

Het **ziekteverzuim over 2023 is 4,2%**. In 2022 was dit nog 4,8%. Norm dit jaar is gesteld op 4% en in 2023 zien we een mooie daling over de maanden heen. In december was het verzuim op de norm. De meldingsfrequentie zegt iets over het kort verzuim: hoe hoger, hoe meer kortdurend verzuim. De meldingsfrequentie was aan de hoge kant. Hier is actie op ondernomen bij de afdelingen waar dit geldt. Er is veel aandacht besteed aan verzuimreductie en vitaliteit/werkbalans in samenwerking met de arbodienst, hetgeen terug te zien is in een verzuimdaling, alsook een daling van kort frequent verzuim. Het verzuim is lager dan landelijk (4,8% over Q3, bron: [Ziekteverzuim \(cbs.nl\)](https://www.cbs.nl)).

De hoge **verloftegoeden waren in 2022 iets toegenomen, en zijn in 2023 wederom licht toegenomen en nog steeds substantieel**. De Raad van Bestuur heeft de medewerkers opgeroepen om rond feestdagen verlof op te nemen en heeft, waar mogelijk binnen SURF, een kerstsluiting gehanteerd. De hoogte van de verloftegoeden blijft een aandachtspunt waar in 2024 opnieuw op zal worden geacteerd.

De Raad van Bestuur heeft ook veel aandacht voor het **reduceren van werkdruk** en werk in balans. Prioriteren is belangrijk. Tegelijkertijd blijft dit een uitdaging, bevestigde ook het medewerkersonderzoek. De Raad van Bestuur en het Managementteam bezinnen zich samen op de grootste uitdagingen waar SURF momenteel voor staat; groei, toenemende complexiteit, versterken van leiderschap, balanceren tussen vernieuwen en beheersen en - daarmee samenhangend- de hoge werkdruk.

Diversiteit binnen een organisatie geeft kracht. Organisaties zoals SURF waarbij innovatie en veranderingen belangrijk zijn, moeten veerkrachtig zijn. Meervoudig perspectief leidt tot betere besluitvorming; diversiteit gecreëerd door werknemers met verschillende achtergronden, culturen, leefomstandigheden, leeftijden, geslacht, geloof en denkwijzen, draagt hieraan bij. SURF streeft naar diverse teams in alle lagen van de organisatie, van medewerkers, management tot bestuur en toezicht.

Meervoudig perspectief kan leiden tot pittige discussie voordat we tot consensus komen. Dat juichen we toe, mits dit ons gevoel van veiligheid niet aantast. Passie in het debat is mooi; openstaan voor het gezichtspunt van de ander en onderling vertrouwen zijn essentieel. Onze kernwaarden 'passie, open en betrouwbaar' benadrukken die balans niet voor niets.

SURF vindt het van belang om te monitoren of iedereen binnen SURF **gelijke kansen krijgt en zich te allen tijde gerespecteerd voelt**. Het jaarlijkse medewerkersonderzoek (MO) bevat daarom vragen over de mate waarin medewerkers ruimte ervaren om zichzelf te zijn en of zij zich gezien en gehoord voelen (bijvoorbeeld door hun leidinggevende en team). Hiermee wordt inzicht en informatie verkregen voor mogelijke verbeteringen van diversiteit en gelijke kansen. In het MO van 2023 geven medewerkers hoge scores voor de mate waarin zij zichzelf kunnen zijn SURF en zich gesteund weten door hun omgeving.

SURF streeft naar een **evenwichtige verhouding van het aantal mannen en vrouwen in de (sub)top**. In 2023 heeft de Raad van Bestuur qua man-vrouw verhouding als doel gesteld om de verhouding man/vrouw zoals deze in 2022 was, vast te houden en hier actief op te sturen. Deze was in 2022 als volgt uit (% vrouw):

Raad van Commissarissen: 40%.

Raad van Bestuur: 33%

Management Team: 38%.

In vergelijking: in 2022 is het percentage vrouw 38% van het totale personeelsbestand.

In 2023 bestaat:

- de Raad van Commissarissen uit 2 vrouwen en 3 mannen (40% vrouw)

- de Raad van Bestuur uit 1 vrouw (voorzitter) en 2 mannen (33% vrouw)
- het Management Team uit 7 vrouwen en 8 mannen (47% vrouw).

Het percentage vrouwen van het totale personeelsbestand is in 2023 39%.

De man-vrouw verhouding in Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen is relatief goed in balans, de Raad van Bestuur wil een evenwichtige verhouding behouden en streeft daarnaast ook naar een evenwichtige verhouding op alle leidinggevende posities. In 2023 is deze verhouding in het GMT verbeterd naar 47%.

Een evenwichtige verhouding betreft overigens meer dan alleen de genderbalans; onder andere ook diversiteit van afkomst, kennis en ervaring.

SURF stelt in 2024 nader beleid op voor diversiteit. De Raad van Bestuur hecht er waarde aan om ook andere vormen van diversiteit in het management aandacht te geven.

2.5 Financiële ontwikkelingen

In 2023 heeft de **coöperatie het financiële jaar 2023 geconsolideerd afgesloten met een resultaat van €0,1 miljoen na belasting (2022: €4,9 miljoen). Het resultaat voor belasting bedraagt -0,5 miljoen euro.** Het tekort is wel lager dan begroot (-1,5 miljoen euro). Het resultaat is in positieve zin beïnvloed door betere resultaten dan voorzien in dienstverlening bij onder andere netwerk & campus en procurement & contracting (betere verkoop en vrijval van de tussenrekening voorziening) en de extra toekenning op NWO regulier (inflatiecorrectie voor de hogere energiekosten en loonkosten). Dit compenseert de onderdekking op personeel en overhead, die ontstaan is door de onderbesteding op subsidie en innovatieconvenant projecten. Dit resultaat laat ook zien dat SURF de risico's die werden gesignaleerd bij de begroting rond Npuls en NWO zeer goed heeft kunnen mitigeren en opvangen.

2.6 Risico's en risicobeheersing

Bij de strategie en de daarin te onderscheiden rollen zijn de onderstaande strategische risico's geïdentificeerd. In het jaarplan 2023 zijn deze nader geduid en is aangegeven welke mitigerende maatregelen getroffen kunnen worden, indien een risico zich voordoet.

- **SURF als vereniging**

Risico's:

A. De leden herkennen zich niet in SURF. Dit kan blijken uit afnemende participatie en dalende tevredenheid.

B. SURF heeft onvoldoende positie (als coöperatie, dienstverlener en/of innovatiewerkplaats).

Impact: hoog tot zeer hoog: zonder steun van de leden kan SURF niet bestaan. De waarschijnlijkheid van optreden is de laatste jaren gedaald en wordt nu ingeschat als laag.

Op dit onderdeel hebben we geen risico's gesignaleerd en waren mitigerende maatregelen niet nodig. Sterker, we ervaren een grote betrokkenheid van leden en merken dat we steeds vaker ook door stakeholders van de sector (overheid en het bedrijfsleven) als serieuze partner worden uitgenodigd om betere voorwaarden voor de sector te helpen scheppen. Dit komt leden ten goede.

- **SURF als dienstverlener**

Risico:

C. SURF levert geen onderscheidende diensten.

Impact hiervan is zeer hoog. De waarschijnlijkheid van optreden wordt ingeschat op laag.

Bij de portfolio analyse is een klein aantal diensten geïdentificeerd waar wijzigingen en in een enkel geval uitfasering nodig waren. Deze ingrepen zijn voorgelegd aan de SURF Portfolio Adviescommissie (SPA, bestaande uit vertegenwoordigers van de sectoren) en CSC voorzitters, zij hebben positief advies gegeven. De maatregelen worden geïmplementeerd.

SURF signaleert dat door toenemende dominantie van marktpartijen (waaronder big tech), de afhankelijkheid van een klein aantal spelers groot wordt. Hierop wordt een strategie bepaald die in bespreking zal worden gebracht bij leden.

De operationele risico's zijn onder controle waarbij op te merken valt:

- In het kader van geopolitieke ontwikkelingen en veiligheidsrisico's, is een Business Continuity werkgroep gestart met internationale netwerkcollega's, samen met GEANT; ook wordt overlegd met de nationale diensten om de weerbaarheid te verbeteren.
- De energiekosten blijken vooralsnog niet zo sterk te stijgen als werd gevreesd.
- De krapte op de arbeidsmarkt is vooral voelbaar bij gespecialiseerde IT functies, o.a. bij Netwerk & Campus en bij functies binnen Privacy, Security, Inkoop en Finance. We schakelen gespecialiseerde recruitment bureaus bij, we bevorderen interne doorstroom, we trekken junior collega's aan en we verstevigen onze arbeidsmarktcommunicatie.

- **SURF als innovatiewerkplaats**

Risico:

D. SURF heeft geen of onvoldoende impact op vernieuwing onderwijs en onderzoek.

Dit risico doet zich niet voor. Met de start van Npuls is de impact juist groot te noemen. Tegelijk kent het programma natuurlijk wel risico's. Er is in 2023 veel aandacht besteed aan het identificeren hiervan en de wijze waarop deze kunnen worden beheerst. Er zijn duidelijke afspraken gemaakt in een convenant van de vier founding partners (MBO Raad, VH, UNL en SURF) en samenwerkingsafspraken van deze partners met het Ministerie van OCW. Deze worden verder uitgewerkt in afspraken ten aanzien van de uitvoering, die tevens worden getoetst door de accountant van SURF. De aanlooprisico's die bij de begroting 2023 werden gesignaleerd ten aanzien van financiering van het programma, hebben zich niet voorgedaan dankzij subsidiering van de voorbereidende fase door het Ministerie. Het programma is formeel per 1 juli 2023 gestart.

Voor de overige zones hebben zich geen risico's voorgedaan en zien we vooruitgang op het gebied van Open Science, Cybersecurity en Research Infrastructuren en werden pilots gedaan rondom open source met NextCloud en Mastodon.

- **SURF als gezonde organisatie**

Risico's:

- E. Onvermogen talent aan te trekken en vast te houden.
- F. Inkomende geldstromen niet effectief besteden.
- G. Businessmodel past niet bij de ambitie.

Impact voor deze risico's wordt ingeschat als zeer hoog en de waarschijnlijkheid van voordoen ook als zeer hoog.

SURF investeert in goed werkgeverschap, zowel in de primaire als secundaire arbeidsvoorwaarden. Dit veronderstelt ook meegroeien met de markt. Bovenstaande levert overigens ook direct een spanning op omdat niet alle inkomstenbronnen van SURF worden geïndexeerd, sommige subsidies bij voorbaat niet kostendekkend zijn en de tarievenindexatie soms fors lager uitvalt dan die van de arbeidsvoorwaarden waardoor een gat ontstaat tussen inkomsten en uitgaven.

De vacatures ontstaan vooral door groei en in mindere mate door uitstroom. Vertraging door het niet kunnen invullen van vacatures is zeker zichtbaar bij onderdelen van SURF. Hoewel vacatures uiteindelijk altijd wel vervuld kunnen worden, gaat hier wel tijd overheen. SURF monitort dit nauwgezet en investeert volop in arbeidsmarktcommunicatie, aantrekkelijkheid van de arbeidsvoorwaarden en de werksfeer. Deze zaken werden in medewerkersonderzoek positief gewaardeerd en zijn over het algemeen geen aanleiding geweest voor medewerkers die weg zijn gegaan. SURF investeert ook veel in het onboarden van nieuwe medewerkers, wat wordt gewaardeerd.

Onderbesteding blijft een aandachtspunt. In 2023 is de realisatie echter al dichterbij de begroting dan in voorgaande jaren. Ook in de NWO rapportages zijn verbeteringen aangebracht. Met de RvB van NWO zijn afspraken gemaakt over hoe budgetverschuivingen in de subsidie kunnen worden doorgevoerd en gemonitord. De voorspelbaarheid neemt toe. De investeringen in informatievoorziening (maandelijkse rapportages in een online BI dashboard) leveren resultaat op en zal nog worden versterkt (van correcte beschrijving naar duiding).

Een risico dat niet ingecalculeerd was bij het schrijven van de strategie, is de stijgende inflatie, die natuurlijk ook effect heeft op SURF. Dit speelt organisatiebreed, van bijvoorbeeld het contract met de energieleverancier tot de indexering van de lonen en tarieven voor de leden.

- **Risicobereidheid**

De **risicobereidheid van de Raad van Bestuur is over het algemeen laag**. De coöperatie bestaat voor en door de leden. Alle keuzes worden dus in nauwe samenspraak met de leden gemaakt (vertegenwoordigd door zowel CSC's als bestuurders in de Ledenraad). Hoewel enkele risico's met hoge kans en impact worden gesignaleerd, zijn de mitigerende maatregelen in 2023 voldoende succesvol gebleken om (financieel) nadeel te voorkomen. Bij het jaarplan voor 2024 zijn eveneens mitigerende maatregelen voorgesteld voor de gesignaleerde risico's.

- **Frauderisico's**

Fraude is een alledaags verschijnsel en kan ook bij SURF voorkomen. Fraude wordt gezien als een bedrijfsrisico en kan schade voor de organisatie met zich meebrengen. Niet alleen in financiële zin, maar ook in de vorm van reputatie- en imagoschade. SURF heeft de verantwoordelijkheid en de taak om risico's van fraude tijdig te signaleren, beheersmaatregelen te treffen en toe te zien op de handhaving (compliance) daarvan. Deze preventieve taak staat los van de verantwoordelijkheden en taken die er zijn ten aanzien van fraudedetectie en het adequaat handelen in geval van (het vermoeden van) incidenten (repressieve taak).

SURF heeft in 2023 gewerkt aan het opstellen van een fraudebeleid, met daarin een systeem voor fraudebeheersing. Dit bestaat uit drie elementen: gedragsbevordering, preventie en detectie.

SURF doet aan *gedragsbevordering* door o.a. expliciete aandacht voor de gedragscode (deze is in 2023 aangescherpt met fraudebeleid), de klokkenluidersregeling, de vertrouwenspersoon en de AUP. Hierover staat elders in dit jaarverslag meer gemeld.

Bij *fraudepreventie* gaat het om het treffen van maatregelen die de kans verminderen dat fraude wordt gepleegd, toegespitst op potentiële frauderisico's die zich in de bedrijfsprocessen kunnen voordoen. Beheersmaatregelen die al worden getroffen binnen de bedrijfsprocessen dragen ook bij aan de beheersing van frauderisico's en vice versa. Fraudepreventie is derhalve een aanvulling op het reeds bestaande risicomanagement. We

werken binnen SURF met het Three Lines Model voor risicomanagement: primair is de lijn (de afdeling) verantwoordelijk. De ondersteunende afdelingen geven advies en richten een proces voor monitoring in.

Om de risico's zoveel mogelijk te mitigeren heeft SURF beheersmaatregelen ingericht.

- *Het onttrekken van giraal geld aan de organisatie door medewerkers*
Slechts een beperkt aantal medewerkers heeft toegang tot het betaalproces. In het betaalproces zijn waarborgen getroffen om het risico op onttrekken van geld aan de organisatie te voorkomen. Dit zijn onder andere functiescheiding, het noodzakelijk zijn van verplichtingen, autorisatie van facturen, een vier-ogen-principe en fiatteringssysteem bij financiële transacties, functiescheiding in het banksysteem.
- *Het onttrekken van goederen aan de organisatie*
SURF heeft een fysieke toegangsbeveiliging in de vorm van een passysteem. SURF is voornemens om in 2024 tevens een camerasysteem in gebruik te nemen, als aanvullende maatregel na enkele inbraken in 2022. Daarnaast is er een register van waardevolle goederen, waardoor onttrekking hiervan gedetecteerd kan worden bij een inventarisatie. Iedere medewerker tekent voor de door de organisatie in bruikleen gekregen apparatuur.
- *Ongeautoriseerde toegang tot gevoelige data*
Binnen de organisatie heeft een beperkt aantal medewerkers toegang tot gevoelige data. De toegang tot deze data monitort SURF strikt. Daarnaast besteedt SURF veel aandacht aan dataprivacy en datasecurity. Naast strikte beveiliging ten aanzien van de toegang heeft SURF ook detectiemaatregelen ingericht, waaronder logging. Hiervoor wordt, als uitvloeisel van de AUP in 2023 een aangepaste procedure voorgelegd aan de OR ter instemming.
- *Fraudedetectie* betreft de wijze waarop SURF vaststelt of er in de organisatie fraude wordt gepleegd, of een reëel vermoeden hiervoor bestaat. Het constateren van een vermoeden tot fraude kan aanleiding geven tot het verrichten van een fraudeonderzoek. Detectie hangt voor een deel op adequaat beheerste processen maar ook op goede voorlichting, want niet alleen potentiële daders worden voorgelicht, ook potentiële signaleerders. SURF werkt in 2023 en 2024 aan een FrauderESP, dat in werking treedt bij detectie van fraude.

De **risicobereidheid** van de organisatie ten aanzien van fraude- en corruptierisico's is **zeer beperkt**. De Raad van Bestuur is eindverantwoordelijk voor de preventie en detectie van fraude; uiteraard spelen de managers van SURF hierin ook een belangrijke rol als verantwoordelijke. SURF kent in 2023 **geen gevallen van fraude of corruptie**.

- **Continuïteit**

De organisatie kenmerkt zich door meerdere financieringsstromen vanuit de leden, inkomsten vanuit dienstverlening en subsidies vanuit NWO, overheid en (inter)nationale projecten. Hiervoor zijn overeenkomsten opgesteld (lidmaatschapsovereenkomsten, dienstverleningsovereenkomsten, subsidiebeschikkingen). De inkomsten zijn stabiel, lidmaatschapsbijdragen, subsidies en facturen worden vrijwel altijd tijdig betaald. Daarnaast zijn er voldoende financiële reserves. Gezien de stabiele financiering en verankering van onze taken in statuten, meerjarenstrategie en overeenkomsten ziet SURF **geen risico's ten aanzien van de continuïteit**.

2.7 Beleid inzake risicobeheer financiële instrumenten

Binnen SURF wordt in de normale bedrijfsuitoefening **alleen gebruik gemaakt van primaire financiële instrumenten** zoals vorderingen, geldmiddelen en schulden. Er wordt geen gebruik gemaakt van afgeleide financiële instrumenten (derivaten) en er worden geen

handelsportefeuilles van financiële instrumenten verworven of aangegaan met het doel de instrumenten op korte termijn te verkopen.

2.8 Inbesteden bij SURF

SURF hecht groot belang aan het borgen van de quasi-inbestedingsrelatie die hij heeft met zijn leden. SURF ziet toe op zorgvuldige naleving van de drie criteria waaraan op grond van artikel 2.24b Aanbestedingswet voldaan moet zijn om zijn leden in staat te stellen een beroep te kunnen doen op de quasi-inbestedingsrelatie.

- Toezichtcriterium

Het toezicht dat de leden van SURF uitoefenen op SURF is op verschillende wijzen vastgelegd in de statuten van SURF, de algemene lidmaatschapsvoorwaarden van SURF en het bestuursreglement. Zo keurt de Ledenraad de strategie van SURF goed en zijn bepaalde besluiten van de raad van bestuur aan goedkeuring van de Ledenraad onderhevig. De Ledenraad heeft hieraan verder invulling gegeven door de LCPM proces goed te keuren, volgens welke besloten wordt diensten op te nemen in het portfolio van SURF.

- Merendeelcriterium instellingen

Op grond van het merendeelcriterium moet tenminste 80% van de activiteiten van SURF voor de leden worden uitgevoerd. De Raad van Bestuur van SURF legt deze grens op 85%, zodat er een veiligheidsmarge is van 5%.

Voor de berekening van het activiteitenpercentage voor leden knoopt SURF in lijn met de Aanbestedingswet aan bij de gemiddelde totale omzet van Coöperatie SURF U.A., steeds gemeten over een periode van drie boekjaren.

De berekening na afloop van 2023 laat zien dat het gemiddelde activiteitenpercentage voor de leden in 2021, 2022 en 2023 82,7% is. Hiermee wordt voldaan aan het merendeelcriterium.

- Geen privaat kapitaal

Er is ook in 2023 geen sprake geweest van directe participatie van privékapitaal in SURF. Hiermee wordt ook aan het derde criterium voor het borgen van de inbestedingsrelatie tussen SURF en zijn leden voldaan.

2.9 Cultuur en gedrag – soft controls

Medio 2021 zijn met alle leidinggevendenden de **kernwaarden** bepaald, te weten: **passie** (met achterliggende termen als bevoegenheid, intrinsieke motivatie, creativiteit, expertise, nieuwsgierigheid en werkplezier), **betrouwbaar** (met achterliggende termen als respect, vertrouwen, transparantie, integriteit, kwaliteit en stabiliteit) en **open** (met achterliggende termen als samenwerken, verbinden, maatschappelijk betrokken, uitnodigend, elkaar helpen en inspireren).

In de jaarlijkse personeelsdag, de leidinggevendendagen en de management heidagen wordt **expliciet aandacht besteed aan cultuur en gewenst gedrag**. In 2023 is een plan van aanpak opgesteld om leiderschapsontwikkeling en cultuur nog steviger in te bedden in de organisatie.

2.10 Toepassing en naleving gedragscodes

Via de Ledenraad hebben de leden zeggenschap over (onder meer) de strategie van SURF en het kernpakket van diensten. Om die zeggenschap uit te kunnen oefenen is naast betrokkenheid van de leden bij SURF ook **transparantie van SURF over het bestuur en toezicht** nodig. SURF is lid van de NCR. De governance code van SURF is gebaseerd op die van de NCR en is beschikbaar op de [website](#), evenals de klokkenluidersregeling en

gedragscode. Naar aanleiding van incidenten in de maatschappij is aandacht besteed aan ongewenst gedrag en zijn de codes en vertrouwenspersoon opnieuw onder de aandacht gebracht bij de medewerkers.

In 2023 is een herziene gedragscode ontwikkeld en is een geactualiseerde versie van de meldprocedure voor klokkenluiders gemaakt.

2.11 Onderzoek en ontwikkeling

SURF voert zelf geen wetenschappelijk onderzoek uit, maar draagt wel bij aan de omstandigheden voor onderzoekers, zodat zij hun werk goed kunnen doen. Daartoe worden verschillende diensten geleverd en ontwikkeld. Voor de ontwikkeling van diensten heeft SURF het LCPM-model ontwikkeld. In 2023 hebben de volgende faseovergangen (vanaf Business Model (BM) 0.7) plaatsgevonden. Bij alle faseovergangen hebben de SPA en de CSC-voorzitters (positief) advies uitgebracht aan de Raad van Bestuur:

- **Publinova** Het praktijkgericht onderzoek in het hbo levert waardevolle kennis en producten op voor de beroepspraktijk en het onderwijs. Deze kennis en producten kunnen nog verder reiken dan nu het geval is, als alle informatie meer zichtbaar en vindbaar wordt gemaakt. Om dit mogelijk te maken ontwikkelen we een platform waar alles bij elkaar komt: publinova.nl. **De Raad van Bestuur heeft Business Model 1.0 vastgesteld** (mede op basis van de positieve adviezen van SPA en CSC-voorzitters).
- **GRC-applicatie SURFaudit**
GRC staat voor Governance, Risk en Compliance. Een GRC-applicatie heeft als primair doel het kwaliteitsmanagementproces rond informatiebeveiliging en privacy te ondersteunen. Deze tool helpt beveiligingsrisico's in kaart te brengen en passende maatregelen te beschrijven. Met deze applicatie kunnen instellingen handiger (samen)werken en leren van elkaar. **De Raad van Bestuur heeft Business Model 1.0 vastgesteld** (mede op basis van de positieve adviezen van SPA en CSC-voorzitters).
- **IoTroom** Met IoTroom kunnen instellingen IoT-apparaten op een veilige en herleidbare manier aansluiten op hun netwerk. Met de self service portal kunnen studenten, docenten, medewerkers en onderzoekers eenvoudig zelf hun eigen apparaten koppelen. **De Raad van Bestuur heeft Business Model 1.0 vastgesteld** (mede op basis van de positieve adviezen van SPA en CSC-voorzitters). De dienst start in 2024.
- **EduID** bevindt zich in een bijzondere positie in het SURF lifecycle- & portfoliomanagement proces. Aan de ene kant is eduID in productie als onderdeel van de SURFconext dienst: eduID wordt daar ingezet als voorziening voor gastgebruik¹ en als login voor edubadges². Aan de andere kant wordt eduID ontwikkeld tot een zelfstandige SURF dienst met een breder doel, namelijk het ondersteunen van flexibilisering en leven-lang ontwikkelen. Het businessmodel beschrijft de ontwikkeling van eduID tot deze zelfstandige dienst die zowel de use-cases voor de bestaande dienstverlening, gastgebruik bij instellingen en eduBadges, als het bredere doel ondersteunt. **De Raad van Bestuur heeft Business Model 1.0 vastgesteld** (mede op basis van de positieve adviezen van SPA en CSC-voorzitters). **De ontwikkeling van EduID is gefinancierd met Npuls middelen.** De dienst start in 2024.
- **SURF Vendor Compliance dienstverlening** Namens instellingen voeren we privacy- en security-risicoanalyses uit op leveranciers. Hiermee geven we gezamenlijk invulling aan wettelijke verplichtingen. Door het bundelen van expertise realiseren we kostenbesparing, kennisdeling en hebben we namens de onderwijs- en onderzoekssector een sterkere onderhandelingspositie richting leveranciers. De dienst bestaat onder meer uit: kaders en risico analyses, afspraken met leveranciers en informatie, ondersteuning en toezicht. **De Raad van Bestuur heeft Business**

- Model 1.0 vastgesteld** (mede op basis van de positieve adviezen van SPA en CSC-voorzitters). De dienst start in 2024.

 - o **Uitfaseren SURFopzichter** De SPA is om advies gevraagd over het voorstel om SURFopzichter per eind 2024 uit te faseren. De hele SPA heeft positief geadviseerd over de uitfasering per eind 2024 en dat SURF voor zichzelf en voor de leden een inkoopverkenning zal starten. De CSC-voorzitters hebben het advies van de SPA overgenomen. **De Raad van Bestuur heeft besloten tot het uitfaseren van SURFopzichter.**

Daarnaast speelt SURF in op nieuwe ontwikkelingen, ook als die niet meteen tot een dienst leiden, zoals **ChatGPT** en de **pilot Mastodon open source platform voor het onderwijs en onderzoek in Nederland** en alternatief voor Twitter.

Tenslotte heeft SURF begin 2023 het [SURF Trend Rapport 2023](#) gepubliceerd, met de belangrijkste technologische trends voor onderwijs en onderzoek.

2.12 Maatschappelijk verantwoord ondernemen en duurzaamheid

SURF heeft een **MVO officer**; het vastgestelde **MVO-beleid** dateert van voor de fusie. Ook in 2023 is aandacht besteed aan de verbetering van onze duurzaamheid. In dit jaarverslag doen we hier verslag van, langs de lijnen van de duurzaamheidsrapportage die als gevolg van de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) per 1 januari 2025 voor SURF verplicht wordt. In 2024 werkt SURF het kader verder uit conform de wetgeving zodat SURF per 2025 kan rapporteren conform wet- en regelgeving. SURF zal dit uitwerken langs de doorsnijdende standaarden (algemene principes ESRS 1; algemene strategie, besturing en materialiteit beoordeling ESRS 2) en de sector agnostische standaarden (milieu ESRS E, sociaal ESRS S en governance ESRS G).

SURF zal dit vanaf 2024 uitwerken vanuit de dubbele materialiteit: de impact van duurzaamheid (en maatregelen om die te verbeteren) op SURF enerzijds en de impact van SURF op (het verbeteren van) duurzaamheid anderzijds. Dit is in 2023 nog niet het geval geweest; wel hebben de sector agnostische standaarden aandacht gekregen. SURF heeft op veel terreinen een vastgestelde strategie en beleid en kan ook implementatie laten zien. Hiervoor zijn echter nog geen vastgestelde meetinstrumenten en er is geen formele beoordeling gedaan.

2.12.1 Milieu

(klimaatverandering ESRS E1, vervuiling ESRS E2, water en mariene hulpbronnen ESRS E3, biodiversiteit en ecosystemen ESRS E4, materiaalgebruik en circulaire economie ESRS E4) Als het gaat om milieumaatregelen, is de inschatting dat, naast de SURF-brede CO₂-metingen (onderdeel van klimaatverandering ESRS E1), vooral materiaalgebruik en circulaire economie (ESRS E4) voor SURF van belang is. Hier is dan ook onze aandacht vooral naar uitgegaan. Dit betreft zowel wat wij inkopen als hoe wij omgaan met het materiaal gebruik door SURF. Wij proberen als coöperatie niet alleen te denken vanuit de SURF-organisatie, maar ook vanuit onze rol in de ict sector (zie hieronder). Digitalisering heeft immers impact op vele andere processen en kent gevolgen voor zowel materiaal gebruik als energieverbruik. We ambiëren zowel bij te dragen aan het **verminderen van de energie voetafdruk** (door efficiënter te programmeren en met energiezuinige hardware) als aan het **hergebruik van materialen**.

In 2022 is een **nieuw e-waste beleid vastgesteld** en de **bijbehorende e-waste commissie is gestart**. Het doel van het beleid is om zo verantwoord en sociaal mogelijk om te gaan met het elektronisch afval van SURF. Zo worden medewerkers gestimuleerd om zo lang mogelijk met devices te werken (voorbij de economische levensduur). Als de devices vervangen worden, worden de oude devices geschoond en ter beschikking gesteld aan doelgroepen die ze nog goed kunnen gebruiken.

In het algemeen wordt **gebruikte hardware na afloop van de levensduur verantwoord afgevoerd** met daartoe geselecteerde verwerkers, met oog op hergebruik van materialen. Ook **Snellius** (de nationale supercomputer) is een goed voorbeeld van het grote belang dat SURF hecht aan duurzaamheid en maatschappelijk ondernemen: deze staat hoog genoteerd in de **Green500 ranking** (m.n. door energiezuinige koeling).

SURF stimuleert medewerkers van het **openbaar vervoer** gebruik te maken (iedere medewerker krijgt een NS business card die in het gehele OV te gebruiken is). In het kader van de mobiliteitsvisie die voor het Science Park in Amsterdam is ontwikkeld zijn we gesprek gestart over hoe we in Amsterdam duurzame mobiliteit kunnen verbeteren.

2.12.2 Sociaal

(eigen werknemers ESRS S1, arbeiders in de waardenketen ESRS E2, invloed op gemeenschappen ESRS S3, klanten en eindgebruikers ESRS S4)

SURF ambieert medewerkers (ESRS S1) een **goede en veilige werkomgeving** te bieden. Hierop zijn de arbeidsvoorwaarden en overig HR-beleid gericht (zie elders in dit jaarverslag). Hierbij is de OR nauw betrokken. Uit het medewerkersonderzoek (MO) dat in 2023 is gehouden blijkt dat dit door medewerkers op waarde wordt geschat. In 2023 heeft SURF gerichte aandacht besteedt aan een **inclusieve open werkomgeving**. Daarnaast is er aandacht geweest voor **vitaliteit en werkbalans**.

SURF werkt bij voorkeur met leveranciers die eveneens goed voor hun medewerkers zorgen (ESRS S2). Ook onze externe medewerkers bieden we een goede en veilige werkomgeving en we betrekken hen actief bij SURF. Voor ict procurement werken wij samen in de sector (zie onder).

SURF ziet mogelijkheden om de leden te ondersteunen bij de vermindering van hun voetafdruk als gevolg van digitalisering (ESRS S4). SURF wil echter eerst zelf ervaring opdoen met de CSRD en van hieruit onderzoek doen naar mogelijkheden voor collectieve actie, zodat op basis van die ervaringen onze leden beter geholpen kunnen worden bij het opstellen van hun rapportages. Hieraan wordt in 2023 en 2024 voorrang gegeven. Er wordt gedacht aan een programma rondom sustainability voor de toekomst.

2.12.3 Governance

Publieke waarden staan bij SURF hoog in het vaandel. Voor ons hoort duurzaamheid hierbij. Dit staat benoemd in de SURF strategie 2022-2027. Als publiek gefinancierde organisatie is **transparantie** over ons handelen van groot belang. Dit komt niet alleen tot uiting in onze kernwaarden (open, passie en betrouwbaar), maar ook in ons handelen en de jaarverslaglegging. In onze inkoop geldt duurzaamheid als één van de vereisten, zowel voor SURF-organisatie als in onze inkoop namens leden als SURF-coöperatie. Onze **gedragscode** stelt een heldere norm; in 2023 werd deze aangescherpt en uitgebreid met **fraudebeleid**. SURF kent **geen gevallen van corruptie en omkoping**. SURF is geen lobbyorganisatie en heeft open contact met de Nederlandse overheid als het gaat om beleid en veiligheid in de digitalisering van onderwijs en onderzoek. Voor het financiële beleid verwijzen wij naar de andere onderdelen van dit verslag.

Voor de sectorspecifieke standaarden wachten wij de nadere bepalingen af voor de ict sector. Vooruitlopend hierop zijn we met de sector al wel in beweging gekomen: in de 'Buyer Group ICT', waar SURF medetrekker van is, is **gewerkt aan een duurzame inkoop strategie voor software**. Deze is in 2023 voltooid. Er is een start gemaakt met de **nulmeting van de gehele SURF dienstverlening**, om op een eenduidige en transparante manier inzicht te krijgen (voor SURF en de leden) in de **ecologische impact** en hiermee handvatten te bieden voor het vaststellen van verbeterpunten.

Tevens is SURF betrokken geweest bij de totstandkoming van de **nieuwe Coalitie Duurzame Digitalisering**: een publiek/private samenwerking voor een gezamenlijke aanpak voor

duurzame digitalisering. De coalitie is eind 2022 van start gegaan met het aanbieden van een Manifest Duurzame Digitalisering aan de minister van EZK.

2.13 Toekomstverwachtingen

SURF heeft in haar strategie 2022-2027 een groot aantal ontwikkelingen beschreven die uitdagingen opleveren voor het Nederlandse onderwijs en onderzoek.

2023 was het jaar waarin AI mainstream werd met de komst van generatieve AI gebaseerd op Large Language Models en andere foundation models. Programma's als ChatGPT en Dall-E vonden gretig aftrek en deden ook in het onderwijs hun intrede. De WRR bracht een rapport uit waarin AI werd gekenschetst als technologie die vergelijkbare impact gaat hebben als de uitvinding van de stoommachine en het internet. Deze ontwikkeling zal in 2024 verder momentum krijgen.

SURF is als ict-coöperatie uitstekend gepositioneerd om leden te helpen deze ontwikkelingen het hoofd te bieden. Het omgaan met AI zal onderdeel zijn van het voorstel voor de innovatiezone Publieke Waarden. Uiteraard past SURF zelf ook AI toe. SURF is ingestapt op het project GPT-NL om te onderzoeken of een Nederlands foundation model kan worden ontwikkeld (zie boven). Daarnaast wordt via Npuls en andere kanalen aandacht besteed aan deze en andere technologische ontwikkelingen. Ook in 2024 verwacht SURF een stijgende vraag naar de diensten in alle drie de rollen. Leden zijn immers aangesloten bij SURF omdat de SURF-organisatie betrouwbare en efficiënte dienstverlening verzorgt, ict-innovatie aanjaagt en kennisdeling organiseert. De SURF-organisatie blijft werken aan verbeteringen op het vlak van deze basisbehoeften. De ledenbijdragen en vaste subsidiebijdragen van NWO zijn voldoende om in 2024 continuïteit te garanderen.

De begroting voor 2024 laat een tekort zien, voornamelijk veroorzaakt door de hoge inflatie die doorwerkt in de kosten voor energie en personeel. SURF is gesprek getreden met NWO als financier om te onderzoeken in welke mate er oplossingen denkbaar zijn voor die zaken die raken aan de door NWO gesubsidieerde faciliteiten voor onderzoek. Met leden wordt gesprek gezocht over de ambitie van leden en de te verwachten diensten die voortvloeien uit bijvoorbeeld Npuls. SURF verwacht in 2024 voldoende mogelijkheden te hebben om het tekort bij te buigen. Indien dit onvoldoende resultaat oplevert is de reserve meer dan voldoende om dit tekort op te vangen. De gesprekken in 2024 dienen om een beter beeld te verkrijgen voor 2025 en verder.

2.14 Dankwoord Raad van Bestuur

In 2023 is SURF erin geslaagd de strategie met kracht vorm te geven. Npuls is als nieuw ecosysteem voor digitale transformatie in onderwijs met hulp van SURF van de kant gekomen, met als gevolg een subsidietoekenning voor fase 1, een robuuste governance en de inrichting van hubs en pilothubs en een goede samenwerking voor digitale sectorvoorzieningen. Ook in security zijn stappen gezet. Het programma Integrale Veiligheid wordt een vast onderdeel van SURF waarbij het HO zich uitbreid met mbo en onderzoek per 2024. Er is een strategie grootschalig rekenen ontwikkeld en ook op andere deelterreinen worden stappen gezet.

Eind 2023 is een proces van zelfevaluatie gestart om in 2024 een mid-term review te doen over de strategie van SURF. We zien hier met vertrouwen naar uit en hopen ervan te leren. Als Raad van Bestuur zijn we trots op wat we de afgelopen jaren met onze mensen hebben kunnen neerzetten. We vinden dat we goed op weg zijn met het verwezenlijken van onze doelen. Tegelijk constateren we dat de wereld om ons heen verandert, als gevolg van nieuwe technologie, zoals generatieve AI; dichterbij huis de komst van Npuls en OpenScienceNL; en ook de (geo)politieke verhoudingen die in beweging zijn. Dit zal in de

tweede helft van de strategieperiode iets anders vragen dan tot nu toe. Hierover zullen wij het gesprek met de organisatie, de RvC, de WTR en onze leden voeren.

In 2023 hebben we andermaal een collega verloren door vroegtijdig overlijden: Alexander Verkooijen was een gewaardeerde collega bij het domein Research Development, team Online Data Services, die ruim 27 jaar bij SURF (en rechtsvoorgangers) werkzaam was. Alexander wordt gemist en we gedenken hem.

Ondertussen is onze organisatie opnieuw gegroeid, mede als gevolg van Npuls. Van de MBO Raad zijn inmiddels op één na alle leden ook lid bij SURF. We zijn blij dat we desondanks aan verbetering hebben kunnen werken, dat we waardering ontvangen van onze leden voor de resultaten die we behalen en dat we in staat zijn gebleken om het SURF DNA vast te houden en samen die fijne open, betrouwbare organisatie met passie vormen. Vanaf deze plek danken we graag alle leden voor de fijne samenwerking. Van de CSC's tot de ledenraad, van bibliotheek collega's tot veiligheid communities, van docenten en onderzoekers tot studenten, van data stewards en FG's tot CISO's en CIO's en vele anderen. Ook gaat onze dank uit naar de Raad van Commissarissen die ons in 2023 weer met raad en daad terzijde stond. We leren elke keer weer van jullie en jullie vragen maken altijd iets los.

De grootste dank gaat vanzelfsprekend uit naar onze collega's. Zonder jullie expertise, humor en werklust zouden we er niet zo goed voor staan. We zijn trots op jullie en vereerd dat wij samen jullie een onderdeel mogen zijn van SURF.

Utrecht en Amsterdam, 8 mei 2024

Raad van Bestuur SURF

Jet de Ranitz (Chief Executive Officer)
Ron Augustus (Chief Innovation Officer)
Hans Louwhoff (Chief Operations Officer)

3. Bijlage 1: Samenstelling en vergaderingen Raad van Commissarissen

In de statuten van SURF en het RvC-reglement is vastgelegd wat de taken en bevoegdheden van de RvC zijn. Hierin is expliciet vastgelegd dat Commissarissen onafhankelijk zijn, belangenverstrengeling vermeden wordt en er gestreefd wordt naar een diverse samenstelling van de Raad.

Samenstelling Raad van Commissarissen

De **samenstelling van de Raad van Commissarissen is gedurende 2023 niet gewijzigd**. De Raad van Commissarissen bestaat in 2023 uit vijf leden.

Naam	Hoofdfunctie	Nevenfuncties
drs. H.J. (Harry) van Doremalen	Zelfstandig	<ul style="list-style-type: none"> Voorzitter Raad van Advies LINKIT Voorzitter Bestuur Health Valley Voorzitter Nationaal Topteam Sport Voorzitter Raad van Commissarissen MindAffect Voorzitter Bestuur Wavemakers United Tot 1 januari 2024: Voorzitter COSTA (VNO/NCW) Lid OCW staatscommissie Bèta en Techniek – Sector plannen Lid Raad van Advies Almere City FC Adviseur CyFlex GmbH
drs. E.J.F.B. (Edwin) van Huis	Algemeen Directeur, Naturalis Biodiversity Center	<ul style="list-style-type: none"> Lid Raad van Toezicht Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten Medebestuurder Japanmuseum het Sieboldhuis, Leiden Member of the Board at International Barcode of Life Per 28 november 2023: President of CETAF
drs. D.A. (Dorien) Jongeneel	<ul style="list-style-type: none"> Directeur Bedrijfsvoering & Projectbeheersing, Rijkswaterstaat Per 1 september 2023: Directeur Unit Instandhouding, Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat 	<ul style="list-style-type: none"> Lid Raad van Toezicht Stichting Rijnlands Lyceum
drs. S.J. (Saskia) Vlaar	Lid Bestuur AiNed	<ul style="list-style-type: none"> Lid Raad van Toezicht Noordwest Ziekenhuisgroep <ul style="list-style-type: none"> Lid Commissie Kwaliteit en Veiligheid Voorzitter Digitale Transformatie Commissie Lid Raad van Commissarissen Emixa Tot 1 juni 2023: Lid Raad van Toezicht Reinier de Graaf Groep Per 1 juli 2023: Lid Raad van Commissarissen PwC Nederland

drs. G.H. (Gabriël) Zwart MAC	Lid Raad van Bestuur MUMC+	<ul style="list-style-type: none"> Lid Raad van Toezicht RonaldMcDonaldhuis Lid Raad van Toezicht CZO Tot 1 oktober 2023: Lid Comité Saurus
-------------------------------	----------------------------	--

De RvC heeft **twee commissies** ingesteld: de Audit Commissie (AC) en de Remuneratie, Benoemingen en Innovatie Commissie (RBIC). Aan deze commissies kunnen bij benoeming specifieke en voorbereidende taken worden opgedragen, welke de commissies onder verantwoordelijkheid van de RvC uitvoeren. De RvC is integraal verantwoordelijk en besluitvormend.

- In de **Audit Commissie** worden besproken: alle aangelegenheden betreffende de financiën van de coöperatie en haar onderneming, inclusief de financiële verslaglegging, de risico's van de ondernemingsactiviteiten van de coöperatie en haar onderneming, de interne risicobeheersings- en controlesystemen en de naleving van wet- en regelgeving.
- In de **Remuneratie Benoemingen en Innovatie Commissie** worden besproken:
 - Alle aangelegenheden betreffende de bezoldiging en functioneren van de bestuurders;
 - Alle aangelegenheden betreffende de Strategie en innovatie van de coöperatie en zijn onderneming.

Vergaderingen Raad van Commissarissen en Commissies in 2023

	Type	Data ¹
RvC	Reguliere vergaderingen	15 maart, 24 mei, 20 september, 15 november
	Strategische bijeenkomst met RvB	28 juni
	Extra vergaderingen ²	3 en 26 april (Npuls), 24 november (begroting)
	Zelfevaluatie	28 juni
AC	Reguliere vergaderingen	20 februari, 11 mei, 6 september, 30 oktober
	Extra vergaderingen ²	2 juni en 7 juli (Npuls)
RBIC	Reguliere vergaderingen	6 maart, 10 mei, 5 september, 31 oktober

¹ Belet en ontstentenis: Edwin van Huis: extra RvC 26 april, RBIC 5 september | Gabriël Zwart: RvC 15 maart, extra RvC 3 april, extra RvC 24 november, AC 6 september.

² Extra vergaderingen zijn op korte termijn ingepland, met daardoor impact op de beschikbaarheid van de RvC-leden.

Op 10 oktober heeft er een overleg plaatsgevonden met de OR en de RvB, waar de voorzitter van de AC en de RvC bij aanwezig waren. Op 6 november zijn vier RvC-leden aangeschoven bij het Groot MT. Verder hebben er naast bovengenoemde bijeenkomsten meerdere 1 op 1 gesprekken plaatsgevonden tussen RvC-leden en de organisatie (waaronder de RvB-leden).

Rooster van aan- en aftreden

In 2023 zijn twee herbenoemingen van kracht geworden en zijn er twee voordrachten tot herbenoeming ter besluitvorming voorgelegd aan de Ledenraad:

- In de Ledenraad-vergadering van 7 december 2022 is besloten tot herbenoeming voor vier jaar van de heren Zwart en Van Huis, effectief per 31 maart 2023.
- In de Ledenraad-vergadering van 13 december 2023 (de laatste vergadering voor het verlopen van de zittingstermijnen) is een voordracht gedaan om de heer Van Dorenmalen en mevrouw Vlaar te herbenoemen voor vier jaar. De Ledenraad heeft tot herbenoeming besloten, ingaand in 2024.

Functie/commissie(s)	Naam	Benoemingsdatum	Termijn	Einddatum lopende termijn
Voorzitter RvC, lid RBIC	drs. H.J. (Harry) van Dorenmalen	01-02-2020	1	31-01-2024
RvC-lid, lid RBIC	drs. E.J.F.B. (Edwin) van Huis	06-12-2018	2	31-03-2027
RvC-lid, voorzitter AC	drs. D.A. (Dorien) Jongeneel	01-01-2021	1	31-12-2024
RvC-lid/vicevoorzitter RvC, voorzitter RBIC	drs. S.J. (Saskia) Vlaar	01-04-2020	1	31-03-2024
RvC-lid, lid AC	drs. G.H. (Gabriël) Zwart MAC	06-12-2018	2	31-03-2027

4. Bijlage 2: Samenstelling en vergaderingen Raad van Bestuur

4.1 Samenstelling en hoofd- en nevenfuncties Raad van Bestuur

De samenstelling van de Raad van Bestuur is gedurende 2023 niet gewijzigd.

Naam	Hoofdfunctie	Nevenfuncties
drs. G.M.C. de Ranitz	Chief Executive Officer SURF, Voorzitter Raad van Bestuur	<ul style="list-style-type: none"> • Stichting Espria: vice-voorzitter Raad van Commissarissen, lid Auditcommissie en lid Commissie Digitale Strategie • Lid Raad van Commissarissen Verzekeringsmaatschappij Groot Amsterdam (VGA) N.V. • Voorzitter Raad van Toezicht stichting Kunstmuseum Den Haag & stichting Escher in het Paleis • Voorzitter bestuur stichting SIDN Fonds
		<p>Lidmaatschappen namens SURF</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voorzitter Adviesraad Nationaal Programma Open Science (NPOS) (tot 1-4-2023) • Lid Bestuurlijk Overleg Open Science (Regieorgaan Open Science Nederland) • Lid Stuurgroep Integrale Veiligheid-HO (tot 1-9-2023) • Lid stuurgroep Npuls • Afgevaardigde European Open Science Cloud Association • Lid Global CEO Research & Education Network Forum • Lid General Assembly van GÉANT
J.H. Louwhoff, MSc	Chief Operations Officer SURF, Lid Raad van Bestuur	Geen nevenfuncties
		<p>Lidmaatschappen namens SURF</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lid Informatiekamer • Lid Ketenregieoverleg MBO • Lid Ketenregieoverleg HO • Lid Stuurgroep Integrale Veiligheid-HO (vanaf 1-9-2023) • Lid EDU Standaardisatieraad
drs. R. M. Augustus	Chief Innovation Officer SURF, Lid Raad van Bestuur	Geen nevenfuncties
		<p>Lidmaatschappen namens SURF</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lid Commissie Digitalisering VNO-NCW • Bestuurslid Stichting Toekomstbeeld der Techniek • Lid Koersteam Versnellingsplan Onderwijsinnovatie met ICT • Afgevaardigde Knowledge Exchange Senior Management • Co-voorzitter DINL • Lid Raad van Advies Science Guide • Afgevaardigde e-Infrastructure Research Group

4.2 Vergaderingen Raad van Bestuur in 2023

De Raad van Bestuur vergaderde in 2023 **regulier wekelijks op woensdag**, behalve op feest- en/of vakantiedagen.

4.3 Rooster van aan- en aftreden

Functie	Naam	Benoemingsdatum	Einddatum 1 ^e termijn	Einddatum 2 ^e termijn
VZ RvB / CEO	drs. G.M.C. (Jet) de Ranitz	01-05-2020	30-04-2024	30-04-2028
RvB-lid / COO	J.H. (Hans) Louwhoff, MSc	01-07-2020	30-06-2024	28-02-2027
RvB-lid / CINO	drs. R. M. (Ron) Augustus	01-09-2020	31-08-2024	31-08-2028

In december 2023 heeft de Ledenraad op voordracht van de Raad van Commissarissen alle leden van de Raad van Bestuur herbenoemd voor een tweede termijn; de heer Louwhoff tot 1 maart 2027 i.v.m. pensionering.

5. Ledenraad

De meer dan 100 leden van de coöperatie, oftewel de eigenaren van SURF, worden vertegenwoordigd door de Ledenraad, het hoogste orgaan van de coöperatie. Het lid betreft de rechtspersoon, die een vaste vertegenwoordiger (natuurlijk persoon) aanwijst om hem te vertegenwoordigen in de vergaderingen en besluitvorming van de Ledenraad. De Ledenraad kent een getrapte vertegenwoordiging met een vast aantal vertegenwoordigers namens de diverse afdelingen.

5.1 Vergaderingen Ledenraad in 2023

De Ledenraad heeft in 2023 vergaderd op 12 april, 14 juni, 11 oktober en 13 december. Buiten deze vergaderingen om heeft er geen besluitvorming plaatsgevonden.

5.2 Commissies Ledenraad in 2023

In 2023 is er drie keer gebruik gemaakt van de mogelijkheid om een commissie in te richten voor een onderwerp. Het doel van het inrichten van een commissie is dat een zelf gekozen afvaardiging van de Ledenraad dieper op een onderwerp in kan gaan, samen met de RvB, en vervolgens advies over dat onderwerp uit kan brengen aan de Ledenraad.

In 2023 is er een **commissie voor Npuls** actief geweest. Deze commissie heeft meegedacht over de governance rond het Npuls-programma middels het sluiten van een convenant, waarbij de commissie de risico's voor SURF en mogelijke mitigerende maatregelen heeft beoordeeld. De **commissie voor het opnieuw vormgeven van het tarievenstelsel** heeft in 2023 zijn werkzaamheden afgerond met een positief advies over de door de RvB voorgestelde wijzigingen. De verdere implementatie is overgegeven aan de SURF Portfolio Adviescommissie (SPA) en de CSC-voorzitters voor verdere advisering aan de RvB. Aan het eind van 2023 is bij de bespreking van de begroting 2024 besloten tot het inrichten van een **financiële commissie** om mee te denken over de SURF meerjarenbegroting en ambities, in relatie tot mogelijkheden en ambities aan ledenzijde. De commissie zal in 2024 voor het eerst bij elkaar komen.

5.3 Uitgelichte gespreksonderwerpen

Uiteraard heeft de Ledenraad in 2023 de reguliere werkzaamheden uitgevoerd, waaronder het goedkeuren van **nieuwe lidmaatschapsaanvragen**, het vaststellen van het **2022 jaarverslag van de coöperatie**, het vaststellen van het **kernpakket van diensten 2024**, het goedkeuren van **voordrachten voor de Wetenschappelijk Technische Raad (WTR)**, het goedkeuren van het **jaarplan en de begroting 2024** en het **herbenoemen van de voorzitter en vicevoorzitter van de Ledenraad, drie RvB-leden en twee RvC-leden**.

Daarnaast is veel aandacht uitgegaan naar de **ontwikkeling van Npuls en de implementatie bij SURF als penvoerder van het programma**. Voor het eerst heeft de Ledenraad de eigen **zelfevaluatie** uitgevoerd, waar het vraagstuk uit naar voren is gekomen of de **zetelverdeling in de Ledenraad** de samenstelling van het ledenbestand nog goed weerspiegelt (zie volgende paragraaf). Ook is het **Ledentevredenheidsonderzoek** voor het eerst uitgevoerd en besproken, met mooie resultaten en enkele concrete verbeterpunten voor SURF. Een van de verbeterpunten is dat de innovatie-activiteiten te weinig bekend waren bij de leden, waar gedurende het jaar meteen op is ingespeeld. Naast **informerend over de stand van zaken bij innovatie**, zijn enkele Roadmaps voorgelegd ter goedkeuring. Ook is er, mede naar aanleiding van een WTR-rapport gesproken over het **gezamenlijk inrichten van een architectuur**, waar vervolg aan wordt gegeven in 2024. Tenslotte is de **mid-term review van de strategie** aangekondigd voor het nieuwe jaar.

5.4 Zetelverdeling Ledenraad en statutenwijziging

Tijdens de zelfevaluatie van de Ledenraad in april 2023, is de wens uitgesproken om **het aantal zetels voor de afdeling middelbaar beroepsonderwijs (mbo) in de Ledenraad uit te breiden van drie naar vijf zetels**. De achterliggende gedachte is dat het mbo sinds de toetreding in 2014 een volwaardige afdeling is geworden, aangezien alle mogelijke mbo-instellingen die lid zijn van de MBO Raad tevens lid van SURF zijn geworden. De afdeling is gegroeid in zowel omvang als volwassenheid en vertegenwoordigt een grote en diverse studentenpopulatie. Daarnaast komt de inhoudelijke betrokkenheid van het mbo en de wens tot samenwerking binnen en met SURF, duidelijk tot uiting door de deelname aan Npuls, waar zij, verenigd in de MBO Raad, één van de vier Partners in is (naast UNL, VH en SURF). Ook zijn er in het financieel kader 2022-2027, behorend bij de SURF Strategie 2022-2027, afspraken gemaakt dat de afdeling financieel gezien volwaardig gaat bijdragen aan SURF, op zowel het gebied van de lidmaatschapsbijdragen als innovatie. Door de uitbreiding is de Ledenraad qua omvang gegroeid naar 36 zetels (een andere afdeling heeft hier geen zetels voor hoeven inleveren).

Op 11 oktober is door de Ledenraad besloten tot de nieuwe zetelverdeling, die **bekrachtigd is door een statutenwijziging**. Deze is per de volgende vergadering, op 13 december, van kracht geworden. Dit heeft ook een **kleine wijziging in het Ledenraad-reglement** tot gevolg gehad.

5.5 Herbenoeming voorzitter en vicevoorzitter Ledenraad

In december 2023 is de eerste zittingstermijn van zowel de voorzitter als de vicevoorzitter van de Ledenraad afgelopen. Beide personen zijn door de Ledenraad **unaniem herkozen voor een tweede termijn van vier jaar**.

5.6 Rooster aan- en aftreden leden en hun vertegenwoordigers in de Ledenraad

De volgende wijzigingen hebben in 2023 plaatsgevonden in de Ledenraad, wat betreft de leden en hun bijbehorende vertegenwoordigers:

- 14 juni 2023: mw. Y.E.A.M. (Yvonne) de Haan RE, vicevoorzitter College van Bestuur HAN University of applied sciences, is dhr. mr. drs. H.G.L.M. (Hans) Camps opgevolgd in de afdeling hoger beroepsonderwijs.
- 14 juni 2023: dhr. dr. R. (Rob) Neutelings, voorzitter Raad van Bestuur Curio, is mw. dr. G. (Gerry) Geitz opgevolgd in de afdeling middelbaar beroepsonderwijs.
- 14 juni 2023: mw. A. (Arlène) Denissen, lid College van Bestuur Albeda, is mw. M.H. (Mirjam) Koster-Wentink MA opgevolgd in de afdeling middelbaar beroepsonderwijs.
- 11 oktober 2023: dhr. prof. dr. J. (Jan) de Boer, lid Raad van Bestuur NWO, heeft dhr. mr. J.E. (Jan) van der Boon opgevolgd als vertegenwoordiger van NWO.
- 11 oktober 2023: mw. dr. M.M.N. (Nicole) Ummelen, voorzitter College van Bestuur Open Universiteit, is dhr. prof. dr. F.A. (Frank) van der Duijn Schouten opgevolgd als vertegenwoordiger van de Open Universiteit.
- 11 oktober 2023: mw. P. (Pauline) Satter, lid College van Bestuur Christelijke Onderwijs Groep Vallei & Gelderland-Midden, is dhr. drs. F.C. (Frits) Gronsveld opgevolgd in de afdeling middelbaar beroepsonderwijs.
- 11 oktober 2023: dhr. prof. dr. W.J. (Wiro) Niessen, lid Raad van Bestuur UMCG, is dhr. prof. dr. C.H. Polman opgevolgd in de afdeling Universitaire Medische Centra.
- 13 december 2023: dhr. dr. G. (Gerard) Nijsten, adjunct directeur bedrijfsvoering a.i. KNAW, is mw. drs. W.L.M. (Wilma) de Koning-Martens opgevolgd als vertegenwoordiger van KNAW.
- 13 december 2023: mw. drs. W.L.M. (Wilma) de Koning-Martens, vicevoorzitter College van Bestuur Tilburg University, is mw. P.F.I.M. (Paulina) Snijders MSc CPC opgevolgd als vertegenwoordiger van Tilburg University.

- 13 december 2023: dhr. drs. P.D.M. (Patrick) Groothuis, vicevoorzitter College van Bestuur Technische Universiteit Eindhoven, is mw. dr. M.M.N. (Nicole) Ummelen opgevolgd als vertegenwoordiger van Technische Universiteit Eindhoven.
- 13 december 2023: mw. dr. A. (Anneke) Luijten-Lub, lid College van Bestuur Hogeschool Van Hall Larenstein, is dhr. drs. R.W. (Robert) Zoutendijk opgevolgd in de afdeling hoger beroepsonderwijs.
- 13 december 2023: mw. dr. D.J.M. (Dominique) Majoor, lid College van Bestuur Koning Willem I College, is mw. A. (Arlène) Denissen opgevolgd in de afdeling middelbaar beroepsonderwijs.

De samenstelling van de Ledenraad zag er op 31 december 2023 als volgt uit¹:

Afdeling	Lid (rechtspersoon)	Vertegenwoordiger lid (natuurlijk persoon)	Benoemingsdatum (1 ^e Ledenraadvergadering)	Maximale einddatum
HBO	Hogeschool Van Hall Larenstein	dr. A. Luijten-Lub	13-12-2023	12-12-2035
HBO	HAN University of applied sciences	Y.E.A.M. de Haan RE	14-06-2023	13-06-2035
HBO	Hanzehogeschool Groningen	A.H. Hannink MHA	12-10-2022	11-10-2034
HBO	Hogeschool De Kempel	drs. R.J.G.M. Verbruggen	07-12-2016	06-12-2028
HBO	Hogeschool Rotterdam	W.E. van den Brink, MA	06-12-2017	05-12-2029
HBO	Hogeschool Utrecht	T. Zweed	01-06-2016	31-05-2028
HBO	Hogeschool van Amsterdam	dr. J.G.M. Reuling	02-10-2018	01-10-2030
HBO	Saxion	drs. T. Kos	07-10-2020	06-10-2032
HBO	Windesheim	drs. I.T.J. Grimm MBA	06-12-2017	05-12-2029
HBO	Zuyd Hogeschool	prof. dr. S. Brand-Gruwel	12-10-2022	11-10-2034
MBO	Christelijke Onderwijs Groep Vallei & Gelderland- Midden	P. Satter	11-10-2023	10-10-2035
MBO	Curio	dr. R. Neutelings	14-06-2023	13-06-2035
MBO	Koning Willem I College	dr. D.J.M. Majoor	13-12-2023	12-12-2035
Overig	Koninklijke Bibliotheek	drs. J.W. van Wessel	22-06-2022	21-06-2034
Overig	TNO	dr. S. van der Gijp	07-10-2020	06-10-2032
Research	KNAW	dr. G. Nijsten	13-12-2023	12-12-2035
Research	NWO	prof. dr. J. de Boer	11-10-2023	10-10-2035
Research	RIVM	R. de Haan	22-06-2022	21-06-2034
UMC	UMC Utrecht	drs. J.C.E. Kursten	06-04-2022	05-04-2034
UMC	UMCG	prof. dr. W.J. Niessen	11-10-2023	10-10-2035
WO	Erasmus Universiteit Rotterdam	dr. E.M.A. van Schoten RA	07-04-2021	06-04-2033
WO	Open Universiteit	dr. M.M.N. Ummelen	11-10-2023	10-10-2035
WO	Radboud Universiteit Nijmegen	drs. A. Muskens	06-04-2022	05-04-2034
WO	Rijksuniversiteit Groningen	drs. J.A.W.M. Biemans	09-10-2019	08-10-2031
WO	Technische Universiteit Delft	drs. M. van der Meer	13-10-2021	12-10-2033
WO	Technische Universiteit Eindhoven	drs. P.D.M. Groothuis	13-12-2023	12-12-2035
WO	Tilburg University	drs. W.L.M. de Koning-Martens	13-12-2023	12-12-2035
WO	Universiteit Leiden	drs. M. Ridderbos RC	09-10-2019	08-10-2031
WO	Universiteit Maastricht	dr. N.J.P.M. Bos	20-05-2015	19-05-2027
WO	Universiteit Utrecht	drs. M. van der Starre	07-04-2021	06-04-2033
WO	Universiteit van Amsterdam	drs. J.W. Lintsen MBA	06-12-2017	05-12-2029
WO	University of Twente	drs. M. Roos	13-10-2021	12-10-2033
WO	Wageningen University	L.A.C. Buchwaldt MBA	06-12-2017	05-12-2029
WO	Vrije Universiteit Amsterdam	dr. M.J.W.T. Nollen	11-12-2019	10-12-2031

¹ De twee extra zetels voor de afdeling middelbaar beroepsonderwijs zijn nog niet verwerkt in deze tabel. Deze worden per april 2024 ingevuld.

6. Jaarrekening Coöperatie SURF U.A. 2023

6.1 Geconsolideerde balans per 31 december 2023

(voor resultaatbestemming)

		2023		2022	
		EUR 1.000	EUR 1.000	EUR 1.000	EUR 1.000
Vaste activa					
Immateriële vaste activa	1	716		1.450	
Materiële vaste activa	2	31.253		24.197	
Financiële vaste activa	3	7.319		2.291	
			39.288		27.938
Vlottende activa					
Vorderingen op debiteuren	4	53.478		61.970	
Vorderingen op gelieerde partijen	5	0		108	
Vorderingen uit hoofde van belastingen	6	628		1.965	
Totaal vorderingen			54.106		64.043
Nog te ontvangen subsidies	7	72.473		5.170	
Overige overlopende activa	8	12.881		14.315	
Liquide middelen	9	112.912		96.356	
			198.266		115.841
Totaal Activa			291.660		207.822
Groepsvermogen	10		57.739		57.579
Langlopende passiva					
Investeringsbijdrage	14		13.445		10.104
Kortlopende schulden					
Schulden aan crediteuren	11	37.956		21.084	
Schulden aan gelieerde partijen	12	0		158	
Schulden uit hoofde van belastingen	13	13.321		12.998	
Overige schulden en overlopende passiva	14	71.748		74.580	
Nog te besteden programmagelden	15	97.451		31.319	
			220.476		140.139
Totaal Passiva			291.660		207.822

6.2 Geconsolideerde winst- en verliesrekening 2023

		2023		2022	
		EUR 1.000	EUR 1.000	EUR 1.000	EUR 1.000
Baten					
Subsidies	18	35.596		30.488	
Netwerk- en ICT-dienstverlening	19	40.351		37.309	
Licenties en Mediaverkopen	20	4.270		5.197	
Samenwerkingsbijdragen	21	5.879		5.719	
Bijdragen Innovatie Convenant	22	6.868		5.682	
Overige baten	23	5.305		5.523	
Som der baten			98.269		89.919
Lasten					
Exploitatiekosten en externe connectiviteit		18.676		18.983	
Kosten van apparatuur en programmatuur		4.435		2.133	
Personeelskosten	24	62.608		52.056	
Afschrijvingskosten	25	4.637		5.312	
Algemene kosten	26	8.497		6.868	
Som der lasten			98.853		85.352
Saldo baten en lasten			-584		4.567
Financiële baten en lasten	27		16		-155
Resultaat vóór belastingen			-568		4.412
Belastingen	28		0		-1.269
Latente vpb last	28		727		1.728
Resultaat na belastingen			159		4.871

Geconsolideerd overzicht totaalresultaat over 2023

	2023	2022
	EUR 1.000	EUR 1.000
Geconsolideerd resultaat na belastingen toekomend aan de Coöperatie	159	4.871
Totaal van de rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen van de Coöperatie	-	-
Totaalresultaat van de Coöperatie	159	4.871

Mazars Accountants N.V.

Gewaarmerkt voor
identificatiedoeleindenABR | 29-05-2024
43/90

6.3 Geconsolideerde kasstroomoverzicht over 2023

	2023		2022	
	EUR 1.000	EUR 1.000	EUR 1.000	EUR 1.000
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo baten en lasten	-584		4.567	
Aanpassingen voor:				
• Afschrijvingen (en overige waardeveranderingen)	4.637		12.360	
• Dotatie voorzieningen	-		-	
• Mutatie in werkkapitaal schulden	76.105		-10.643	
• Mutatie in werkkapitaal vorderingen	-55.932		31.903	
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		31.799		38.187
• Ontvangen interest	16		-	
• Betaalde interest	-		-155	
• Betaalde winstbelasting	-		-	
		16		-155
Kasstroom uit operationele activiteiten		31.815		38.032
Investeringen in:				
• Immateriële vaste activa	-		-473	
• Materiële vaste activa	-10.959		-9.583	
Desinvesteringen in materiële en financiële vaste activa			76	
Mutatie financiële vaste activa	-4.301		-215	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-15.260		-10.195
Mutatie liquide middelen		16.555		27.837

	2023	2022
	EUR 1.000	EUR 1.000
Saldo liquide middelen 1 januari	96.357	68.520
Mutatie liquide middelen	16.555	27.837
Saldo liquide middelen 31 december	112.912	96.357

6.4 Toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening 2023

Algemeen

- *Voornaamste activiteiten*

Coöperatie SURF U.A., (hierna: 'SURF'), gevestigd te Utrecht, is opgericht op 25 maart 1987 (KvK 41182408). Tot de consolidatiekring van de Coöperatie SURF U.A. behoort SURF B.V.

Binnen de moedermaatschappij Coöperatie SURF U.A. ligt de nadruk op bestuurlijke afstemming en het initiëren van ICT-vernieuwingen.

De activiteiten van SURF bestaan uit de exploitatie en innovatie van het Nederlandse computer-netwerk voor hoger onderwijs en onderzoek. SURF richt zich daarmee op het stimuleren, ontwikkelen en exploiteren van een geavanceerde, vertrouwde en verbindende ICT-infra-structuur. SURF is tevens de ICT-marktplaats om namens de aangesloten instellingen te onderhandelen met ICT-aanbieders. Door inkoop en bemiddeling biedt SURF de aangesloten instellingen de keuze uit een scala aan software, clouddiensten en digitale content. Voorts ondersteunt SURF-instellingen bij het verrichten van aankopen boven de Europese aanbestedingsgrens. Daarnaast heeft SURF ten doel het ontwikkelen, inrichten en in stand-houden in ruime zin van High Performance ICT-infrastructuur en diensten ten behoeve van universiteiten, onderwijs- en onderzoeksinstituten en research en development. Het doel omvat voorts het grensverleggend onderzoek en innovatie in Nederland te stimuleren en ondersteunen.

- *Verslaggevingsperiode*

Deze jaarrekening is opgesteld voor de verslaggevingsperiode beginnend op 1 januari 2023 en eindigend op 31 december 2023.

- *Toegepaste standaarden*

De jaarrekening is opgesteld volgens de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten.

- *Continuïteit*

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling. De gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de continuïteitsveronderstelling.

- *Aanpassing vergelijkende cijfers*

De cijfers voor 2022 zijn, waar nodig, geherrubriceerd om vergelijkbaarheid met 2023 mogelijk te maken.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

- *Algemeen*

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de Groep zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de Coöperatie. Alle financiële informatie in euro's is afgerond op het dichtstbijzijnde duizendtal.

- *Gebruik van schattingen*

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Grondslagen voor consolidatie

De geconsolideerde jaarrekening omvat de financiële gegevens van de Coöperatie en haar groepsmaatschappij en andere rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend dan wel waarover de centrale leiding bestaat. Groepsmaatschappij SURF B.V. is deelneming waarin de Coöperatie een meerderheidsbelang heeft, of waarop op een andere wijze een beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend.

Nieuw verworven deelnemingen worden in de consolidatie betrokken vanaf het tijdstip waarop beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Afgestoten deelnemingen worden in de consolidatie betrokken tot het tijdstip van beëindiging van deze invloed.

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de onderlinge schulden, vorderingen en transacties geëlimineerd, evenals de binnen de groep gemaakte winsten. De groepsmaatschappijen zijn integraal geconsolideerd. Indien sprake is van een minderheidsbelang van derden dan wordt het minderheidsbelang afzonderlijk tot uitdrukking gebracht.

Voor een overzicht van de geconsolideerde groepsmaatschappijen wordt verwezen naar punt 33 – Financiële vaste activa.

- *Financiële instrumenten*

Financiële instrumenten omvatten onder meer vorderingen, geldmiddelen en schulden. Binnen de groep wordt alleen gebruikgemaakt van primaire financiële instrumenten en niet van afgeleide financiële instrumenten (derivaten). Voorts hebben Coöperatie SURF U.A. en/of haar dochtermaatschappij geen handelsportefeuille van financiële instrumenten verworven of zijn deze aangegaan met het doel de instrumenten op korte termijn te verkopen.

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, tenzij anders vermeld onder de waarderingsgrondslagen financiële vaste activa, vorderingen, kortlopende schulden en langlopende schulden.

Immateriële vaste activa

- *Ontwikkelingskosten*

Ontwikkelingskosten worden geactiveerd voor zover deze betrekking hebben op commercieel haalbaar geachte projecten hebben een gevarieerde looptijd en worden gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs. Zij omvatten voornamelijk de salariskosten van het betrokken (externe) personeel. De geactiveerde kosten worden na beëindiging van de ontwikkelingsfase afgeschreven over de verwachte economische gebruiksduur. De afschrijving vindt plaats volgens de lineaire methode. De kosten voor onderzoek en de overige kosten voor ontwikkeling worden ten laste van het resultaat gebracht in de periode waarin deze zijn gemaakt. Voor het nog niet afgeschreven deel van de geactiveerde ontwikkelingskosten wordt een wettelijke reserve gevormd.

- *Concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom*

De onder concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom geactiveerde bedragen hebben betrekking op verworven langdurige gebruiksrechten van glasvezelverbindingen. De langdurige gebruiksrechten zijn gewaardeerd tegen aanschafprijs. De geactiveerde kosten worden volgens de lineaire methode afgeschreven tegen een percentage dat varieert van 10-25%.

Materiële vaste activa

- *Gebouwen*

SURF heeft één gebouw in eigendom, Science Park 140 in Amsterdam. Het gebouw is gewaardeerd op historische kostprijs of lagere marktwaarde. De lineair berekende afschrijvingskosten bedragen 3,5% per jaar.

Gebouw- en kantoorinrichting maken onderdeel uit van de post gebouwen. Gebouw- en kantoorinrichting worden gewaardeerd tegen historische kostprijs verminderd met cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing bijzondere waardeverminderingen. Het afschrijving-percentage per jaar dat hier wordt gehanteerd varieert van 10% voor gebouw gebonden inrichtingen tot 16% voor kantoorinrichtingen.

- *Computerapparatuur en communicatiemiddelen*

Voor het merendeel van de computerapparatuur en communicatiemiddelen worden de afschrijvingen berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur.

Het afschrijvingspercentage dat hierbij wordt gehanteerd varieert van 10-33%. Er wordt afgeschreven vanaf moment van ingebruikneming.

- *Technische installaties en inventaris*

De afschrijvingen op technische installaties en inventaris worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Het afschrijvingspercentage dat hierbij wordt gehanteerd varieert van 10-25%.

- *Vooruitbetalingen op materiële vaste activa*

Vooruitbetalingen op materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Op vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

Financiële vaste activa

Deelnemingen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde.

Bij de bepaling van de nettovermogenswaarde worden de waarderingsgrondslagen van de Coöperatie gehanteerd. Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd. Deelnemingen waarin geen invloed van betekenis wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of duurzaam lagere bedrijfswaarde. Dividenden worden verantwoord in de periode waarin zij betaalbaar worden gesteld.

- *Bijzondere waardeverminderingen vaste activa*

Een actief wordt op iedere verslagdatum beoordeeld om te bepalen of er objectieve aanwijzingen bestaan dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Een actief wordt geacht onderhevig te zijn aan een bijzondere waardevermindering indien er objectieve aanwijzingen zijn dat na de eerste opname van het actief zich een gebeurtenis heeft voorgedaan die een negatief effect heeft gehad op de verwachte toekomstige kasstromen van dat actief en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt. Objectieve aanwijzingen dat vaste activa onderhevig zijn aan een bijzondere waardevermindering omvatten het niet nakomen van betalingsverplichtingen en achterstallige betaling door een debiteur, herstructurering van een aan de Coöperatie toekomend bedrag onder voorwaarden die de Coöperatie anders niet zou hebben overwogen, aanwijzingen dat een debiteur of emittent failliet zal gaan, en het verdwijnen van een actieve markt voor een bepaald effect.

Aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen van vorderingen die door de Coöperatie worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs worden zowel op het niveau van specifieke activa als op collectief niveau in aanmerking genomen. Van alle individueel significante vorderingen wordt beoordeeld of deze specifiek onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering. Alle individueel significante vorderingen waarvan is vastgesteld dat deze niet specifiek onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering worden vervolgens collectief beoordeeld op een eventuele waardevermindering die zich al heeft voorgedaan maar nog niet is vastgesteld.

Van individueel niet significante vorderingen wordt collectief beoordeeld of deze onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering door samenvoeging van vorderingen met vergelijkbare risicokenmerken.

Bij de beoordeling van de collectieve waardevermindering gebruikt de Coöperatie historische trends met betrekking tot de waarschijnlijkheid van het niet nakomen van betalingsverplichtingen, het tijdsbestek waarbinnen incassering plaatsvindt en de hoogte van gemaakte verliezen. De uitkomsten worden bijgesteld als de leiding van de Coöperatie van oordeel is dat de huidige economische en kredietomstandigheden zodanig zijn dat het

waarschijnlijk is dat de daadwerkelijke verliezen hoger dan wel lager zullen zijn dan historische trends suggereren.

Een bijzonder waardevermindingsverlies met betrekking tot een tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd actief wordt berekend als het verschil tussen de boekwaarde en de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, gediscoteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rente van het actief. Verliezen worden opgenomen in de winst- en verliesrekening.

Als in een latere periode het actief, onderhevig aan een bijzondere waardevermindering, stijgt en het herstel objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na de opname van het bijzondere waardevermindingsverlies wordt het bedrag uit hoofde van het herstel opgenomen in de winst- en verliesrekening.

Vaste activa met een lange levensduur dienen te worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de geschatte contante waarde van de toekomstige netto kasstromen die het actief naar verwachting zal genereren.

Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de “de realiseerbare waarde (de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde)” van de toekomstige kasstromen, worden bijzondere waardeverminderingen verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

- *Vervreemding van vaste activa*

Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Vorderingen

Vorderingen worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde. Na de eerste opname worden vorderingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, verminderd met bijzondere waardevermindingsverliezen.

Eigen vermogen

Financiële instrumenten die op grond van de economische realiteit worden aangemerkt als eigenvermogensinstrumenten, worden gepresenteerd onder het eigen vermogen.

Uitkeringen aan houders van deze instrumenten worden in mindering op het eigen vermogen gebracht na aftrek van eventueel hiermee verband houdend voordeel uit hoofde van belasting naar de winst.

Financiële instrumenten die op grond van de economische realiteit worden aangemerkt als een financiële verplichting, worden gepresenteerd onder schulden.

Rente, dividenden, baten en lasten met betrekking tot deze financiële instrumenten worden in de winst-en-verliesrekening verantwoord als kosten of opbrengsten.

Reserves

Wettelijke en statutaire reserves worden aangehouden op grond van specifieke bepalingen.

Wettelijke reserves zullen niet worden uitgekeerd en/of aangewend voor verwerking van negatieve resultaten. Statutaire reserves worden enkel aangewend volgens de statutair vastgelegde procedures. De Algemene Reserve is primair gevormd om ondersteunend te zijn aan de continuïteit van de organisatie.

Vorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer er sprake is van:

- Een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden; en
- Waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- Het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Indien (een deel van) de uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen waarschijnlijk geheel of gedeeltelijk door een derde worden vergoed bij afwikkeling van de voorziening, wordt de vergoeding als afzonderlijk actief gepresenteerd.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De overige voorzieningen worden gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij de tijdswaarde van geld niet materieel is. Als de periode waarover de uitgaven contant worden gemaakt maximaal een jaar is, wordt de voorziening tegen nominale waarde gewaardeerd. Wanneer het de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde. Na de eerste opname worden kortlopende schulden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Overheidssubsidies ter compensatie van door de groep gemaakte lasten voor een actief worden op het moment van toezegging aanvankelijk als passiva in de balans opgenomen onder de investeringsbijdrage zodra redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat de groep zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Voor zover de gepassiveerde toegezegde subsidies op balansdatum niet zijn ontvangen, wordt een actief in de balans opgenomen (nog te ontvangen subsidies).

Subsidies ter compensatie van door de groep gedane investeringen in projectactiva worden in de winst- en verliesrekening opgenomen gedurende de gebruiksduur van het actief ter dekking van toekomstige afschrijvingen op geactiveerde projectactiva.

- *Nog te besteden programmagelden*

Overheidssubsidies ter compensatie van door de groep gemaakte kosten worden op het moment van toezegging aanvankelijk als passiva in de balans opgenomen onder nog te besteden programmagelden zodra redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat de groep zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Voor zover de gepassiveerde toegezegde subsidies op balansdatum niet zijn ontvangen, wordt een actief in de balans opgenomen (nog te ontvangen subsidies).

Subsidies ter compensatie van door de groep gemaakte kosten worden aan de nog te besteden programmagelden onttrokken en als baten in de winst- en verliesrekening opgenomen in dezelfde periode als die waarin de lasten worden gemaakt.

Uitgaven die verband houden met projectkosten die na de balansdatum tot te verrichten prestaties leiden, worden als activa verwerkt indien het waarschijnlijk is dat ze in een volgende periode zullen leiden tot baten.

Verwachte verliezen op nog te besteden programmagelden worden onmiddellijk in de winst- en verliesrekening als verlies verwerkt.

Verantwoording baten

De baten bestaan uit overheidssubsidies, netwerkdienstverlening, licenties, mediaverkopen, ICT-diensten, samenwerkingsbijdragen en overige baten.

- *Overheidssubsidies*

Overheidssubsidies worden toegerekend aan de periode waarin de kosten die aan de subsidie ten grondslag liggen worden verantwoord. De grondslagen voor de verwerking van overheidssubsidies zijn nader beschreven onder het hoofd egalisatie en nog te besteden programmagelden.

- *Netwerkdienstverlening*

De baten uit hoofde van netwerkdienstverlening bestaan uit ter beschikking gestelde netwerkaansluitingen, inclusief verstrekte diensten en ter beschikking gestelde expertise op het gebied van netwerk-, informatie- en communicatiediensten. De baten uit hoofde van ter beschikking gestelde aansluitingen worden toegerekend aan de periode waarin de dienstverlening heeft plaatsgevonden, respectievelijk de periode waarover de aansluitingen ter beschikking zijn gesteld. De baten uit hoofde van het ter beschikking stellen van expertise op het gebied van netwerk-, informatie- en communicatiediensten worden toegerekend aan de periode waarin de tijdsbesteding heeft plaatsgevonden.

- *Mediaverkopen*

Baten uit hoofde van mediaverkopen worden in de winst- en verliesrekening verwerkt op het moment dat alle belangrijke risico's en voordelen van eigendom aan de koper zijn overgedragen, wanneer levering heeft plaatsgevonden, de prijs is vastgesteld of bepaalbaar is en de inning van de verschuldigde vergoeding waarschijnlijk is. Normaal gesproken wordt aan deze criteria voldaan op het moment dat de afnemer het product vooruitbetaald heeft en/of het product is geleverd. Voor de omzetstromen licenties en mediaverkopen software, content en SURFSPOT is SURF aangemerkt als agent waardoor uitsluitend de marge gerapporteerd wordt als omzet.

- *ICT-diensten*

De baten bestaan uit de exploitatiesubsidies en -bijdragen en uit de opbrengsten voor geleverde diensten en goederen, onder aftrek van kortingen, exclusief de in rekening gebrachte omzetbelasting.

Exploitatiesubsidies worden ten gunste van de winst- en verliesrekening gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde uitgaven komen.

- *Samenwerkingsbijdragen*

De samenwerkingsbijdragen van de aangesloten instellingen worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben.

- *Overige baten*

De overige baten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben.

- *Vrijval investeringsbijdrage*

Bijdragen in verband met de aanschaf van materiële vaste activa worden gepassiveerd onder de kortlopende schulden. Deze bijdragen worden tijdsevenredig over de geschatte economische levensduur van deze activa ten gunste van de winst- en verliesrekening gebracht. De vrijval wordt in mindering gebracht op de gerealiseerde afschrijvingen.

Verantwoording lasten

De lasten zijn gebaseerd op historische uitgaafprijzen en worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben.

Wet Normering Topinkomens (WNT)

Voor de uitvoering van de wet normering topinkomens voor topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector houdt SURF zich aan de normering voor OCW-sectoren, met het algemene WNT-maximum dat voor 2023 is vastgesteld op EUR. 223.000. Conform besluit van de Raad van Commissarissen worden de CEO en CINO bezoldigd conform klasse G en de COO conform klasse F, op basis van de vigerende klasse-indeling voor het (hoger) onderwijs zoals vastgesteld door OCW. De Raad van Commissarissen wordt bezoldigd conform klasse F naar besluit van de Ledenraad.

Pensioenen

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Verder wordt op balansdatum een voorziening opgenomen voor bestaande additionele verplichtingen ten opzichte van het fonds en de werknemers, indien het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichtingen een uitstroom van middelen zal plaatsvinden en de omvang van de verplichtingen betrouwbaar kan worden geschat. Het al dan niet bestaan van additionele verplichtingen wordt beoordeeld aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst met het fonds, de pensioenovereenkomst met de werknemers en andere (expliciete of impliciete) toezeggingen aan de werknemers. De voorziening wordt gewaardeerd tegen de beste schatting van de contante waarde van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen op balansdatum af te wikkelen.

Voor een op balansdatum bestaand overschot bij het pensioenfonds wordt een vordering opgenomen als de Groep de beschikkingsmacht heeft over dit overschot, het waarschijnlijk is dat het overschot naar de Groep zal toevloeien en de vordering betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Bij SURF is sprake van een pensioenregeling die per 2021 is ondergebracht bij PNO-Media (daarvoor bij ABP en PNO Media). Deze pensioenregelingen worden als toegezegde pensioenregeling gekwalificeerd. Verwerking in de jaarrekening vindt plaats als toegezegde bijdrageregeling, omdat SURF geen verplichting heeft om aanvullende bijdragen te voldoen, anders dan hogere toekomstige premies als sprake is van een tekort bij het pensioenfonds. Volgens de Pensioenwet moet het pensioenfonds beschikken over een vereist eigen vermogen en een minimaal vereist eigen vermogen. De *beleidsdekkingsgraad* bij PNO over 2023 was 119,1% (2022: 120,96%). Eind 2023 heeft het bestuur van PNO Media besloten de pensioenen met terugwerkende kracht per 1 januari 2023 aanvullend met 3,15% te verhogen. Dit is reeds verwerkt in de dekkingsgraad vanaf november 2023. Per 1 januari 2024 worden de pensioenen niet verhoogd. Het bestuur ziet af van indexatie omdat de prijzen over 2023 gedaald zijn volgens de cijfers van het CBS.

Belastingen

Belastingen omvatten de over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare winst-belastingen en latente belastingen. De belastingen worden in de winst- en verliesrekening opgenomen, behoudens voor zover deze betrekking hebben op posten die rechtstreeks in het eigen vermogen worden opgenomen, in welk geval de belasting in het eigen vermogen wordt verwerkt.

De over het boekjaar verschuldigde en verrekenbare belasting is de naar verwachting te betalen belasting over de belastbare winst over het boekjaar, berekend aan de hand van belastingtarieven die zijn vastgesteld op verslagdatum, dan wel waartoe materieel al op verslagdatum is besloten, en eventuele correcties op de over voorgaande jaren verschuldigde belasting.

Voor latente belastingen wordt een voorziening getroffen voor tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde van activa en verplichtingen ten behoeve van de financiële verslaggeving en de fiscale boekwaarde van die posten. De waardering vindt plaats tegen nominale waarde. Er wordt uitsluitend een latente belastingvordering opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er in de toekomst belastbare winsten beschikbaar zullen zijn die voor de realisatie van het tijdelijke verschil kunnen worden aangewend. Latente belastingvorderingen worden per iedere verslagdatum herzien en verlaagd voor zover het niet langer waarschijnlijk is dat het daarmee samenhangende belastingvoordeel zal worden gerealiseerd.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers. Koersverschillen op geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten. De verkrijgingsprijs van de verworven groepsmaatschappij is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden. De geldmiddelen die in de verworven groepsmaatschappij aanwezig zijn, zijn op de aankoopprijs in mindering gebracht. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van de leasetermijnen uit hoofde van het financiële leasingcontract zijn voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als een uitgave uit financieringsactiviteiten aangemerkt en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de interest als een uitgave uit operationele activiteiten.

Bepaling reële waarde

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn.

1. Immateriële vaste activa

	2023 EUR 1.000	2022 EUR 1.000
Ontwikkelingskosten	-	-
Concessies, vergunningen en rechten van intellectueel eigendom	716	1.450
	<u>716</u>	<u>1.450</u>

Het verloop van de immateriële vaste activa is als volgt weer te geven:

	Concessies, vergunningen en rechten van Intellectuele Eigendom EUR 1.000
Stand per 1 januari 2023:	
• Aanschafprijs	47.216
• Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-45.766
	<u>1.450</u>
• Boekwaarde per 1 januari 2023	<u>1.450</u>
Mutaties in de boekwaarde:	
• Investerings	-
• Desinvesteringen	-
• Afschrijvingen	-734
• Desinvestering afschrijving.	-
	<u>734</u>
• Saldo	<u>716</u>
Stand per 31 december 2023:	
• Aanschafprijs	47.216
• Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-46.500
	<u>716</u>
• Boekwaarde per 31 december 2023	<u>716</u>

SURF is in het bezit van een aantal IPv4 adressen die tegen nihil kostprijs zijn gewaardeerd. Onze inschatting is dat de marktwaarde beduidend hoger ligt.

2. Materiële vaste activa

	2023	2022
	EUR 1.000	EUR 1.000
Gebouw- en kantoorinrichting	2.094	2.258
Computerapparatuur	28.252	20.835
Technische installaties en inventaris	906	1.104
Andere vaste bedrijfsmiddelen	-	-
	31.252	24.197

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt weer te geven:

	Gebouwen	Computer- apparatuur	Technische installatie en inventaris	Andere vaste bedrijfs- middelen	Totaal
	EUR 1.000	EUR 1.000	EUR 1.000	EUR 1.000	EUR 1.000
Stand per 1 januari 2023:					
• Aanschafprijs	4.344	112.753	4.746	25	121.868
• Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-2.086	-91.918	-3.644	-25	-97.671
• Boekwaarde per 1 januari 2023	2.258	20.835	1.102	-	24.197
Mutaties in de boekwaarde:					
• Investerings	-	16.612	197	-	16.809
• Desinvesteringen aanschafprijs	-	-	-	-	-
• Desinvesteringen cumulatieve afschrijvingen	-	-	-	-	-
• Afschrijvingen	-164	-9.195	-393	-	-9.753
• Saldo	-164	7.417	-196	-	7.056
Stand per 31 december 2023:					
• Aanschafprijs	4.344	129.365	4.943	25	138.677
• Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-2.250	-101.113	-4.037	-25	-107.425
• Boekwaarde per 31 december 2023	2.094	28.252	906	-	31.253

Gebouwen: Science Park 140 (Matrix I), Amsterdam

Volgens de kadastrale gegevens is de grond eigendom van NWO. Coöperatie SURF U.A. heeft het zakelijk recht van erfpacht en opstal van het gebouw. Dit zakelijk recht expireert per 31 december 2060. Het gebouw is gefinancierd uit eigen middelen.

3. Financiële vaste activa

SURF heeft een langdurige lening, betreffende een voorschot in een verbouwing van de colloquiumzalen, aan Stichting Beheer Wetenschappelijk Centrum Watergraafsmeer (WCW) door middel van een in 2012 gedane aflossingsvrije storting van EUR 190.000 en een deel in 2015 van EUR 72.000 met een aflossingstermijn van 10 jaar waar ultimo 2023 al EUR 64.800 op was afgelost. De beide leningen zijn rentevrij.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen voor (im)materiële vaste activa wijken af van de minimumtermijn van 5 jaar die de fiscus hanteert. Daardoor ontstaat een verschil tussen bedrijfseconomische en fiscale afschrijvingslast. Hiervoor wordt een latente belastingvordering opgenomen.

	2023	2022
	EUR 1.000	EUR 1.000
Deelneming EUDat Ltd.	3	3
Financieringsbelang WCW	197	210
Langlopende vooruitbetalingen	4.462	-
Latente belastingvorderingen	2.657	2.078
	<hr/> 7.319 <hr/>	<hr/> 2.291 <hr/>

4. Vorderingen op debiteuren

	2023	2022
	EUR 1.000	EUR 1.000
Geamortiseerde kostprijs van uitstaande vorderingen	53.478	61.970
Af: Voorziening wegens oninbaarheid	-	-
	<hr/> 54.028 <hr/>	<hr/> 61.970 <hr/>

Het hoge saldo debiteuren wordt voornamelijk veroorzaakt door het moment van factureren van de licentiebedragen 2023 aan instellingen. De licentiebedragen betreffen de door licentieverstrekkingaanbieders in rekening gebrachte licentiekosten vermeerderd met een opslag, naast een hoog saldo debiteuren veroorzaakt dit ook een hoog saldo crediteuren. De voorziening voor oninbaarheid is nihil (2022: EUR 0).

5. Vorderingen op gelieerde partijen

	2023 EUR 1.000	2022 EUR 1.000
Vorderingen op SaNS	-	108
	<u>-</u>	<u>108</u>

De vorderingen op gelieerde partijen vinden hun oorsprong in de facilitaire kosten en “administratieve” ondersteuning die door SURF BV wordt verstrekt. De ondersteuning is in 2023 beëindigd.

6. Vorderingen uit hoofde van belastingen

	2023 EUR 1.000	2022 EUR 1.000
Te vorderen Vennootschapsbelasting	628	1.965
	<u>628</u>	<u>1.965</u>

7. Nog te ontvangen subsidies

Het verloop van de nog te ontvangen subsidies is als volgt weer te geven:

	Stand per 1 jan. 2023 EUR 1.000	Toekenning subsidies EUR 1.000	Ontvangen Subsidies EUR 1.000	Stand per 31 dec. 2023 EUR 1.000
NWO Nationale ICT infrastructuur	1.380	29.928	30.853	455
NWO Supercomputer Snellius	3.000	-	-	3.000
Npuls	-	81.759	14.370	67.389
Overige	790	734	1.044	480
EU subsidies	-	1.149	-	1.149
	<u>5.170</u>	<u>113.570</u>	<u>46.267</u>	<u>72.473</u>

De toegekende maar nog niet ontvangen subsidies bedragen per 31 december 2023 EUR 72.017.773. Er is geen indicatie dat er op de toegekende beschikkingen correcties volgen.

8. Overige overlopende activa

	2023 EUR 1.000	2022 EUR 1.000
Vooruitbetaalde pensioenkosten	8.785	7.223
Nog te factureren baten	886	1.739
Overige vooruitbetaalde kosten	3.152	4.684
Overige	58	669
	12.881	14.315

Bovenstaande overige vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd korter dan één jaar. Er zijn geen dubieuze vorderingen, noch zijn in de loop van het boekjaar vorderingen afgeboekt. De vooruitbetaalde pensioenkosten betreft enkel een tijdsverschil tussen facturatie 2022 en 2023.

9. Liquide middelen

	2023 EUR 1.000	2022 EUR 1.000
Rekening courant banken	112.557	96.001
Deposito	355	355
	112.912	96.356

De rekening couranten banken staan ter vrije beschikking van de groep met uitzondering van een volgens de algemene voorwaarden gereserveerd deel (eind 2023: EUR 226.196) van de Paypal rekening.

Het deposito bevat een bankgarantie met een langlopend karakter met betrekking tot de huur ad EUR 354.832.

10. Groepsvermogen

Voor de toelichting op het groepsvermogen wordt verwezen naar de toelichting op het eigen vermogen in de enkelvoudige jaarrekening van Coöperatie SURF U.A.

11. Schulden aan crediteuren

Onder de crediteuren zijn onder meer opgenomen de onder de debiteuren genoemde in rekening gebrachte licentiekosten 2023. Het hoge saldo hangt samen met het moment van uitvoering facturatie.

12. Schulden aan gelieerde partijen

	2023 EUR 1.000	2022 EUR 1.000
Te betalen aan Pica	-	158
	-	158

De ondersteuning aan Pica is in 2023 beëindigd.

13. Schulden uit hoofde van belastingen

	2023 EUR 1.000	2022 EUR 1.000
Te betalen omzetbelasting	10.722	10.878
Te betalen loonheffing en premies sociale verzekeringen	2.599	2.120
	<u>13.321</u>	<u>12.998</u>

14. Overige schulden en overlopende passiva

	2023 EUR 1.000	2022 EUR 1.000
Kortlopend deel investeringsbijdrage	5.634	5.121
Nog te betalen licentiekosten	51.748	57.138
Nog te betalen vakantiegeld en –dagen	4.359	3.411
Vooruitontvangen bedragen	1.637	1.497
Egalisatie huur incentive HO	165	330
Netto Salarissen	38	10
Overige	8.167	7.073
	<u>71.748</u>	<u>74.580</u>

Investeringsbijdrage

De investeringsbijdrage wordt gevormd vanuit de toegekende subsidies ter compensatie voor de investeringen in projectactiva en dient ter dekking van toekomstige afschrijvingen op geactiveerde projectactiva.

Het verloop van de investeringsbijdrage is als volgt weer te geven:

	Stand per 1 jan. 2023 EUR 1.000	(Des)inves- teringen EUR 1.000	Afschrij- vingen EUR 1.000	Stand per 31 dec. 2023 EUR 1.000
Investeringen uit investeringsbijdrage				
Gebbruksrechten, glasfibers en E-Serviceplan	494	-	-201	293
Computerapparatuur en communicatiemiddelen	14.731	9.704	-5.649	18.786
	<u>15.225</u>	<u>9.704</u>	<u>-5.850</u>	<u>19.079</u>

De looptijd is als volgt verdeeld:

	Stand per 1 jan. 2023 EUR 1.000	Stand per 31 dec. 2023 EUR 1.000
Totaal investeringsbijdrage	15.225	19.079
Langlopend deel	10.104	13.445
Kortlopend deel investeringsbijdrage	5.121	5.634

Nog te betalen licentiekosten

De nog te betalen licentiekosten van EUR 51.748.011 (2022: EUR 57.137.749) bestaan uit de nog af te dragen licentiegelden aan ICT aanbieders en uitgevers waarvoor per 31 december 2023 nog geen inkoopfacturen waren ontvangen. Deze licenties hebben betrekking op 2024.

15. Nog te besteden programmagelden

De lopende projecten en tenders binnen de organisatieprogramma's zijn weergegeven in onderstaand overzicht. Het betreft de te besteden, toewijzing en verloop van subsidieprojecten, de daaruit voortvloeiende tenders en de door de eigen organisatie bekostigde projecten.

Cijfers zijn aangepast naar aanleiding van voortschrijdend inzicht.

Het verloop van de nog te besteden programmagelden kan als volgt worden weergegeven:

	Stand per 1 jan. 2023 EUR 1.000	Toevoe- ging EUR 1.000	Onttrek- king EUR 1.000	Stand per 31 dec. 2023 EUR 1.000
NWO SURF regulier	1.274	18.015	-18.586	702
NWO OCW-ICT aanschaf Snellius 2021	9.768	-	-4.493	5.276
NWO OCW-ICT HBO DCC	78	-	-78	0
NWO NPOS	616	26	0	643
NWO ICT Infrastructuur	4.831	9.039	-13.773	97
NWO Netwerksparen	1.500	1.500	-574	2.426
Npuls	-	81.759	-10.859	70.900
Groiefonds	59	-	-59	0
Innovatie convenant	3.143	10.020	-8.368	4.795
Innovatie convenant Netwerksparen	3.000	1.500	-574	3.926
Ledenbijdrage HPC	-	5.879	-5.879	0
Bijdrage leden Supercomputer Snellius	5.273	2.727	-	8.000
Versnellingsplan ICT Onderwijsinnovatie	547	-	-408	139
OCW Zelftesten programma	516	-	-516	-
OCW IVHO (705AO-3696)	393	-	-386	8
OCW OOO (beschikking 113397)	360	734	-569	525
Overige subsidies	-40	405	-349	16
	31.319	131.604	-65.471	97.451

mazars

Mazars Accountants N.V.

Gewaarmerkt voor
identificatiedoeleinden

ABR | 29-05-2024

61/90

Toelichting Npuls

Npuls is een door het Ministerie van OCW gesubsidieerd programma op basis van gelden uit het Nationaal Groeifonds. Het programma wordt in samenwerking met Universiteiten van Nederland (UNL), Vereniging Hogescholen (VH) en MBO Raad uitgevoerd. SURF treedt daarnaast op als uitvoerder voor onderdelen van het programma en als penvoerder.

SURF heeft besloten de verwerking van Npuls in de jaarrekening in te richten langs de bepalingen van Richtlijn 270 'De verwerking van opbrengsten'. Ontvangen bedragen die voor rekening en risico van SURF worden ontvangen (en waarbij SURF wordt gezien als principaal) worden zichtbaar verwerkt in winst – en verliesrekening van SURF en bedragen die voor derden worden ontvangen (SURF treedt op als agent) worden niet in de winst – en verliesrekening van SURF verwerkt. Dit ondanks dat deze wel door de financiële organisatie van SURF worden geregistreerd.

In 2023 heeft SURF in totaal EUR 10.859K subsidie ontvangen voor het programma Npuls. Van dit bedrag is EUR 7.140K toegekend aan de agent. Deze opbrengsten en daaraan verbonden kosten zijn om deze reden niet opgenomen in de winst- en verliesrekening van SURF, deze zijn geëlimineerd uit het resultaat van 2023.

Op de balans van SURF is per 31-12-2023 een bedrag van EUR 70,9 miljoen opgenomen in de nog te besteden programmagelden. Richtlijn 274 'Overheidssubsidies en andere vormen van overheidssteun' stelt dat overheidssubsidies dienen te worden verwerkt zodra er een redelijke zekerheid is dat de rechtspersoon aan de gestelde voorwaarden voldoet en de overheidssubsidie daadwerkelijk zal verkrijgen (RJ 274.107). Op basis van de 'Verlening subsidie Npuls verlengde opstartfase 2023' blijkt dat het uiteindelijk vast te stellen subsidiebedrag afhankelijk is van de daadwerkelijk gerealiseerde kosten (en opbrengsten). De subsidie wordt dus op basis van verantwoording achteraf vastgesteld en kan dus worden bijgesteld op basis van de daadwerkelijke bestedingen. Dat wil zeggen dat voor Npuls de huidige waarderingsgrondslagen van SURF kunnen worden toegepast, waarbij ontvangen gelden eerst als passiva in de balans wordt opgenomen (bij de Coöperatie) en subsidiebaten worden verantwoord naar voortgang van de bestedingen (bij SURF BV). In het grootboek van zowel de Coöperatie als SURF BV worden aparte grootboekrekeningen gecreëerd voor Npuls.

16. Financiële instrumenten

• Algemeen

Binnen de Groep wordt in de normale bedrijfsuitoefening alleen gebruikgemaakt van primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen, geldmiddelen en schulden. Deze primaire financiële instrumenten kunnen de Groep blootstellen aan verschillende risico's, waaronder kredietrisico, renterisico, valutarisico en liquiditeitsrisico. Om deze risico's te beheersen heeft de Groep een beleid inclusief een stelsel van limieten en procedures opgesteld om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten en daarmee de financiële prestaties van de Groep te beperken.

Binnen de Groep wordt geen gebruikgemaakt van afgeleide financiële instrumenten (derivaten) en worden tevens geen handelsportefeuilles van financiële instrumenten verworven of aangegaan met het doel de instrumenten op korte termijn te verkopen.

• Kredietrisico

Binnen de groep zijn maatregelen getroffen die zich richten op tijdige inning van openstaande vorderingen en die tevens een adequate incasso- en escalatieprocedure omvatten. Hierdoor is sprake van beperkte kredietrisico's.

• Valutarisico

De activiteiten van de Groep richten zich nagenoeg geheel op de binnenlandse Nederlandse markt als gevolg waarvan de Groep uit hoofde van in de balans opgenomen vorderingen en schulden en toekomstige transacties een te verwaarlozen valutarisico loopt.

- *Liquiditeitsrisico*

Coöperatie SURF U.A. en haar groepsmaatschappij bewaken de gezamenlijke liquiditeitspositie. De directie zien erop toe dat voortdurend voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen.

17. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

- *Fiscale eenheid*

Coöperatie SURF U.A. vormt samen met haar dochtermaatschappijen vanaf 1 juli 2014 een fiscale eenheid voor de omzetbelasting en met ingang van 1 januari 2017 een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting. Na de fusie van de groepsmaatschappijen in SURF B.V. is deze fiscale eenheid in stand gebleven. De vennootschap is volgens de standaardvoorwaarden aansprakelijk voor de te betalen belasting van alle bij de fiscale eenheid betrokken vennootschappen.

- *Huisvesting*

Het SURF kantoor Utrecht is op 1 januari 2015 in gebruik genomen. Het kantoor is gevestigd in Hoog Overborch, Hoog Catharijne, Utrecht. Coöperatie SURF U.A. is hoofdhuurder. De huurverplichting voor alle etages is aangegaan voor 10 jaar en loopt tot 31-12-2024. De huur bedraagt EUR 1.221.000 per jaar, exclusief servicekosten (EUR 287.000 per jaar). De resterende huurkorting van EUR 165.000 wordt in mindering gebracht op de kosten van 2024.

Eind 2023 is er door SURF en verhuurder een huurintentie gesloten voor het huren van kantoorruimte in Utrecht inclusief uitbreiding op de 2^e etage, waarbij tevens afspraken zijn gemaakt om de opzegtermijn van de huidige huurovereenkomst met 3 maanden te verkorten tot 10 maanden, dus uiterlijk eind maart 2024. De nieuwe huurovereenkomst (HOK) gaat in op 1 juli 2025. Voor de periode tot aan 1 juli zijn enkele afspraken vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst (SOK). De huurperiode is 10 jaar. Na de huurperiode van 10 jaar kan de huurovereenkomst wordt voortgezet voor aansluitende perioden van telkens 5 jaar met een opzegtermijn van tenminste 12 maanden. De eerste 2 verlengingsperioden betreffen een huurdersoptie. Verhuurder kan derhalve voor het eerst de huurovereenkomst beëindigen 20 jaar na huuringangsdatum.

De aanvangshuur zal 1.212.000 zijn exclusief servicekosten.

- *Bankgarantie*

Ten behoeve van de verhuurder van het kantoorpand zijn bankgaranties afgegeven voor een totaalbedrag van EUR 354.832.

- *Housing apparatuur*

Met diverse instellingen zijn overeenkomsten afgesloten voor de housing van SURF apparatuur. De duur van deze overeenkomsten is gemiddeld 4 jaar. Met commerciële datacenters sluit SURF langere contracten (tot 10 jaar). In totaal heeft SURF nu ongeveer 60 housing contracten en het grootste deel daarvan betreft een periode langer dan 1 jaar. Naar schatting bedraagt +/- 90% van de 2,6 miljoen euro meerjarige overeenkomsten. Het totaal aan meerjarige verplichtingen bedraagt bij benadering 2,34 miljoen euro.

- *Beheer netwerk*

Per 1 maart 2024 start het nieuwe contract met beheerpartner Quanza. Het contract loopt tot eind 2027, met de optie om 2x voor 2 jaar te verlengen. De vaste kosten in dit contract bedragen 1,03 miljoen voor het eerste jaar en 880k voor 2025-2027. Dit bedrag kan hoger worden als het netwerk substantieel groeit.

- *Onderhoud en beheer glasfibers*

SURF sluit per jaar ±20 nieuwe contracten. Het onderhoud voor de fibers wordt per kwartaal betaald en bij elk fibercontract bestaat deze verplichting voor minimaal 4 jaar. Na deze periode kunnen de

contracten per jaar opgezegd worden. Deze verplichte periode komt overeen met de minimale contractduur waarop SURF connectiviteit aan haar klanten aanbiedt. SURF betaalt per jaar gemiddeld 1,3 miljoen aan onderhoudskosten voor fibers, maar slechts 10% - 20% daarvan zijn contracten die in de afgelopen 4 jaar gesloten zijn. Het totaal aan meerjarige verplichtingen bedraagt daarom max 200k.

- *Vraagbundeling*

SURF is contractueel deelnemer in een drietal stichtingen die door middel van vraagbundeling de eigendom hebben verworven van glasvezelringen in een bepaalde regio. In deze stichtingen zijn trekkingsrechten ontstaan, doordat het aantal deelnemers is uitgebreid en de initiële kosten over meerdere partijen zijn gespreid. Deze trekkingsrechten blijven in principe ter beschikking van de betreffende stichtingen en zijn daarom niet als vordering in de balans opgenomen. In deze vorm heeft SURF trekkingsrechten in SSGA Arnhem, TeleMann Nijmegen en SLIB Leiden. De kans dat deze trekkingsrechten in de toekomst aan SURF toekomen is klein.

- *Géant Association*

In 2014 zijn de aandelen Dante Ltd. overgedragen aan de uit TERENA en Dante gevormde Géant Association tegen verwerving van een 'promissory note'. Deze houdt in dat bij eventuele opheffing van de organisatie, uit het saldo dat na vereffening resteert, een bedrag van maximaal de oorspronkelijke waarde van het ingebrachte aandeel zal worden uitgekeerd (maximaal EUR 136.830).

- *Huurcontract kopieermachines en printers*

De overeenkomsten voor de printers zijn 72 maanden na installatie. In Utrecht is de verplichting een bedrag van € 14.316 per jaar. De printers zijn in Utrecht geïnstalleerd in januari 2021, de looptijd bedraagt nu nog 45 maanden. In Amsterdam is de verplichting € 14.316 per jaar. De looptijd is 72 maanden vanaf maart 2023.

Gebeurtenissen na balansdatum:

In 2024 is er langs een zorgvuldig traject, via een bij aanbesteding gecontracteerde broker, een potentiële koper gevonden voor de eerste tranche IPv4-adressen. Op 10 april 2024 is hierover een mededeling gedaan in de Ledenraad en op 16 april 2024 heeft de RvC goedkeuring gegeven aan de verkoop. Deze betreft de eerste tranche (circa 130.000 IPv4-adressen) en daarna de resterende IPv4-adressen, mits de evaluatie van de verkoop van de eerste tranche positief is. Het verkoopcontract is ter ondertekening van de koper ontvangen en ondertekend, daarna is de transactie in gang gezet. De evaluatie over de verkoop van de eerste tranche zal met de RvC besproken worden.

18. Subsidies

Toelichting op de winst- en verliesrekening
De subsidiebatens zijn als volgt samengesteld:

	2023	2022
	EUR 1.000	EUR 1.000
Subsidies Kennisinstellingen	33.914	28.566
EU-subsidies	1.682	1.922
	35.596	30.488

19. Netwerkdienstverlening & Cloud

De baten uit hoofde van netwerkdienstverlening zijn als volgt samengesteld:

	2023 EUR 1.000	2022 EUR 1.000
Diensten	473	238
Totaal omzet uit tariefinkomsten	75.964	67.078
Af: inkoopkosten clouddiensten	-36.086	-30.007
	<u>40.351</u>	<u>37.309</u>

Dit betreft de omzet van de aan aangesloten instellingen gefactureerde bedragen, exclusief omzetbelasting, inzake netwerkdienstverlening. Deze omzet wordt voornamelijk binnen Nederland behaald.

20. Licenties en Mediaverkopen

De licentiebaten zijn als volgt samengesteld:

	2023 EUR 1.000	2022 EUR 1.000
Software	1.823	2.324
Content	672	536
Mediaverkopen	1.775	2.337
	<u>4.270</u>	<u>5.197</u>

Deze omzet wordt voornamelijk binnen Nederland behaald.

De marge voor de omzetstromen Software, Content en SURFSPOT is als volgt tot stand gekomen:

	2023 EUR 1.000	2022 EUR 1.000
Omzet softwarelicenties	73.758	84.684
Af: inkoopkosten softwarelicenties	-71.935	-82.360
	<u>1.823</u>	<u>2.324</u>

	2023 EUR 1.000	2022 EUR 1.000
Omzet content	47.440	46.164
Af: inkoopkosten content	-46.768	-45.628
	<u>672</u>	<u>536</u>

	2023 EUR 1.000	2022 EUR 1.000
Omzet SURFSPOT	10.158	10.151
Af: inkoopkosten SURFSPOT	-8.382	-7.814
	1.775	2.337

21. Samenwerkingsbijdragen

De samenwerkingsbijdragen (SW+HPC) van de aangesloten instellingen zijn als volgt samengesteld:

	2023 EUR 1.000	2022 EUR 1.000
Universiteiten	2.698	2.627
Hoger beroepsonderwijs	1.801	1.751
Universitair medisch centra	516	503
Middelbaar beroepsonderwijs	208	203
Niet-commerciële, niet-universitaire onderzoeksinstituten en overig	656	635
	5.879	5.719

22. Bijdragen Innovatie Convenant

De bijdragen aan het Innovatie Convenant van de aangesloten instellingen zijn als volgt samengesteld:

	2023 EUR 1.000	2022 EUR 1.000
Universiteiten	5.179	4.808
Hoger beroepsonderwijs	2.725	2.496
Universitair medisch centra	1.204	1.103
Middelbaar beroepsonderwijs	750	500
Niet-commerciële, niet-universitaire onderzoeksinstituten en overig	162	100
	10.020	9.007

In 2023 is voor een totaal van EUR 6.868K (2022: EUR 5.682) aanspraak gemaakt op deze gelden. Het restant staat gereserveerd op de balans voor toekomstige doeleinden.

23. Overige baten

De overige baten zijn als volgt samengesteld:

	2023 EUR 1.000	2022 EUR 1.000
Abonnementen	4.950	4.820
Overige baten	356	740
Resultaat verkoop activa	-	-36
	<u>5.305</u>	<u>5.524</u>

Deze omzet wordt voornamelijk binnen Nederland behaald.

24. Personeelskosten

De personeelskosten zijn als volgt samengesteld:

	2023 EUR 1.000	2022 EUR 1.000
Lonen en salarissen	35.014	28.905
Sociale lasten	5.160	4.091
Pensioenlasten	7.317	6.199
	<u>47.491</u>	<u>39.195</u>
Uitbesteed werk	10.823	10.112
Overige personeelskosten	4.293	2.749
	<u>61.608</u>	<u>52.056</u>

Personeelsbestand

Ultimo 2023 bedroeg het aantal werknemers bij de Groep, omgerekend naar volledige mensjaren 443 (2022: 386). Deze personeelsomvang is als volgt onder te verdelen naar verschillende personeelscategorieën:

	2023	2022
Directie	3	3
Management	15	13
Teamleden	425	370
	<u>443</u>	<u>386</u>

Het verhoudingspercentage m/v is gemiddeld in 2023 61/39 (2022: 62/38)

Het aantal FTE is gecorrigeerd in verband met de eliminatie van personeelslasten voor Npuls conform de position paper. Het aantal FTE inclusief medewerkers Npuls bedraagt 452.

mazars

Mazars Accountants N.V.

Gewaarmerkt voor
identificatiedoeleinden

ABR | 29-05-2024
67/90

25. Afschrijvingskosten

	2023		2022	
	EUR 1.000	EUR 1.000	EUR 1.000	EUR 1.000
Immateriële vaste activa				
Concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom	734		1.484	
		734		1.484
Materiële vaste activa				
Gebouw en inrichting	165		111	
Computerapparatuur en communicatiemiddelen	9.195		8.956	
Technische installaties en inventaris	393		449	
Andere vaste bedrijfsmiddelen	-		-	
		9.753		9.516
Totaal afschrijving		10.487		11.000
Vrijval investeringsbijdrage		-5.850		-5.688
		4.637		5.312

26. Algemene kosten

De algemene kosten zijn als volgt samengesteld:

	2023 EUR 1.000	2022 EUR 1.000
Huisvestingskosten	2.195	1.743
Kantoorkosten	338	388
Automatiseringskosten	2.852	1.883
Kosten advies en diensten	1.446	1.431
Conferenties en lidmaatschap	223	328
Overige algemene kosten	1.443	1.095
	<hr/> 8.497	<hr/> 6.868

27. Financiële baten en lasten

	2023 EUR 1.000	2022 EUR 1.000
Rentebaten	58	-
Rentelasten	-17	-106
Bankkosten	-17	-19
Koersverschillen en betalingsverschillen	-8	-30
	<hr/> 16	<hr/> -155

28. Belastingen

Het toepasselijke belastingtarief bedraagt 19% voor de belastbare winst tot EUR 200.000 (2021: 15% tot EUR 395.000) en 25,8% voor de belastbare winst boven EUR 200.000 (2022: 25,8% boven EUR 395.000). De belastinglast in de winst- en verliesrekening over 2023 bestaat uit de volgende componenten:

	2023 EUR 1.000
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belasting	-568
Bij: Forfaitaire bijtelling gemengde kostenregeling	135
Af: Fiscaal hogere afschrijving	-202
	<hr/> -
Belastbaar bedrag voor verrekening	-
Af: Verrekenbare verliezen	0
	<hr/>
Belastbaar bedrag	-635

In 2023 heeft de Coöperatie SURF U.A. een fiscaal resultaat van EUR -0,64 miljoen. Dit fiscale verlies wordt toegevoegd aan de reeds bestaande verrekenbare verliezen volgens onderstaand schema. Het totaal van de verrekenbare verliezen per eind 2023 bedraagt EUR 5.830.582.

	Fiscaal resultaat	Belasting	Carry back	Carry forward
2019	-6.439.462	-	-	-
2020	-2.073.105	-	-	-
2021	850.365	-	850.365	-
2022	3.933.735	335.791	2.466.867	-
2023	-635.296	-	-	-

	2023 EUR 1.000
Correctie verrekenbare verliezen VPB, na verrekening 2023	802
Te betalen belastingdienst	0
Mutatie latentie in verband met tijdelijke verschillen	-75
	<hr/>
Totale belasting	727

Conform de beschikking over 2022 bedraagt het compensabel verlies begin 2023 in totaal EUR 5.195K. Dit saldo wordt verhoogd met het fiscale resultaat 2023 en komt daarmee eind 2023 uit op EUR 5.830K.

Daarnaast bestaan er verschillen tussen de commerciële en fiscale waardering van activa, welke eind 2023 zijn berekend op EUR 6,8 miljoen.

Voor de compensabele verliezen en waarderingsverschillen is eind 2023 een latentie opgenomen ad EUR 2.657K (21%). Begin 2023 bedroeg de latentie EUR 2.078K en de mutatie in 2023 is derhalve EUR 579K. Verder is er een correctie ad EUR 148K verwerkt op de te betalen belastingen over 2022 wegens nagekomen correcties bij het indienen van de aangifte. De totale belastingdruk over 2023 bedraagt 727K, waarin correcties voorgaande jaren ad EUR 0,7 miljoen zijn begrepen.

29. Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de Coöperatie, haar deelneming en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

Onderstaande een overzicht van alle transacties met verbonden partijen.

Partij	Relatie	Verkooptransacties	Inkooptransacties
LINKIT	RvC	€ 0	€ 0
Health Valley	RvC	€ 0	€ 0
Nationaal Topteam Sport	RvC	€ 0	€ 0
MindAffect	RvC	€ 0	€ 0
Wavemakers United	RvC	€ 0	€ 0
Almere City FC	RvC	€ 0	€ 0
CyFlex GmbH	RvC	€ 0	€ 0
Naturalis Biodiversity Center	RvC	€ 683.000	€ 5.786
Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten	RvC	€ 374.000	€ 0
Japanmuseum het Sieboldhuis	RvC	€ 0	€ 0
International Barcode of Life	RvC	€ 0	€ 0
CETAF	RvC	€ 0	€ 0
Rijkswaterstaat	RvC	€ 0	€ 0
Stichting Rijnlands Lyceum	RvC	€ 0	€ 0
AiNed	RvC	€ 0	€ 0
Noordwest Ziekenhuisgroep	RvC	€ 0	€ 0
Emixa	RvC	€ 0	€ 0
Reinier de Graaf Groep	RvC	€ 0	€ 0
Price Waterhouse Coopers	RvC	€ 0	€ 119.805
Maastricht UMC+	RvC	€ 2.390.953	€ 0
Ronald McDonaldhuis	RvC	€ 0	€ 0
CZO	RvC	€ 0	€ 0
Stichting Espria	RvB	€ 0	€ 0
Verzekeringsmaatschappij Groot Amsterdam	RvB	€ 0	€ 0
Kunstmuseum Den Haag	RvB	€ 14.803	€ 0
Stichting SIDN Fonds	RvB	€ 7.256	€ 23.118
Hogeschool Windesheim	Ledenraad	€ 1.782.647	€ 84.921
Rijksuniversiteit Groningen	Ledenraad	€ 6.930.656	€ 0
Universiteit Maastricht	Ledenraad	€ 2.526.321	€ 0
Wageningen University	Ledenraad	€ 7.144.449	€ 0
Technische Universiteit Delft	Ledenraad	€ 10.152.200	€ 0
Radboud Universiteit	Ledenraad	€ 6.720.190	€ 51.000
Vrije Universiteit Amsterdam	Ledenraad	€ 10.883.773	€ 101.800

Universiteit Leiden	Ledenraad	€ 8.823.334	€ 234.766
University of Twente	Ledenraad	€ 4.614.455	€ 286.279
Erasmus Universiteit Rotterdam	Ledenraad	€ 6.249.209	€ 200.027
Universiteit Utrecht	Ledenraad	€ 9.662.277	€ 3.491
Open Universiteit	Ledenraad	€ 1.791.201	€ 15.000
Technische Universiteit Eindhoven	Ledenraad	€ 6.411.612	€ 0
Tilburg University	Ledenraad	€ 3.521.494	€ 141.477
Zuyd Hogeschool	Ledenraad	€ 1.785.175	€ 46.093
Hogeschool Rotterdam	Ledenraad	€ 2.406.669	€ 110.283
HAN University of applied Science	Ledenraad	€ 504.955	€ 0
Hanzehogeschool Groningen	Ledenraad	€ 2.348.868	€ 40.723
Saxion	Ledenraad	€ 1.341.974	€ 47.191
Hogeschool Utrecht	Ledenraad	€ 2.568.912	€ 6.395
Hogeschool de Kempel	Ledenraad	€ 71.892	€ 0
Hogeschool Van Hall Larenstein	Ledenraad	€ 19.162	€ 45.000
Thomas More Hogeschool	Ledenraad	€ 70.362	€ 45.000
Curio	Ledenraad	€ 176.783	€ 0
Christelijke Onderwijs groep Vallei & Gelderland	Ledenraad	€ 286.517	€ 0
Koning Willem I College	Ledenraad	€ 488.928	€ 0
Grafisch Lyceum Rotterdam	Ledenraad	€ 274.332	€ 0
Albeda College	Ledenraad	€ 600.923	€ 0
NWO	Ledenraad	€ 2.129.605	€ 2.702.085
RIVM	Ledenraad	€ 637.141	€ 0
KNAW	Ledenraad	€ 1.707.206	€ 0
Erasmus Medisch Centrum	Ledenraad	€ 1.989.133	€ 0
Universitair Medisch Centrum Groningen	Ledenraad	€ 3.314.515	€ 0
Koninklijke Bibliotheek	Ledenraad	€ 1.368.400	€ 0
TNO	Ledenraad	€ 461.224	€ 0

Honoraria van de accountant

Sinds 2021 is Mazars Nederland gecontracteerd als controlerend accountant. De volgende honoraria zijn ten laste gebracht van de Coöperatie, haar dochtermaatschappijen en andere maatschappijen die zij consolideert, een en ander zoals bedoeld in artikel 2:382a lid 1 en 2 BW.

	Mazars Accountants	Mazars Accountants
	2023 EUR 1.000	2022 EUR 1.000
Onderzoek van de jaarrekening	143	153
Andere controleopdrachten	17	257
	160	410

30. Bezoldiging van bestuurders en commissarissen

Aan bezoldigingen met inbegrip van pensioenlasten als bedoeld in artikel 2:383 lid 1 BW, is in het boekjaar ten laste van de onderneming en groepsmaatschappijen gekomen voor bestuurders en voormalige bestuurders een bedrag van EUR 647.988 (2022: EUR 627.991) en voor commissarissen en voormalige commissarissen een bedrag van EUR 111.100 (2021: EUR 107.800).

Wet Normering Topinkomens (WNT)

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is per 1 januari 2013 in werking getreden. Coöperatie SURF U.A. valt conform bijlage I van deze wet onder WNT. Tevens is een norm gesteld ten aanzien van uitkeringen in verband met beëindiging dienstverband topfunctionaris en dient informatie inzake deze uitkeringen openbaar te worden gemaakt. Voor de Coöperatie SURF U.A. wordt de algemene normering OCW-sectoren gehanteerd, zijnde bezoldiging en ontslagvergoedingen voor bestuurders bedragen voor 2023 respectievelijk EUR 223.000 en EUR 75.000 maximaal. Voor commissarissen is de maximumvergoeding conform de normering 15% voor de voorzitter (EUR 33.450) en 10% voor RvC-leden (EUR 22.300). Conform besluit van de Raad van Commissarissen worden de CEO en CINO bezoldigd conform klasse G en de COO conform klasse F, op basis van de vigerende klasse-indeling voor het (hoger) onderwijs zoals vastgesteld door OCW. De Raad van Commissarissen wordt bezoldigd conform klasse F naar besluit van de Ledenraad.

Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling.

Gegevens 2023						
bedragen x € 1	G.M.C. de Ranitz		J.H. Louwhoff		R.M. Augustus	
Functiegegevens	Voorzitter bestuur/CEO		Bestuurder/COO		Bestuurder/CINO	
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01/2023 t/m 31/12/2023		01/01/2023 t/m 31/12/2023		01/01/2023 t/m 31/12/2023	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte) ⁷	1,0		1,0		1,0	
Dienstbetrekking?	ja		ja		ja	
Bezoldiging						
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	191.436		170.892		191.436	
Beloningen betaalbaar op termijn	31.563		31.098		31.563	
<i>Subtotaal</i>	<i>222.999</i>		<i>201.990</i>		<i>222.999</i>	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000		223.000		223.000	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.		N.v.t.		N.v.t.	
Bezoldiging	222.999		201.990		222.999	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.		N.v.t.		N.v.t.	
Gegevens 2022						
bedragen x € 1	G.M.C. de Ranitz		J.H. Louwhoff		R.M. Augustus	
Functiegegevens	Voorzitter bestuur/CEO		Bestuurder/COO		Bestuurder/CINO	
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01/2022 t/m 31/12/2022		01/01/2022 t/m 31/12/2022		01/01/2022 t/m 31/12/2022	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte) ⁷	1,0		1,0		1,0	
Dienstbetrekking?	ja		ja		ja	
Bezoldiging						
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	188.006		168.397		188.006	
Beloningen betaalbaar op termijn	27.992		27.598		27.992	
<i>Subtotaal</i>	<i>215.998</i>		<i>195.995</i>		<i>215.998</i>	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000		216.000		216.000	

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2023						
bedragen x € 1	H.J. van Dorenmalen		E.J.F.B. van Huis		G.H. Zwart	
Functiegegevens	Voorzitter RVC		Lid RVC		Lid RVC	
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01/2023 t/m 31/12/2023		01/01/2023 t/m 31/12/2023		01/01/2023 t/m 31/12/2023	
Bezoldiging						
Bezoldiging	30.300		20.200		20.200	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	33.450		22.300		22.300	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.		N.v.t.		N.v.t.	
Bezoldiging	30.300		20.200		20.200	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.		N.v.t.		N.v.t.	
Gegevens 2022						
bedragen x € 1	H.J. van Dorenmalen		E.J.F.B. van Huis		G.H. Zwart	
Functiegegevens	Voorzitter RVC		Lid RVC		Lid RVC	
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01/2022 t/m 31/12/2022		01/01/2022 t/m 31/12/2022		01/01/2022 t/m 31/12/2022	
Bezoldiging						
Bezoldiging	29.400		19.600		19.600	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	32.400		21.600		21.600	

Gegevens 2023			
bedragen x € 1	S.J. Vlaar		D. Jongeneel
Functiegegevens	Lid RVC		Lid RVC
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01/2022 t/m		01/01/2023 t/m
	31/12/2023		31/12/2023
Bezoldiging			
Bezoldiging	20.200		20.200
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	22.300		22.300
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.		N.v.t.
Bezoldiging	20.200		20.200
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.		N.v.t.
Gegevens 2022			
bedragen x € 1	S.J. Vlaar		D. Jongeneel
Functiegegevens	Lid RVC		Lid RVC
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01/2022 t/m		01/01/2022 t/m
	31/12/2022		31/12/2022
Bezoldiging			
Bezoldiging	19.600		19.600
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	21.600		21.600

6.5 Enkelvoudige balans per 31 december 2023

(voor resultaatbestemming)

		2023		2022	
		EUR 1.000	EUR 1.000	EUR 1.000	EUR 1.000
Vaste activa					
Materiële vaste activa	31	2.539		3.036	
Financiële vaste activa	32	34.135		34.013	
			36.674		37.049
Vlottende activa					
Vorderingen op debiteuren	33	1.402		9.832	
Vorderingen uit hoofde van belastingen	34	628		1.965	
Nog te ontvangen subsidies	35	71.324		5.170	
Overige vorderingen en overlopende activa		0		455	
Liquide middelen	36	73.933		54.247	
			147.287		71.669
Totaal Activa			183.961		108.718
Eigen vermogen					
Statutaire reserves	37	42.742		38.715	
Algemene reserves		14.838		13.993	
Onverdeeld resultaat		159		4.871	
			57.739		57.579
Kortlopende schulden					
Schulden aan crediteuren		-		26	
Schulden groepsmaatschappijen	38	18.050		7.572	
Overige schulden en overlopende passiva	39	0		1	
Schulden uit hoofde van belastingen	40	10.722		12.707	
Reservering programma's		97.451		30.833	
			126.222		51.139
Totaal Passiva			183.961		108.718

6.6 Enkelvoudige winst- en verliesrekening 2023

	2023 EUR 1.000	2022 EUR 1.000
Baten		
Subsidies	39.261	39.727
Samenwerkingsbijdrage	5.879	5.719
Overige baten	504	504
	<hr/>	<hr/>
Totaal baten	45.644	45.950
Lasten		
Projecten- en tenderkosten	45.140	45.446
Afschrijvingen	498	504
Algemene kosten	112	108
	<hr/>	<hr/>
Totaal lasten	45.750	46.058
	<hr/>	<hr/>
Saldo baten en lasten	-106	-108
Saldo financiële baten en lasten	-5	-26
	<hr/>	<hr/>
Resultaat	-111	-133
Resultaat deelnemingen	41	3.387
	<hr/>	<hr/>
Resultaat voor belasting	-614	3.253
Belasting	773	1.618
	<hr/>	<hr/>
Resultaat na belasting	159	4.871
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

6.7 Toelichting behorende tot de enkelvoudige jaarrekening 2023

- *Algemeen*

Voor zover posten uit de enkelvoudige balans en de enkelvoudige winst- en verliesrekening hierna niet nader zijn toegelicht, wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

De grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gelijk aan die voor de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening, met uitzondering van het volgende:

Resultaat deelneming

Het aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de Coöperatie in de resultaten van deze deelneming. Resultaten op transacties, waarbij overdracht van activa en passiva tussen de Coöperatie en haar deelneming en tussen heeft plaatsgevonden, zijn niet verwerkt voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

De resultaten van de deelneming die gedurende het boekjaar zijn verworven of afgestoten worden vanaf het verwervingsmoment respectievelijk tot het moment van afstoting verwerkt in het resultaat van de Coöperatie.

31. Materiële vaste activa

	2023	2022
	EUR 1.000	EUR 1.000
Gebouwen	2.093	2.258
Technische Installaties en computerapparatuur	10	17
Inventaris	435	761
	2.539	3.036

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt weer te geven:

	Gebouwen	Technische installaties en computer- apparatuur	Inventaris	Totaal
	EUR 1.000	EUR 1.000	EUR 1.000	EUR 1.000
Stand per 1 januari 2023:				
• Aanschafprijs	4.344	323	4.134	8.801
• Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-2.086	-306	-3.373	-5.765
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
• Boekwaarde per 1 januari 2023	2.258	17	761	3.036
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
Mutaties in de boekwaarde:				
• Investerings				
• Desinvesteringen aanschafprijs	-	-	-	-
• Afschrijvingen desinvesteringen/waardeverminderingen	-	-	-	-
• Afschrijvingen	-165	-7	-326	-497
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
• Saldo	-165	-7	-326	-497
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
Stand per 31 december 2023:				
• Aanschafprijs	4.344	323	4.136	8.803
• Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-2.251	-313	-3.699	-6.263
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
• Boekwaarde per 31 december 2023	2.093	10	435	2.539
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

32. Financiële vaste activa

Coöperatie SURF U.A. te Utrecht staat aan het hoofd van de groep en heeft het volgende kapitaalbelang:

Geconsolideerde deelnemingen	Vestigingsplaats	Aandeel in geplaatst kapitaal %
SURF B.V.	Utrecht, Nederland	100,0

mazars

Mazars Accountants N.V.

Gewaarmerkt voor
identificatiedoeleinden

ABR | 29-05-2024

De financiële vaste activa bestaan uit een deelneming in groepsmaatschappij waarvan het verloop als volgt is weer te geven:

	SURF BV EUR 1.000
Nettovermogenswaarde per 1 januari 2023	33.186
Resultaat deelnemingen 2023	-503
	<hr/>
Nettovermogenswaarde per 31 december 2023	32.682
	<hr/> <hr/>

Naast de deelneming behoren ook de latente belastingvorderingen tot de financiële activa:

	2023 EUR 1.000	2022 EUR 1.000
Latente vordering VPB: afschrijvingen	-	29
Latente vordering VPB: verrekenbare verliezen	1.452	799
	<hr/>	<hr/>
	1.452	828
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

33. Vorderingen op debiteuren

	2023 EUR 1.000	2022 EUR 1.000
Geamortiseerde kostprijs van uitstaande vorderingen	1.402	9.832
Af: Voorziening wegens oninbaarheid	-	-
	<hr/>	<hr/>
	1.402	9.832
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Deze vorderingen op handelsdebiteuren hebben allen een resterende looptijd korter dan 1 jaar.

34. Vorderingen uit hoofde van belastingen

	2023 EUR 1.000	2022 EUR 1.000
Te vorderen vennootschapsbelasting	628	1.965
	<hr/>	<hr/>
	628	1.965
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

35. Nog te ontvangen subsidies

	Stand per 1 jan. 2023 EUR 1.000	Toekenning subsidies EUR 1.000	Ontvangen subsidies EUR 1.000	Stand per 31 dec. 2023 EUR 1.000
Nationale ICT-infrastructuur	5.170	112.421	46.267	71.324
	5.170	112.421	46.267	71.324

36. Liquide middelen

	2023 EUR 1.000	2022 EUR 1.000
Rekening courant banken	73.578	53.892
Deposito's	355	355
	73.933	54.247

De liquide middelen bestaande uit banksaldi rekening couranten staan ter vrije beschikking van de Coöperatie. De deposito's die onder de liquide middelen zijn opgenomen zijn, op een bankgarantie met betrekking tot de huur ad EUR 354.832 na, direct opvraagbaar of hebben een looptijd variërend van 1 tot 3 maanden.

37. Eigen vermogen

Het verloop van het eigen vermogen kan als volgt worden weergegeven:

	Statutaire Reserves EUR 1.000	Algemene reserve EUR 1.000	Onverdeeld resultaat EUR 1.000	Totaal EUR 1.000
Stand per 1 jan. 2023	38.715	13.993	4.871	57.579
Mutaties:				
• Resultaatbestemming voorgaand boekjaar	3.387	1.484	-4.871	-
• Mutatie wettelijke reserve	-	-	-	-
• Herbestemming	640	-640	-	-
• Dotaties	-	-	-	-
• Resultaat boekjaar	-	-	159	159
Stand per 31 dec. 2023	42.742	14.837	159	57.739

Statutaire reserves

Het verloop van de statutaire reserves is als volgt:

	Statutaire reserve deelnemin- gen EUR 1.000	Statutaire reserve personeel (BWNU) EUR 1.000	Statutaire reserve onderhoud EUR 1.000	Overige statutaire reserves EUR 1.000	Totaal EUR 1.000
Stand per 1 januari 2023	29.800	4.838	500	3.577	38.715
Mutaties:					
• Resultaatbestemming voorgaand boekjaar	3.387	-	-	-	3.387
• Herbestemming/correctie	-	640	-	-	640
Stand per 31 december 2023	33.187	5.478	500	3.577	42.742

mazars

Mazars Accountants N.V.

Gewaarmerkt voor
identificatiedoeleinden

ABR | 29-05-2024

Statutaire reserve deelnemingen

De statutaire reserve deelnemingen bevat permanent vastgelegd vermogen in de deelnemingen die zijn opgenomen onder de financiële vaste activa. Het verloop van de statutaire reserve deelneming kan als volgt worden weergegeven:

	Reserve deelneming SURF EUR 1.000
Stand per 1 januari 2023	29.800
Mutaties:	
• Resultaatbestemming voorgaand boekjaar	3.387
• Herbestemming/correctie	-
	<hr/>
Stand per 31 december 2023	33.187
	<hr/> <hr/>

Reserve deelneming SURF

De statutaire reserve deelneming SURF is gevormd bij de omzetting in 2015 en gebaseerd op het vermogen van de voormalige Stichting SURF. Deze reserve is, met uitzondering van het resultaat van SURF B.V. over boekjaar 2023 gelijk aan de nettovermogenswaarde van SURF B.V.

Het resultaat na belastingen van SURF B.V. over boekjaar 2023 ad EUR 502.889 zal worden onttrokken aan de statutaire reserve deelnemingen.

Statutaire reserve personeelsfonds (BWNNU)

Dit fonds is gevormd voor de rechten van een gedeelte van voorheen het SURFsara-personeel. Tot en met mei 2010 is jaarlijks een bedrag aan het fonds toegevoegd ter grootte van 14% van de brutoloonsum, voor zover het resultaat dat toeliet. Met ingang van 2002 mocht deze toevoeging maximaal 50% van het eindresultaat bedragen. Met ingang van 2011 wordt de hoogte van de verplichting jaarlijks vastgesteld door middel van een berekening op basis van de daadwerkelijke gegevens van de betreffende populatie. Eventuele ten laste van het resultaat gebrachte kosten worden als bijdrage uit het fonds ten gunste van de vrije reserves gebracht voor zover de hoogte van het fonds het toelaat. De jaarlijkse verplichting per balansdatum is vastgesteld op EUR 5.478 miljoen.

Het verloop van de algemene reserves kan als volgt worden weergegeven:

	BWNU EUR 1.000
Stand per 1 januari 2023	4.838
Mutaties:	
• Dotaties	640
	<hr/>
Stand per 31 december 2023	5.478

Algemene reserve

Het verloop van de algemene reserves kan als volgt worden weergegeven:

	Algemene reserve Coöperatie EUR 1.000
Stand per 1 januari 2023	13.993
Mutaties:	
• Resultaatbestemming voorgaand boekjaar	1.484
• Dotaties	-
• Herbestemming/correctie	-640
	<hr/>
Stand per 31 december 2023	14.838
	<hr/>

Onverdeeld resultaat

Het onverdeeld resultaat van Coöperatie SURF U.A. over boekjaar 2023 bedraagt EUR 159.377. Voor het voorstel tot resultaatbestemming van het onverdeeld resultaat over boekjaar 2023 wordt verwezen naar toelichting op de jaarrekening (paragraaf 'Voorstel tot resultaatbestemming').

38. Schulden aan groepsmaatschappijen

	2023 EUR 1.000	2022 EUR 1.000
Schulden aan SURF B.V.	18.050	7.572
	18.050	7.572

De schulden aan groepsmaatschappijen hebben een looptijd korter dan één jaar. Over de schulden aan groepsmaatschappijen wordt geen rente berekend.

39. Overige schulden en overlopende passiva

	2023 EUR 1.000	2022 EUR 1.000
Nog te betalen posten	-	1
	-	1

40. Schulden uit hoofde van belastingen

	2023 EUR 1.000	2022 EUR 1.000
Af te dragen BTW	10.722	12.707
	10.722	12.707

41. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Fiscale eenheid

Coöperatie SURF U.A. vormt samen met haar dochtermaatschappij SURF B.V. vanaf 1 juli 2014 een fiscale eenheid voor de omzetbelasting en met ingang van 1 januari 2017 een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting. Elk der vennootschappen is volgens de standaard voorwaarden aansprakelijk voor de te betalen belasting van alle bij de fiscale eenheid betrokken vennootschappen.

Voor de niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening.

Gebeurtenissen na balansdatum

Voor de gebeurtenissen na balansdatum wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening.

42. Aandeel in resultaat van Coöperatie en waarin wordt deelgenomen na belastingen

Dit betreft het aandeel van de Coöperatie in de resultaten van haar 100% deelnemingen en kan als volgt gespecificeerd worden:

	2023 EUR 1.000	2022 EUR 1.000
Nettoresultaat deelneming SURF B.V.	-503	3.387
	<u>-503</u>	<u>3.387</u>

6.8 Overige gegevens

Statutaire resultaatbestemming

De ledenraad van Coöperatie SURF U.A. wordt voorgesteld, conform art. 29.4 van de statuten Coöperatie SURF U.A., het resultaat na belastingen over 2023 als volgt te bestemmen:

	EUR 1.000
Wettelijke reserve deelnemingen	
Reserve deelneming SURF	-503
Overige bestemmingsreserve	
Netwerk innovatie	926
Algemene reserves	
Algemene reserve Coöperatie SURF U.A.	-264
Totaal resultaat 2023	<u><u>159</u></u>

Het resultaat na belastingen over 2023 is opgenomen in de post onverdeeld resultaat in het eigen vermogen.

7. Ondertekening jaarstukken Coöperatie SURF U.A. 2023

Plaats:

Datum:

Raad van Bestuur SURF

_____ Drs. G.M.C. de Ranitz, voorzitter

_____ J.H. Louwhoff, MSc

_____ Drs. R.M. Augustus

Raad van Commissarissen SURF

_____ Drs. H.J. van Dorenmalen, voorzitter

_____ Drs. E.J.F.B. van Huis

_____ Drs. D.A. Jongeneel

_____ Drs. S.J. Vlaar

_____ Drs. G.H. Zwart, MAC

8. Controleverklaring Mazars 2023

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: Leden, Raad van Commissarissen en Raad van Bestuur van Coöperatie SURF U.A.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Coöperatie SURF U.A. te Utrecht gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening, uitgezonderd de mogelijke effecten van de aangelegenheid beschreven in de paragraaf 'De basis voor ons oordeel met beperking', een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Coöperatie SURF U.A. op 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en met de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2023;
2. de geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel met beperking

In de ter vergelijking opgenomen cijfers over 2022 is een vrijval in het resultaat verwerkt van € 1.513.000 met betrekking tot de balanspositie nog te betalen licentiekosten ultimo 2021. Wij hebben niet voldoende en geschikte controle-informatie kunnen verkrijgen omtrent de oorsprong van deze reservering ultimo 2021 en de vrijval van deze reservering in 2022. Als gevolg daarvan hebben wij in 2022 niet kunnen vaststellen of er eventueel correcties noodzakelijk waren met betrekking tot de hiervoor genoemde bedrag in 2022.

Vermelde omstandigheden zijn niet meer van invloed op het onderhavige boekjaar 2023, maar gelden wel voor de vergelijkende cijfers 2022.

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen en het controleprotocol WNT. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Coöperatie SURF U.A. zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel met beperking.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Controleaanpak frauderisico's

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude. Wij hebben de volgende frauderisico's geïdentificeerd:

Geïdentificeerd frauderisico	Controlewerkzaamheden en waarnemingen
<i>Het inherente risico van sturing van de financiële prestaties, ten gevolge van onjuiste memoriaalboekingen in de laatste periode van het jaar inclusief daarbij gemaakte handmatige boekingen tussen subsidieprojecten</i>	Wij hebben onder meer de maatregelen van interne beheersing geëvalueerd in de processen rondom afsluitende memoriaalboekingen, waaronder ook specifiek de memoriaalboekingen inzake de toerekening van kosten aan subsidieprojecten.
De organisatie maakt in haar afsluitingsproces memoriaalboekingen die invloed op het resultaat kunnen hebben. De uitkomsten zijn mede bepalend voor de beoordeling van het functioneren van de organisatie en het management. Hierdoor zou druk kunnen ontstaan om ten onrechte memoriaalboekingen te maken dan wel deze qua bedrag aan te passen. Dit geldt specifiek voor handmatige boekingen tussen subsidieprojecten.	Wij hebben gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd op opvallende boekingen. Hierbij lag de nadruk op de memoriaalboekingen welke resultaatinvloed hebben.
	Wij hebben een toetsing uitgevoerd op de kwaliteit van de schattingen en reserveringen welke onder verantwoordelijkheid van de Raad van Bestuur zijn gemaakt per jaareinde.

<p><i>Het inherente risico dat de opbrengsten uit dienstverlening SURFinternet niet volledig worden verantwoord als gevolg van het onttrekken van waarden aan de organisatie.</i></p>	<p>Wij hebben de maatregelen van interne beheersing met betrekking tot de dienstverlening SURFinternet geëvalueerd, inclusief het vastgestelde fraudebeleid in bredere zin.</p>
<p>Het onttrekken van waarden aan de organisatie kan een financieel voordeel geven voor medewerkers en/of derden en vormt aldus een risico. Wij hebben daarom extra aandacht besteed aan het risico ter zake volledigheid opbrengsten uit dienstverlening SURFinternet.</p>	<p>Wij hebben gegevensgerichte werkzaamheden verricht om vast te stellen dat de dienstverlening SURFinternet ook heeft geleid tot facturatie.</p> <p>Afwijkingen zijn daarbij nader beoordeeld.</p>

De hiervoor vermelde werkzaamheden zijn uitgevoerd in het kader van de controle van de jaarrekening. Ze zijn daarom niet gepland en uitgevoerd als een specifiek onderzoek gericht op fraude. Deze werkzaamheden hebben niet geleid tot bevindingen.

Controleaanpak continuïteit

De Raad van Bestuur heeft de jaarrekening opgemaakt uitgaande van de continuïteit van het geheel van de werkzaamheden voor de periode van ten minste 12 maanden vanaf de balansdatum van de jaarrekening. Onze werkzaamheden om de continuïteitsbeoordeling van de Raad van Bestuur te evalueren omvatten onder andere:

- het overwegen of de continuïteitsbeoordeling van de Raad van Bestuur alle relevante informatie bevat door onder andere analyse van de resultaatontwikkeling in het afgelopen verslagjaar en de vermogenspositie per balansdatum;
- nagaan of de Raad van Bestuur gebeurtenissen of omstandigheden heeft geïdentificeerd waardoor gereede twijfel kan ontstaan over de mogelijkheid van de entiteit om haar continuïteit te handhaven;
- evalueren van de begrote resultaten en daaraan gerelateerde kasstromen voor de periode van 12 maanden vanaf de balansdatum van de jaarrekening rekening houdend met ontwikkelingen in de branche en onze kennis uit de controle;
- inwinnen van inlichtingen bij de Raad van Bestuur over de gehanteerde veronderstellingen en uitgangspunten bij de continuïteitsbeoordeling en de kennis van continuïteitsrisico's na de periode van de door de Raad van Bestuur verrichte continuïteitsbeoordeling.

Onze controlewerkzaamheden hebben geen informatie opgeleverd die strijdig is met de veronderstellingen en aannames van de Raad van bestuur aangaande de gehanteerde continuïteitsveronderstelling en hetgeen hieromtrent is toegelicht in het jaarverslag.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, onderdelen n en o, Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- Verslag Raad van Commissarissen 2023
- Verslag Raad van Bestuur 2023;
- Overige gegevens;

Uitgezonderd de mogelijke effecten van de aangelegenheid beschreven in de paragraaf 'De basis voor ons oordeel met beperking' zijn wij op grond van onderstaande werkzaamheden van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De Raad van Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de Raad van Bestuur voor de jaarrekening

De Raad van Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW). In dit kader is de Raad van Bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de Raad van Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de Raad van Bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de Raad van Bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

De Raad van Bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de Raad van Bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de Raad van Commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de Raad van Commissarissen dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de Raad van Commissarissen over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Utrecht, 29 mei 2024

Mazars Accountants N.V.

Was getekend

drs A.W. van den Brink RA